

Грамадскае аб'яднанне
«Саюз беларускіх пісьменнікаў»

Міжнароднае грамадскае аб'яднанне
«Згуртаванне беларусаў свету
“Бацькаўшчына”»

Зорны шлях

Да 100-годдзя Барыса Кіта

УДК [5+325.2](=161.3)(100-87)(092)+929Кіт
ББК 63.3-8 (4 Бей)
3 86

Укладанне Лідзіі Савік

3 86 Зорны шлях / укл. Л. Савік. — Мінск : Кнігазбор, 2011. — 112 с.

ISBN 978-985-6976-65-3.

Гэтая кніга прысвечана 100-гадоваму юбілею Барыса Уладзіміравіча Кіта – сусветна вядомага беларуса, прафесара Вашынгтонскага ўніверсітэта, доктара філасофіі ў галіне матэматыкі (Рэгенсбург, Германія), акадэміка Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі (Парыж, Францыя), акадэміка і віцэ-прэзідэнта Акадэміі навук Еўразіі (Масква), ганаровага члена Брытанскага міжпланетнага таварыства, члена Дырэктарыята нямецкага астранаўтычнага таварыства, ганаровага доктара навук Гродзенскага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, ганаровага грамадзяніна Наваградка.

Барыс Уладзіміравіч Кіт цяпер жыве ў Франкфурце-на-Майне (Германія). 6 красавіка 2010 года ён прымаў віншаванні са 100-годдзем з Беларусі, Расіі, ЗША, Германіі, ад навуковых арганізацый, шматлікіх сяброў, знаёмых, родных.

У кнізе сабраны прысвечаныя юбіляру артыкулы, інтэрв’ю і матэрыялы апошніх гадоў.

УДК [5+325.2](=161.3)(100-87)(092)+929Кіт
ББК 63.3-8 (4 Бей)

ISBN 978-985-6976-65-3

© Савік Л., укладанне, 2011
© Афармленне. ПУП «Кнігазбор», 2011

Лідзія САВІК

Зорны космас беларуса

100 гадоў слаўтаму навукоўцу Барысу Кіту

Здаецца, не так даўно рупліўцы беларушчыны вярталі на Бацькаўшчыну імя Барыса Кіта і адзначалі яго 90-, затым 95-годдзе. І вось ужо святкуем 100-гадовы юбілей «найпершага беларуса з беларусаў свету», як назваў Барыса Уладзіміравіча Васіль Быкаў.

Лёс склаўся для Барыса Кіта надзвычай літасціва — ён сустракае сваё стагоддзе ў добрым здароўі, жывой светлай памяці, з нязменна маладым аптымізмам, мудра-крытычным стаўленнем да свету і сябе самога. «Згадваючы сваё жыццё, — гаворыць Барыс Уладзіміравіч, — я шырэй бачу панараму пакутнага стагоддзя, якое мне давалося перасягнуць. Можна, Бог пакінуў мяне на гэтай грэшнай зямлі так надоўга якраз для таго, каб я, апроч усяго іншага, змог пакінуць сведчанні пра дарагіх майму сэрцу незабыўных, светлых людзей і падзеі свайго часу?..»

Пра яго з поўным правам можна сказаць «чалавек-эпоха», у самым высокім сэнсе і духоўным багацці гэтага вызначэння, асоба, чый прыклад жыцця вучыць нас жыць па сумленні і ў любові да людзей і радзімы.

Калі толькі панарамна акрэсліць убачанае, перажытае, пералічыць імёны слаўтых землякоў і вучоных свету, з якімі сустракаўся, супрацоўнічаў, сябраваў Барыс Кіт, то і тады раскрываецца агромністы гістарычны пласт, удзельнікам і сведкам якога быў і ёсць гэты жывы сімвал няскоранасці і неўміручасці Беларусі.

Нарадзіўшыся ў Санкт-Пецярбургу (1910), дзе бацька быў на заробках, Барыс Кіт дзіцем бачыў падзеі лютаўскай рэвалюцыі, бальшавіцкага кастрычніцкага перавароту. А ўжо дома, у найпрыгажэйшых мясцінах Бацькаўшчыны — Карэлічы, Мір, Наваградка — зведаў разруху і голад грамадзянскай вайны, кайзераўскай і белапольскай акупацый, падзяляў радасць бацькоў з нагоды абвяшчэння БНР. З моманту, калі бацька з родных Агароднікаў на кані адвёз Барыса ў Наваградскую гімназію і сказаў: «Болей, сын, я табе нічым дапамагчы не змагу, далей дабівайся ўсяго сам», і пачаў будучы слаўты беларус сам тварыць сваё жыццё, рана пазначанае высокай нацыянальнай свядомасцю, многімі талентамі і сілай волі.

Сялянскі хлопец — студэнт фізмата Віленскага ўніверсітэта імя Стэфана Баторыя, актыўны ўдзельнік Сялянска-работніцкай грамады, выкладчык матэматыкі, дырэктар Віленскай, затым

Наваградскай беларускай гімназіі, паслядоўны, непахісны змагар за беларускую справу супраць апалячвання і русіфікацыі, за беларускае школьніцтва, з прыроджаным дарам настаўніка, ён і ў гады Другой сусветнай вайны, падчас жорсткай нямецкай акупацыі вучыў дзяцей, аберагаў моладзь ад угону ў Германію, заснаваўшы ў Маладзечне Адміністрацыйна-гандлёвы інстытут. І за гэтую сваю дзейнасць сядзеў і пры паляках у Лукішках, і пры немцах у Глыбоцкай турме, штодня чакаючы расстрэлу...

Вымушаны пакінуць радзіму ў 1944 годзе, каб пазбегнуць яшчэ і сталінскага ГУЛАГа, Барыс Кіт зведаў пасляваенныя дарогі Еўропы, разбуранай вайной. Ён адным з першых выгнанцаў-беларусаў апынуўся ў ЗША, стаў заснавальнікам беларускай калоніі ў Саўт-Рыверы (штат Нью-Джэрсі), выпісваў расцярушаных па Еўропе суайчыннікаў у вольны свет, апекваючыся імі на першых кроках, імкнучыся іх аб'яднаць у нязнаных умовах новай краіны.

Нью-Ёрк, Саўт-Рывер, Лос-Анджэлес, Вашынгтон — ад звычайнага супрацоўніка розных фірм да высокага ўзлёту навукоўца, аднаго з першапраходцаў амерыканскай астранаўтыкі — так складваўся жыццёвы лёс Барыса Кіта, які не згубіўся ў чужамоўным свеце, бо, ведаючы французскую, нямецкую, польскую, рускую, беларускую мовы, вельмі хутка авалодаў і англійскай. Як пазней адзначыў Васіль Быкаў, «талерантная натура Барыса Кіта прагнула міру і душэўнай гармоніі, пры якіх толькі магчыма было разгарнуць свае стваральныя здольнасці. Тое надарылася не адразу, але, як сказана, — шукайце і знойдзеце. Спадар Кіт шукаў...»

Пасля некалькіх гадоў працы ў амерыканскай астранаўтыцы напісаў першы ў гісторыі падручнік па ракетных палівах (з прадмовай славутага фон Кармэна), які стаў настольнай кнігай для тых, хто займаўся даследаваннямі космасу. Барыс Кіт садзейнічаў паяднанню высілкаў амерыканскіх і савецкіх вучоных у гэтай галіне, напісаў кнігу пра развіццё савецкай касманаўтыкі, удзельнічаў у падрыхтоўцы палёту амерыканцаў на Месяц.

Дакладнае азначэнне навуковай постаці Барыса Кіта даў Міхась Ткачоў, які сустракаўся з Барысам Уладзіміравічам у яго першы прыезд на Беларусь: «І сёння, гаворачы пра стваральнікаў ракетнай тэхнікі, мы павінны ўсведамляць, што сярод выдатных ракетчыкаў і інжынераў побач з беларусам К. Семяновічам, ангельцам У. Кангрэвам, французам Р. Эно-Пельтры, амерыканцам Р. Годардам, немцамі Г. Обергам і фон Браунам, рускімі К. Цыялкоўскім і С. Каралёвым назаўсёды прапісалася імя Барыса Кіта».

Але сваю ранейшую, любімую прафесію настаўніка, выкладчыка матэматыкі Барыс Кіт, таленавіты педагог-гуманіст, не пакідаў ніколі. Стаў прафесарам Вашынгтонскага Мерылендскага ўніверсітэта. Чытаў лекцыі ў яго філіялах у Еўропе, ужо як пераехаў

у Франкфурт-на-Майне. З лекцыямі аб'ездзіў многія краіны свету: у Японіі ўздымаўся на Фудзіяму, атрымаў дыплом акадэміка Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі ў Канадзе, вандраваў па Індыі, Мексіцы, Англіі, Францыі, Іспаніі, Швецыі, Нарвегіі, Фінляндыі, Гаваях, шмат разоў быў у Польшчы, такой блізкай да радзімы. Як удзельнік штогадовых кангрэсаў астранаўтыкі пабываў ва ўсіх буйных гарадах Еўропы, выступаў з навуковымі дакладамі і ўсюды сустракаў былых вучняў, якімі найбольш ганарыўся як найвышэйшым дасягненнем свайго жыцця. Быў абраны сябрам многіх навуковых таварыстваў і акадэміі.

Сёння ён звязвае нас з усімі пакаленнямі беларускіх адраджэнцаў, бо менавіта Барыс Кіт, беларускі настаўнік, уваходзіў у кола лепшых прадстаўнікоў сваёй краіны: браты Луцкевічы, Браніслаў Тарашкевіч, Рыгор Шырма, Францішак Аляхновіч, Язэп Драздовіч, Радаслаў Астроўскі, Адам Станкевіч, Хведар і Мікола Ільяшэвічы, Ежы Путрамент (з будучым польскім пісьменнікам жыў у адным інтэрнацкім пакоі ў студэнцкія гады), падтрымліваў затым добрыя адносіны з выдатнымі дзеячамі беларускай дыяспары: а. Львом Гарошкам, пісьменнікамі М. Сяднёвым, Ю. Жывіцам, якому дапамагаў стварыць Беларускі музей у Ляймэне, з Ю. Віцьбічам, доктарам М. Шчорсам, з Рамукамі, М. Калодкам, Брылеўскімі, М. Лужынскім з Аўстраліі. Барыс Кіт апекаваўся групай савецкіх вучоных, якія прыязджалі ў Вашынгтон па лініі навуковых сувязяў (М.Багалюбаў, А. Благанраваў, Г. Будкер, Д. Блохінцаў, У. Векслер і іншыя), вазіў іх па Амерыцы, знаёміў з амерыканскімі нобелеўскімі лаўрэатамі, якіх толькі ў адным Каліфарнійскім універсітэце Берклі было 17. Ён асабіста ведаў Антона Зыгмунта (па творчасці гэтага найбуйнейшага польскага і амерыканскага матэматыка абараніў дактарат), знакамітых вучоных Л. Сядова, Г. Оберта, В. Гайзенберга, Р. Опенгеймера, Т. фон Кармэна, В. фон Брауна. Нямецкае астранаўтычнае таварыства імя Г. Оберта ўзнагародзіла нашага земляка залатымі медалямі Г. Оберта і В. фон Брауна.

Б. У. Кіта віншавалі з 85-годдзем тагачасны прэзідэнт ЗША Біл Клінтан і яго жонка Хілары Клінтан. Імя Барыса Кіта разам з імёнамі славутых вучоных Амерыкі замуравана ў капсуле часу ў сцяну Капітолія, а таксама ўведзена ў Залу славы Вашынгтонскага біяграфічнага інстытута. Федэрацыя касманаўтыкі Расіі выказала ўдзячнасць Барысу Кіту за вялікі ўклад у развіццё міжнароднай касманаўтыкі (за подпісам двойчы Героя Савецкага Саюза, лётчыка-касманаўта СССР Георгія Грэчкі).

...Калі на пачатку 1990-х гадоў надарылася магчымасць наведаць Беларусь, якая стала незалежнай, Барыс Кіт прыехаў з ідэяй заснаваць Беларускі нацыянальны ўніверсітэт па тыпу еўрапейскіх, пачаў разам са сваім адвакатам шукаць спонсараў. Пры сваёй

настойлівасці, веданні людзей і спраў Захаду ён бы іх і знайшоў, але на Бацькаўшчыне зноў усё змянілася — і для беларускай справы не ў лепшы бок... Цяпер ён ужо не прыязджае, хаця ў апошнія гады як мог дапамагаў: быў сябрам і спонсарам створанай пры Свабодным універсітэце Берліна «Рабочай групы беларуска-нямецкіх сустрэч», пры спрыянні якой беларускія студэнты маглі стажыравацца ў Германіі, заснаваў прэмію свайго імя, якой узнагароджваліся беларускія навукоўцы, пісьменнікі, журналісты, дапамагаў у выданні іх кніг.

Барыс Уладзіміравіч часта падкрэслівае, што ён стаіць над палітыкай і ніколі не належаў ні да якіх партый і груповак. Яго палітыка — сумленне і доўгае, цікавае, змястоўнае жыццё, пабудаванае па агульначалавечых, хрысціянскіх законах. Атрымаўшы ў спадчыну здаровыя гены дзёда і бацькі, адвечных працаўнікоўсялян, Барыс Кіт стаў грамадзянінам свету. Пры гэтым не страціў сваю беларускасць, не падпарадкаваўся бяздумна абставінам, што заўсёды былі маласпрыяльнымі для беларусаў, не ішоў за лёсам, а кіраваў ім. Яго глыбокае веданне сусветнай гісторыі, літаратуры, сучасных міжнародных праблем і становішча ў Еўропе, узаемаадносін з Амерыкай, як і ўменне мысліць, аналізаваць розныя факты, падзеі, характарызаваць дзеянні палітыкаў, дыпламатаў, іх памылкі, якія часта прыводзяць да войнаў і трагедый у жыцці цэлых народаў, дакладнасць ацэнак, разуменне надзённых пытанняў і трапныя прагнозы здзіўляюць.

Усё гэта прыцягвала і прыцягвае да яго людзей розных становішчаў і ўзростаў. Не пералічыць усіх з беларусаў, хто карыстаўся яго гасціннасцю ў Франкфурце, бо ад яго зыходзіць святло розуму, добра, чалавечнасці, любові да Бацькаўшчыны і роднай мовы, якую ён пранёс у сэрцы праз доўгія гады...

І адбылося вяртанне Барыса Кіта на Радзіму ўжо хаця б таму, што сапраўдныя беларусы ўбачылі ў лёсе свайго суайчынніка выдатны прыклад, як можна вырвацца з адвечнай беларускай нястачы, гаротнасці, тутэйшасці, калі ты маеш свабоду самавыяўлення, што дае вольны цывілізаваны свет.

У асэнсаванне гэтага незвычайнага лёсу шмат напісана артыкулаў, на пачатку 1990-х гадоў была магчымасць увесці імя Барыса Кіта ў некаторыя беларускія даведнікі, энцыклапедыі. Тады ж ён быў абраны ганаровым грамадзянінам Наваградка, ганаровым прафесарам Гродзенскага ўніверсітэта імя Я. Купалы. Была заснавана сябрына Барыса Кіта. Яму дарылі свае кнігі Ніл Гілевіч, Ніна Мацяш, Уладзімір Арлоў, прысвячалі вершы Рыгор Барадулін, Вольга Іпатава, Сяргей Законнікаў. Ён адзін з герояў кнігі Васіля Якавенкі «Пакутны век» і п'есы Алеся Петрашкевіча «Інтэлігенты». Пра яго напісана безліч успамінаў былымі вучнямі, вучонымі замежжа.

Барыс Кіт паспеў сустрэцца і пасябраваць у свой час з Генадзем Карпенкам, Міхасём Ткачовым, Віктарам Ганчаром, Генадзем Каханюскім.

І як нешта незвычайнае, наканаванае звыш, але заканамернае для Барыса Кіта, якому шанцавала на сустрэчы з вялікімі людзьмі, — сяброўства з Васілём Быкавым. З вясны 2001-га па вясну 2002 года пражылі Васіль Уладзіміравіч і Ірына Міхайлаўна Быкавы ў Франкфурце-на-Майне, дзе з 1972 года асталяваўся грамадзянін Амерыкі, беларус Барыс Уладзіміравіч Кіт. Амаль штодня Быкавы сустракаліся з ім, слухалі яго расказы пра лёс беларусаў-выгнанцаў, пра цікавыя сустрэчы, падзеі яго доўгага жыцця. Васіль Уладзіміравіч, выдатны знаўца людзей, не мог не запісаць аповеды «найвялікшага з беларусаў і наймудрэйшага з навукоўцаў» (словы Васіля Быкава на кнізе «Знак бяды», падоранай Барысу Кіту).

Гэтыя запісы — найлепшае і дакладнае вызначэнне лёсу беларуса і Беларусі з мноства напісанага пра Барыса Кіта. Вось толькі некаторыя думкі Васіля Быкава: «Бязлітасны лёс Барыса Кіта ператварыў ягонае няшчасце ў сапраўднае чалавечае шчасце. Найвялікшае з магчымых на гэтым свеце, поўным жуды і бяды.

Тое не з кожным здараецца — хіба з самым для таго здатным. Самым сумленным, самым таленавітым і разумным. З тым, хто ў няспынай канфрантацыі з сіламі зла мае апірышчам дабро і Радзіму. Не зважаючы на жуду гэтага свету і безліч выпрабаванняў асабістага кшталту.

Мусіць, адгадка гэтага парадоксу ў тым, што Барыс Кіт — найперш беларус, хоць і народжаны ў Расеі, пражыўшы жыццё на Захадзе з усімі брутальнымі наступствамі таго факту, у якім мала гармоніі, а болей драмы і трагедыі. Мабыць, у гэтых варунках толькі і магчыма стала спарадзіцца характару такога нацыянальнага гарту. Тое, што ў ягонай кішэні не беларускі пашпарт, — ёсць бязглуздыца таго часу, гістарычны парадокс, гвалт, учынены бязлітасным векам над нацыянальнай існасцю чалавека і грамадзяніна. Але, можа, менавіта ў пераадоленні таго парадоксу і хавалася шчасце, якое засвяціла не аднаму спадару Барысу. Той факт — як бы персаніфікаваны сімвал жаданай і загадкавай беларускай прышласці.

Спадар Барыс Кіт — не салдат, не партызан мінулай вайны, але і не калабарант, не прыслужнік акупантаў. Найперш ён — беларускі інтэлігент, патрыёт сваёй краіны... Так, яго асабістае шчасце прыйшло да яго позна, каб пазнаць яго, давялося дажыць да сталага веку. У маладыя гады ўсё тое падавалася яму вялікай, нясцерпнай бядой. Зрэшты, бядой яно і было. Калі малады настаўнік Кіт кідаўся з Наваградка ў Вільню і назад, адбудоўваючы адусюль гнаную беларускую школу, калі гібеў у Лукішках, чакаў расстрэлу ў Глыбоцкай турме. Калі гнаны бальшавіцкай навалай, бадзяўся па

Еўропе ў пошуках хоць якога прыстанішча. Беларусь доўга была для яго звычайнай злой мачыхай, а Амерыка была далёка. Але менавіта Амерыка першая ацаніла незвычайнага маштабу талент гнанага беларуса, і ён, беларус, шчодро адплаціў ёй за гасціну. Бо змалку засвоіў хрысціянскую максіму: нягожа заставацца вінаватым — за дабро належыць адплаціць добром. Ягоны ўклад у сусветную навукку быў, па сутнасці, сплочаным доўгам за амерыканскую дэмакратыю, рэабілітацыяй Беларусі, своеасаблівай адплатай лёсу за яе векавую адсталасць, збэшчаныя народныя таленты...

Ён справядліва ўсведамляе, што свой чалавечы і грамадзянскі доўг сплаціў цалкам. Перад часам, перад людзьмі і перад Богам. Засталося хіба сплаціць рэшту далёкай Радзіме... І колькі ў яго хапае сілы і часу, ён штодзень робіць тое...»

Робіць, нягледзячы на ўзрост, на тое, што яго спасцігла вялікае бацькоўскае гора — страта старэйшага сына Уладзіміра. «Наш беларускі Дамейка», — так называў яго Барыс Уладзіміравіч. І не толькі, каб пахваліць роднага чалавека. Уладзімір Барысавіч Кіт (нарадзіўся ў Лебедзеве каля Маладзечна 4 лістапада 1941 года, памёр 4 лістапада 2009 года) годна працягваў справу бацькі, меў універсітэцкую адукацыю па некалькіх спецыяльнасцях: дыпламатыі, фізіцы, электроніцы, камп'ютарах, абараніў доктарскую, стаў высокім урадоўцам НАСА (намеснік міністра), курываваў еўрапейскі адзел па касмічных сувязях. Як і Барыс Уладзіміравіч, выдатна валодаў мовамі (а ў сям'і ўсе пастаянна гаварылі па-беларуску), не забываў радзіму сваіх бацькоў і дзедаў... Цяпер толькі малодшы сын, Віктар (доктар медыцыны, хірург), прыедзе павіншаваць бацьку з юбілеем... Шматлікія прыхільнікі Барыса Кіта на Беларусі выказваюць глыбокія спачуванні яму ў сувязі са стратай сына і як могуць ушаноўваюць свайго выдатнага суайчынніка.

Да папярэдніх юбіляў Барыса Кіта выходзілі грунтоўныя дакументальна-мастацкія выданні: «Вяртанне», «Космас беларуса», «Барыс Кіт. «Юбілейны альбом»», «Грамадзянін свету», аповесць В. Іпатавай «Сведка стагоддзя», шматлікія ўспаміны. У мастацкім музеі Анатоля Белага (Старыя Дарогі) устаноўлены мемарыяльны знак з барэльефамі Барыса Кіта і Васіля Быкава. Да 100-годдзя вучонага адкрыты музей Барыса Кіта ў Навагрудскай школе № 1 (былая гімназія, якую будаваў і дырэктарам якой быў Барыс Кіт). Афармляў музей У. Гладкоў — таленавіты мастак, сябра Саюза мастакоў і Міжнароднага саюза дызайнераў. Пра Кіта знята некалькі дакументальных фільмаў, у тым ліку «Зорнае прыцягненне» аб знакамітых ураджэнцах Беларусі: О. Шміце, С. Козбергу, П. Сухім, Б. Кіту (аўтары сцэнарыя У. Мехаў і Ю. Цвяткоў). Гэты фільм дэманстраваўся па афіцыйным беларускім тэлебачанні.

На вечарыне ў гонар 95-годдзя Барыса Кіта тагачасны амбасадар ЗША Джордж Крол сказаў, што Амерыка ганарыцца і ўдзячная вучонаму за тое, што ён дапамог амерыканцам паляцець на Месяц. Да гэтай высокай ацэнкі можна толькі дадаць, што «беларусы ва ўсім свеце могуць ганарыцца дасягненнямі прафесара Барыса Кіта, колішняга выкладчыка матэматыкі Віленскай беларускай гімназіі, а пазней прафесара многіх універсітэтаў на Захадзе, аднаго з вядучых амерыканскіх даследчыкаў у ракетных палівах...» (з кнігі Вітаўта Кіпеля «Беларусы ў ЗША»).

Сёння мы маем гонар віншаваць Барыса Кіта са 100-гадовым юбілеем! «Паздароў, Божа, Вялікага Чалавека нашага! Маці-Беларусі вельмі патрэбныя яго моц і здароўе!» (з аўтографу Ніла Гілевіча да кнігі паэзіі «На высокім алтары», падоранай Барысу Кіту).

Рыгор БАРАДУЛІН

Трэці Кіт

«Я не здрадзіў Беларускаму Народу ані кроплі, ніколі».

*Барыс КІТ, акадэмік Сусветнай акадэміі
астранаўтыкі, грамадзянін ЗША*

Да Наваградка на фурманцы
З Агароднікаў
Бацька вёз.
Сын жа выдумаў
Гэткі авёс.
Што на Месяц цікаўных вёз
На ракеце,
Як на ліхаманцы.

Агароднікі...
Як і Дубоўка,
Сэрца на адчай накалоў...
Ад Наваградскіх дужых муроў
Рэштка літарай А,
Каб зноў
Маладзіла Айчыну абноўка.

Кітаваць трэба гэтак вокны
Беларускае хаты,
Каб,
Воўкам вечар сіберны зяб,
Каб з суседскіх галодных зяп
Вырываўся зайздросны войкат.

Беларусам ды беларускам
Запрашаў
Неба думкі на дол.
...Як на Месяцы, пуста наўкол...

...Сцішыўся ў рыштаваннях
Касцёл,
Што касмічны воз
Перад пускам...
Па міжзорнай раллі разбрыліся
Мроі.

А да Беларушчыны птах
Да руінаў не згубіць шлях.

Як зямля ўся
На трох кітах,
Беларуская —
На Барысе!

Менск, 1995 г.

Вольга ПАТАВА

Настаўнік

Доктар Кіт запальвае свечку ў Майнцкім саборы.
Заблудзілася рэха ў вышынях каменных прысад.
Змрочна біскупы з нішаў глядзяць.
Можа, клікаў каторы
«На Усход, на язычнікаў» колькі стагоддзяў назад?
За высокім ілбом — таямнічыя формулы веку,
Што на Месяц узняў чалавечыя дзёрзкасць і тло.
Зьяе зорка над ім (ці анёл, што трымае апеку),
Ды не згледзець яе: нетутэйшае гэта святло.
Над жыццём і нябытам яна, і над лёсам вандроўным,
Над усім, што прайшло — дый сягоння жыве,
Над карэліцкім хлопчыкам, што выганяе карову
І бяжыць басанож па асенняй пякучай траве.
Ён запальвае свечку, і цемра ў куткі адступае.
Як асілак, у доўгім жыцці ён адужваў яе,
Дзе як мог... А найбольш на радзіме якая,
Ахмурэлая прышлымі, толькі чужых прызнае.
Толькі не — ён вяртаецца ў сінія далі.
І выстуквае сэрца: яшчэ... чым змагу... памагчы...
Як усе, што ў чужыне душой не прапалі
(А сябры на радзіме прапалі ў вечнай начы).
Дык запальвайце свечку, Настаўнік, асветнік, вучоны...
Колькі год паміж намі калолася дротам сцяна.
Зараз разам ідзём — хай дарогаю гразкай і чорнай,
Ратаваць Беларусь. А яна ў нас, як доля, адна...

*Франкфурт-на-Майне,
3 снежня 1993 г.*

Сяргей ЗАКОННІКАЎ

Самаму любімаму беларусу – Барысу Кіту

Вандроўнік крокам выкоўвае знак,
Дайсці паспрабуй да такое вяхі:
Адзінка нагадвае млын-вятрак,
Нулі — як паўнюткія зернем мяхі...

Карэліцкі хлопчык разбег набіраў,
Калі заспяшаўся за родны парог,
Ад тлуму
Частых зямных перапраў
Да волі
Бясконцых касмічных дарог.

Ён смела каноны ўсе парушаў,
Цалік прабіваў непаўторнай хадой.
Пакуты,
Славу
Спазнала душа,
Але засталася навек маладой.

Як годна,
Высакародна ляжыць
Corona astralis* на мудрым чале...
Глядзіш на яго — і хочацца жыць,
Любоўю,
Надзеяй
І верай сталець.

Хоць шмат у быцці прывабных спакус,
Імкненне да волі не знішчыць ніхто.
Пра гэта сведчыць сабой Беларус,
Якому разгоніста стукнула 100!

---

* Зорны вянок (лац.)

Васіль ЖУКОВІЧ

Барыс Кіт

Да сотых угодкаў слыннага беларуса

Ведаю Кіта навукі
Акцянскай глыбіні.
А жыве з ім дух свабоды
Светлазорнай вышыні.

Праз крывавае стагоддзе
Як ні веў суровы лёс,
Да радзімай Беларусі
Чалавек любоў пранёс.

Уцякаў ад зла людскога,
Сам ратуючы людзей;
Мае чыстае сумленне:
Шкоды не чыніў нідзе.

Бог яго узнагародзіў —
Шлях адкрыў, і волю даў,
І гадоў яму, гадочкаў
Больш як сто падараваў.

Не здзіўлюся, калі ўбачу
Веснавым ласкавым днём:
Кіт сусветнае навукі
Пачуваецца арлом.

Красавік 2010 г.

Васіль ЖУКОВІЧ

Жывое ўражанне

Сто першы стрэў гадок
Цудоўны наш Зямляк,
Прыветлівы дзядок,
Рухавы, як юнак.

На міг пакінуў гмах,
Ад радасці цвіце,
Спусціўся, нібы птах, —
Сваіх спаткаць гасцей.

Прыязны, быццам брат, —
Гарыць вачэй святло!
Уразіць вас наўрад
Ягонае жытло.

Тут, у зямных вірах,
Хвалюе што каго,
Мяне — ягоны шлях
І кнігі пра яго.

Я з радасцю чытаў
Пра космас адкрыцця,
Якому ён аддаў
Зеніт свайго жыцця.

Радзімы нашай сын,
У сэрцы з ёй жыве.
Калі ён і адзін,
То з ім — вялікі свет.

Успомніць мае што,
Бо не забрала цьма!
Яму гадоў за сто
Далосся нездарма.

Валер КАЛІНОЎСКІ,
Радыё «Свабода»

Барыс Кіт: «Гэта Бог так хацеў зрабіць»

Акадэмік Барыс Кіт — госць «Начной Свабоды».

Валер Каліноўскі: *Барыс Уладзіміравіч, перадача «Начная Свабода» больш для моладзі, і моладзь хацела б пачуць ад Вас Вашыя сакрэты поспеху. З чаго пачынаўся Ваш поспех? Якім чынам хлопцы, які вырастаў у панскай Польшчы, у вёсцы Агароднікі, трапіў у Вільню, атрымаў добрую адукацыю?*

Барыс Кіт: Самае важнае — ахвота, вялікая прага вучыцца. Бо з самага пачатку не толькі я, але і ўсе мае сябры, хлопцы з бедных сем'яў у Беларусі, хацелі як найбольш атрымаць добрую асвету. Мы стараліся — спачатку ў народнай школе, пазней у беларускай гімназіі ў Наваградку, — рабілі ўсё магчымае, скончылі гімназію, пасля яшчэ паехалі ў Вільню ва ўніверсітэт, і гэтак далей ува ўсім, што я меў у сваім жыцці.

Каліноўскі: *Але як было забяспечыць грашыма вашу вучобу?*

Кіт: Я заўсёды быў самы выдатны вучань і атрымліваў ад гімназіі стыпендыю, а таксама пазней ва ўніверсітэце — ад дзяржавы. Наваградскі ваявода Зыгмунд Бычковіч, польскі ліберал, апекаваўся нашай гімназіяй у Наваградку і выдаваў стыпендыі самым выдатным вучням.

Найважнейшае шчасце было, што мы маглі вучыцца і атрымліваць асвету. Я хачу сказаць усёй цяперашняй моладзі: найбольш трэба як мага лепш вучыцца, вучыцца і вучыцца. У 1920-я гады ў нас была страшэнна вялікая прага вучыцца. Калі я быў ужо настаўнікам пяці сярэдніх школаў у Беларусі, я ўвесь час бачыў гэтую прагу беларускай моладзі вучыцца ва ўсіх сваіх школах.

Каліноўскі: *Віленская гімназія, у якой Вы пазней працавалі настаўнікам матэматыкі, — таксама вялікі поспех беларускай справы. Яе вучні сталіся найлепшымі прадстаўнікамі беларускай інтэлігенцыі, рухавікамі нацыянальнай справы. Які быў Ваш унёсак у працу гімназіі? Якім чынам яе ўдалося зрабіць такой цікавай у тых умовах?*

Кіт: Беларуская Віленская гімназія, як яе назваў наш вялікі пісьменнік Васіль Быкаў, лічыцца калыскай беларускага адраджэння ўсяго народу. І мы, вучні, усе былі найвялікшымі беларускімі патрыётамі і рабілі ўсё патрэбнае для адраджэння Беларусі.

Каліноўскі: *А ці былі ў гімназіі праблемы з польскімі ўладамі?*

Кіт: Вельмі вялікія праблемы. Польскія ўлады ставіліся да нас вельмі негатыўна. Іхным імкненнем у тых часы было знішчыць беларускі народ як народ, паланізаваць яго і прылучыць да сябе, асіміляваць у Польшчу. І такая палітыка праводзілася ў апошнія гады старой Польшчы паміж Першай і Другой усясветнымі войнамі.

Напрыклад, віленскі ваявода прыходзіў да нас візітаваць. Глядзіць — вісяць партрэты Янкі Купалы і Якуба Коласа. «Што гэта такое? Зняць і павесіць Міцкевіча і Славацкага, нашых польскіх паэтаў!» Тады ён візітаваў усё ў школе, шукаў што-небудзь такое, да чаго прычапіцца. Прыходзіць на кухню, а там усе дакументы вяліся на беларускай мове. «Што, і тут беларуская мова?» Бярэ гэтую кнігу і бразгае аб зямлю. Такімі былі адносіны паміж польскімі ўладамі і беларускай гімназіяй.

Каліноўскі: *Віленскую гімназію можна, бадай, параўнаць з сучасным ліцэем імя Якуба Коласа, які зараз зачынены і дзейнічае ў падпольных умовах...*

Кіт: Безумоўна. Яны падобныя паводле духу: такі ж дух, як сёння ў ліцэі, быў і ў нас. Сітуацыя ў тых часы дайшла да такой ступені, што беларускі актыў вырашыў паехаць у Варшаву і дамагацца выпраўлення становішча. У гэты актыў уваходзілі дырэктар Астроўскі, адвакат Глінскі і я. Але мы даведаліся, што не толькі ў Вільні негатыўныя адносіны да беларусаў, але і ў Варшаве, на вышыні вышэйшых уладаў. Гэта значыць, што мы не дамагліся таго, што мы хацелі: спаткаць высокіх міністраў. Гаварылі толькі з ніжэйшымі загадчыкамі аддзела ў міністэрства і вярнуліся да хаты. Як толькі віленскія школьныя ўлады даведаліся, што мы гэта зрабілі, сказалі: «Ды вы дазволу не мелі ад нас!» Па-першае, звольнілі Астроўскага з працы, перавялі яго настаўнікам у Лодзь. А мяне таксама ўжо падрыхтавалі на выгнанне з гімназіі, але дзеля таго, што не было наступнікаў пасля мяне, дык я застаўся, пакуль не пачалася вайна, калі ўсё перамянілася.

Каліноўскі: *Барыс Уладзіміравіч, быў адзін поспех беларускай палітычнай справы — была створаная Беларуская сялянска-работніцкая грамада, якая ахапіла ўвесь край, якой польскія ўлады нават спалохаліся. Скажыце, у чым была прычына такой вялікай, усеабдымнай папулярнасці гэтай партыі?*

Кіт: Я лічу, што гэта ўсё натуральна. Беларускі народ — жывы народ, патрыятычны народ. Пачатак быў пасля Першай усясветнай вайны, калі атмасфера ў Польшчы была даволі ліберальная і дэмакратычная. Але калі змянілася ўсё на фашыстоўскую сістэму, тады беларусы падняліся, увесь народ падняўся, хацеў нешта рабіць сваё, рабіць сваю незалежнасць. І за кароткі час Грамада мела 100 000 сяброў.

Я сам таксама браў у ёй актыўны ўдзел. Мы, вучні Наваградскай гімназіі, ездзілі па гарадох і закладалі гурткі Грамады. Я, між іншымі, заклаў гурток у Агародніках, дзе майго бацьку выбралі старшынёй. Але польскія ўлады гэтага спужаліся, і праз кароткі час пачалі рэпрэсаваць Грамаду, і гэта мы ўсе адчувалі ў Наваградку — я быў вучнем шостага класа, калі ў Наваградку арыштавалі адразу 50 чалавек. І выпусцілі з турмы толькі трох чалавек — настаўніка Чатырку, майго сябра Гоцку і мяне, а рэшту пасадзілі ў турму.

Каліноўскі: *І як Вам удалося пазбегчы турмы?*

Кіт: Колькі там ні стараліся паліцэйскія, каб я выдаў розныя сакрэты Грамады, я гэтага не зрабіў — увесь час толькі казаў, што я нічога не ведаю, і гэта мяне vyrатавала. А іншыя, якія трошкі нешта гаварылі, усіх арыштавалі. Ёсць супрацоўніца музея ў Карэлічах сёння (Святлана Кошур), яна выкапала ў гарадзенскім архіве копію майго паліцэйскага дазнання. Цяпер яна вісіць на сцяне ў музеі — як трэба адказваць падчас такіх сьведчанняў (смяецца).

Каліноўскі: *Цяпер беларускія дзеячы таксама часта трапляюць у міліцыю, іх дапытваюць у КДБ, іх дапытваюць у турмах...*

Кіт: У КДБ не трэба прызнавацца.

Каліноўскі: *Барыс Уладзіміравіч, сыходзячы з Вашага досведу ў Грамадзе, што б Вы паралілі сучасным беларускім палітыкам, каб іхныя партыі сталі такімі ж уплывовымі?*

Кіт: Трэба, можа, рабіць усё больш асцярожна, і трэба прадбачыць, што можа стацца. Ну і, безумоўна, трэба рабіць, рабіць і рабіць.

Каліноўскі: *Вам давялося пасля вайны эміграваць, і ў складаных умовах, без ведання мовы, ужо ў стальым узросце — што Вы зрабілі, каб дамагчыся поспеху на чужыне?*

Кіт: Трэба працаваць і працаваць, мець дастаткова энергіі, цярпліва чакаць на ўсялякія магчымасці, выпрабоўваць розныя магчымасці, а не засесці дзе-небудзь на чорную работу і сядзець толькі. Мы шукалі працы ў розных месцах, стараліся навучыцца як найлепш мове — калі вы добра ведаеце мову, тады вам усё дапамагае. Проста адны людзі маюць больш шчасця, іншыя — менш шчасця.

Каліноўскі: *У Вашым выпадку ў Вас быў поспех, і вельмі істотны поспех: Вы ўдзельнічалі ў касмічных праграмах, сталі заслужаным чалавекам, навукоўцам...*

Кіт: Гэта залежыць вельмі ад таго, якую вы мелі прафесію, чаму вы вучыліся. У Амерыцы было так, што на ўзыходзе касмічнай эпохі Амерыка хацела развіць гэтую справу. Але для такой працы, для касмічных даследаванняў патрабуюцца пэўныя прафесіі. Найбольш патрабавалася прафесія матэматыка і інжынера. Гуманітарныя прафесіі былі амаль што непатрэбныя. Але самае было важнае —

матэматыкі, і добрыя матэматыкі. Усё пачыналася з матэматыкі: спачатку матэматыкі распрацоўвалі ўсе праекты, а пасля перадавалі гэтыя планы і праекты інжынерам, якія ўжо выконвалі канкрэтныя рэчы.

Каліноўскі: *Яшчэ адзін Ваш поспех — гэта Вашыя дзеці і Вашыя вучні. Ці былі ў Вас тут якія сакрэты ў выхаванні?*

Кіт: Я ў гімназіі меў вялікі поспех. Выкладаць матэматыку — гэта не ёсць выкладаць гісторыю ці што іншае. Не ўсе вельмі ахвотна адносіліся да гэтага прадмету. Каб дапамагчы, зацікавіць, я заўсёды, з самага пачатку лекцыі чытаў беларускую паэзію — чытаў Ілляшэвіча, Хмару, Купалу, і гэтым захопліваў сваіх вучняў, гэта іх падганяла пазней слухаць матэматыку.

Каліноўскі: *Такі цікавы, нечаканы падыход. Вашыя дзеці — як яны выгадаліся, кім яны сталі?*

Кіт: Мае дзеці зрабілі вельмі шмат. Абодва мае сыны маюць па чатыры скончаных універсітэты. Мой старэйшы сын — адзін з намеснікаў міністра ў НАСА ў Вашынгтоне, а другі — вельмі кваліфікаваны хірург. Абодва вучыліся вельмі добра, мне не трэба было ні аднаму, ні другому памагаць у матэматыцы, як гэта звычайна робяць бацькі. Напэўна, ёсць ад нараджэння нешта, прырода нам таксама дае базу, на якой асноўваецца пазнейшае развіццё.

Каліноўскі: *І адзін з галоўных Вашых жыццёвых поспехаў — гэта даўгалецце: актыўнае даўгалецце ў навуцы, працы і проста ў жыцці. Вы цікава жывяце, сочыце за ўсімі падзеямі ў Беларусі, у свеце. Як Вам гэта ўдалося, у той час як многія Вашыя сябры ўжо даўно не жывуць?*

Кіт: Напэўна, патрэбна найбольш сілы ад прыроды, потым — цікавае, інтэлектуальнае жыццё, і потым — чыстае сумленне. Я нікому дрэннага нічога не зрабіў. Наадварот, вельмі шмат якім людзям дапамагаў, а былі такія выпадкі, што выратаваў і жыццё. І вось гэта ўсё ўплывала пазітыўна на мой арганізм, я так думаю. А яшчэ — наш лёс залежыць ад Бога, і гэта Бог так хацеў зрабіць.

Каліноўскі: *Барыс Уладзіміравіч, якое Вашае пажаданне нашым слухачам, маладзейшаму пакаленню беларускіх актывістаў, удзельнікам партыяў, рухаў, студэнтам, якія зараз Вас чуюць?*

Кіт: Усім гэтым дзеячам, беларускаму народу жадаю як найбольшага шчасця, поспеху. Нашай моладзі — далей змагацца за сваю Бацькаўшчыну, і — вучыцца, бо гэта, можа, самае галоўнае ў нашым жыцці, тое, што дае нам лепшае і цікавейшае жыццё.

Каліноўскі: *Дзякуй Вам за гутарку і жадаю Вам абавязкова дажыць да ста гадоў, каб парадаваць гэтым юбілеем родных, блізкіх і беларускі народ.*

2007

Валерий КУПРИЯНОВ,
председатель секции истории космонавтики и ракетной техники
Северо-Западной межрегиональной общественной организации
«Федерация космонавтики России»

Судьба академика астронавтики

В 2009 году исполнилось сорок лет со дня первой высадки землян на другое небесное тело — нашу космическую соседку Луну.

18–26 мая 1969 года экипаж космического корабля «Аполлон-10» в составе Томаса Стаффорда, Юджина Сернана и Джона Янга совершил полет на окололунную орбиту, осуществил отделение лунного отсека и совершил несколько облетов Луны, приблизившись к ее поверхности на 15 км.

16 июля 1969 года стартовал корабль «Аполлон-11» с Нейлом Армстронгом, Эдвином Олдрином и Майклом Коллинзом на борту. 20 июля два астронавта — Н. Армстронг и Э. Олдрин — произвели посадку лунного отсека в районе безводного Моря Спокойствия. В 5 часов 56 минут московского времени 21 июля Армстронг ступил на поверхность Луны. Сенсационная новость мгновенно облетела все страны. Московское телевидение весь день каждый час повторяло телевизионный репортаж о первом выходе американского астронавта на поверхность Луны. Сбылась заветная мечта фантастов и ученых, став триумфом научной и технической мысли человечества.

Это событие исторического значения оказалось неразрывно связанным с историей Санкт-Петербурга. Схема полета экспедиции «Аполло» (выведение на орбиту спутника Луны корабля, от которого отделяется посадочный аппарат с экспедицией посещения) была предложена в двадцатые годы прошлого века бывшим студентом Санкт-Петербургского политехнического института Юрием Васильевичем Кондратюком (Александром Игнатьевичем Шаргеем). Его идею использовал Джон Хуболт, который предложил отказаться от первоначально предполагавшейся схемы «прямого» полета на Луну, выдвигавшегося группой Вернера фон Брауна. Длительная борьба сторонников этих предложений увенчалась победой более экономного варианта полета. Это официально признано историками американского космического агентства НАСА.

Однако, как оказалось, это не единственная связь граждан нашего города с этим проектом века. Сравнительно недавно мне довелось познакомиться с еще одним из участников этой программы, уроженцем С.-Петербурга. В 1963–1965 годы Борис Владимирович

Кит работал сотрудником отдела разработки спутников связи в корпорации ИТТ («International Telegraph and Telephone Corp»). При этом был исследователем и советником президента фирмы. Участвовал в исследованиях и создании спутников связи, а также в разработке схемы использования спутников космической связи с аппаратами, отправлявшимися к Луне в рамках проекта «Apollo». Еще раньше Б. В. Кит был соавтором справочника по ракетному топливу, в котором рассматривался вопрос о применении жидкого водорода в качестве топлива перспективных ракетных систем. Все это свидетельствует о том, что наш земляк был непосредственным участником разработок, приведших к триумфальному событию в мире космонавтики.

Борис Владимирович Кит родился 6 апреля 1910 года в Санкт-Петербурге в семье служащего Министерства почт и телеграфов. Его отец Владимир Александрович Кит был белорусом, из крестьян, родом из Минской губернии, Новогрудского уезда, Кореличской волости, деревни Огородники; мать Ксения Дмитриевна Зурова (в девичестве) — русская, родом из деревни Туликово Кашинского уезда Тверской губернии. В метрике о рождении сделана запись, что 28 марта 1910 года сын указанных родителей Борис крещен в Петербургском Воскресенском всех учебных заведений Соборе, более известном как Смольный собор. Семья Кита пережила революционные катаклизмы в Петрограде.

Спасаясь от голода, в 1918 году семья Кита возвратилась на родину отца — в д. Огородники (ныне г. п. Кореличи, Гродненская обл., Беларусь), где родители вели малоземельное хозяйство. С 1920 по 1926 год Борис Кит учился в Кореличской народной школе, а с 1926-го — в Новогрудской белорусской гимназии, которую окончил в 1928-м. В этом же году поступил на физико-математический факультет Виленского университета им. Стефана Батория, который окончил в 1933 году со степенью магистра философии по специальности «математика».

Он много сделал на ниве педагогики. С 1931 по 1939 год преподавал математику и физику в Виленской белорусской гимназии, активно работал в Товариществе белорусской школы, за что был арестован польскими властями. После воссоединения Белоруссии в сентябре 1939 года Б. Кит советскими властями был назначен директором гимназии. В связи с передачей Виленской области Литве белорусская гимназия переводится в Новогрудок. В 1940 году Б. Кит работает в Барановичском облоно в качестве окружного школьного инспектора, активно участвует в строительстве советской системы народного образования.

После начала Великой отечественной войны Б. Кит находится в Лебедево (близ Молодечно), где укрывается как советский работник

от полицейского преследования в семье родителей жены, позже работает учителем Лебедевской народной школы, с 1942 года преподает в учительских семинариях в Молодечно и Поставах. Можно было бы только мельком говорить о Поставском периоде в жизни будущего академика астронавтики. Но этот 1942/43 учебный год поставил Бориса Кита на грань жизни и смерти. Педагогическая работа в Поставах была не только средством существования, выживания семьи, спасения молодежи от угона в Германию, но и решительным противодействием нацистской политике обольщения белорусской молодежи, попыткой обострить польско-белорусские противоречия, возбудить низменный антисемитизм. Как свидетельствуют белорусские исследователи и еще живые ученики Б. В. Кита, этот выдающийся белорусский педагог не раз «ходил под расстрелом», подвергался постоянным угрозам со стороны эсэсовцев, но самоотверженно выполнял свой учительский долг, сторонясь политических интриг и оберегая своих воспитанников от военного лихолетья. В 1943 году при следовании из Постав в Лебедево, где жили жена с маленьким ребенком, по доносу прислужника оккупантов был арестован, месяц провел в камере смертников в Глубоком и лишь случайно спасся от расстрела. Угроза смерти не остановила Б. Кита, уж слишком велико было желание учить детей разуму, вечным ценностям жизни. В 1943 году в г. Молодечно он организует под прикрытием торговой школы нелегальный административно-торговый институт, что было открытым вызовом антиславянской идеологии нацистов. От очередной расправы его спасло освобождение Беларуси в июне-июле 1944 года.

В 1944 году Б. В. Кит выезжает в Германию, сначала в баварский город Оффенбах-Ландау, затем в Мюнхен, где до 1946-м изучает медицину в Мюнхенском университете. Одновременно зарабатывает себе на жизнь преподаванием математики в небольших учебных заведениях в лагерях для перемещенных лиц и эмигрантов.

В 1948 году семья Б. Кита эмигрирует в США, где в последующем ее члены получают американское гражданство и становятся членами белорусской «колонии» в г. Саут-Ривер. Первоначально Б. Кит работал на фармацевтических предприятиях Саут-Ривера (штат Нью-Джерси), а с 1950 года в Лос-Анджелесе (Калифорния). В этом городе одна встреча резко изменила его судьбу. На одном из вечеров выходцев из Польши он встречается с Густавом Мокшицким, который работал старшим научным сотрудником в «North American Aviation Inc.» (ныне «Rockwell International Corp.»). Профессор Г. Мокшицкий был эмигрантом из Польши, бывшим профессором аэродинамики политехнического факультета Варшавского университета, переписывался с Альбертом Эйнштейном. Узнав о математическом образовании Б. В. Кита, он выдал ему

рекомендации, которые позволили Борису Владимировичу быстро устроиться на работу в «N. A. A.».

В 1956–1958 годах Б. В. Кит работает в «North American Aviation Inc.». В то время в США велись работы по созданию крылатой ракеты «Navaho». Одним из участников этих работ и стал Б. В. Кит. Здесь емугодились как математическая подготовка, так и знание нескольких языков (английского, немецкого, русского, белорусского, украинского, польского). При этом он занимался и перспективными исследованиями, в частности, использованием жидкого водорода как топлива для ракетных систем. Непосредственно в проекте «Navaho» водород не использовался. Да и сам проект был закрыт даже на более ранней стадии, как и аналогичный проект «Буря» в СССР. Это было связано с появлением в то время более «удобных» в использовании баллистических ракет.

Но монография по использованию жидкого топлива, в том числе и водорода, написанная Б. В. Китом в соавторстве с Дугласом Эвередом, «Rocket Propellant Handbook» осталась. Она вышла в печати в 1960 году. И получила широкое распространение в соответствующих кругах. Предисловие к ней написал крупнейший ученый в области ракетостроения Теодор фон Карман. Известно, что водород как топливо использовался на последних ступенях по программам «Apollo» и «Shuttle».

Дальнейшая деятельность Б. В. Кита тесно связана с началом международного сотрудничества в космических исследованиях СССР и США. С 1958 по 1963 годы он работал в качестве научного сотрудника, исследователя и советника в Бюро международной космонавтики при Министерстве воздушных сил США (Вашингтон). Кроме обыкновенной работы в министерстве, Б. В. Кит активно привлекался к организации встреч с представителями СССР во время проведения международных конференций и различных встреч с советскими специалистами. Он оказался одним из первых, кто написал книгу по истории советской космонавтики «USSR. Space Research and Development» в соавторстве с Фредериком Ордвеем, вышедшую из печати в 1964 году. Это сделало его признанным экспертом по советской космонавтике.

Биография ветерана космонавтики Бориса Владимировича Кита богата встречами с многими видными деятелями этой области знаний в СССР, начиная с 1958 года. Например, его первая встреча с академиком Л. И. Седовым состоялась еще в 1958 году, когда они оба приезжали на годовичную конференцию Международной Астронавтической федерации. Особенно ему запомнилась история, случившаяся на конгрессе Астронавтической федерации в Японии в 1963 году. Леонид Иванович Седов был приглашен в Токийский университет для прочтения лекций по аэродинамике. Получилось

так, что переводчика с русского на японский, знакомого с соответствующей терминологией, не удалось найти. Тогда попытались использовать переводчика с русского языка на английский. Но и здесь помощь коммерческого атташе Юрьева оказалась недостаточной. Перевод математических терминов вызывал у него затруднения. Присутствовавший на лекции Б. В. Кит (он сидел в первом ряду рядом с докладчиком) пришел на помощь. Сказались его математическая подготовка и знание русского и английского языков. Вторую часть лекции уже помогал переводить Б. В. Кит. После лекции его благодарили Л. И. Седов, а также посол США в Японии, поскольку на этом конгрессе Б. В. Кит представлял США.

Еще об одной встрече сохранились воспоминания Б. В. Кита. Она проходила в отеле «Шератон» в Вашингтоне. С советской стороны участвовали Л. И. Седов и А. А. Благодоров. Согласно воспоминаниям, которыми Б. В. Кит поделился с народным писателем Беларуси В. Быковым, эта встреча состоялась в 1960 году. Об этом же он написал и мне в своем письме от 6.08.2005 года. Действительно, в то время Л. И. Седов являлся Президентом Международной Астронавтической федерации, а А. А. Благодоров в это время был назначен заместителем представителя СССР в Комитете по мирному использованию космического пространства при Организации Объединенных Наций и одновременно представителем СССР в Научно-техническом подкомитете того же комитета. По-видимому, такая встреча состоялась с ними как представителями этих организаций. Встреча проходила на высоком уровне. От США ее возглавлял Хью Драйден, в то время вице-директор НАСА. От Министерства воздушных сил США А. А. Благодорова и Л. И. Седова сопровождал Б. В. Кит. В лабораторию, которая занималась проблемами возвращения спускаемых аппаратов в атмосферу Земли и располагалась в «Norfolk Virginias» на юге от Вашингтона, делегацию доставили на специальном самолете. На аэродроме ее встречали американские специалисты, сопровождающим и переводчиком был Б. В. Кит. Состоялась экскурсия по всем 4-м отделениям лаборатории, пояснения давались специалистами этих отделений.

В 1986 году Б. В. Кит был отмечен золотым знаком Международного объединения имени Германа Оберта и Вернера фон Брауна (Нюрнберг, Германия). В 1991 году он избирается членом-корреспондентом, а в 1994 году — академиком МАФ (Париж). В 1995 году награжден золотой медалью Международного объединения им. Германа Оберта – Вернера фон Брауна за вклад в развитие астронавтики.

Отмечены заслуги Б. В. Кита и в Беларуси: в 1994 году ему присвоено звание Почетного доктора наук Гродненского государственного университета им. Янки Купалы, он имеет многочисленные на-

грады от государственных и общественных организаций, является почетным гражданином г. Новогрудка.

Б. В. Кит — один из основателей и вице-президент Международной академии наук Евразии, один из старейших членов Американского астронавтического общества, почетный член Британского межпланетного общества, член комитета директоров Немецкого астронавтического общества, член Международного объединения имени Германа Оберта и Вернера фон Брауна, с 1958 года — член Американского института аэронавтики и астронавтики.

Признавая заслуги Бориса Владимировича в развитии международного сотрудничества в космических исследованиях, Северо-Западная межрегиональная общественная организация «Федерации космонавтики России» в 2008 году направила Б. В. Киту благодарственное письмо, подписанное дважды Героем Советского Союза, летчиком-космонавтом СССР Георгием Михайловичем Гречко.

Борис Владимирович, которому минуло 100 лет, по-прежнему ведет активный образ жизни, поддерживает связь с Санкт-Петербургом, городом, в котором он родился и который навсегда останется с ним в его сердце. Он остается патриотом Беларуси, верным сыном ее многострадального народа...

Валерый КАЗАКОЎ-РАМАНКЕВІЧ

Вяртанне дадому, адкуль ніколі і не сыходзіў

Эсэ

Дзесьці там, на ўскрайку неба, над чорным шчарбатым лесам вісела ўсім знаёмая, але ад гэтага не менш таямнічая поўня. Спрадвечнае жыццё кацілася пад гэтым лупатым нябесным вокам, як тое кола сансары. Дробненькія зорачкі, як мізэрныя дзіркі ў чорным радне, слязліва імгелі, і не было ім ніякага клопату аб тым, што робіцца ўнізе, як і чым жывуць там людзі. Магчыма, неба, якое паэты называюць «тварам бога», нават і не ведае пра людзей, яно нас не заўважае, як і мы не заўважаем мураўёў ці якіх-небудзь яшчэ больш дробных істотаў. Неба з тварам далёкага і жорсткага Бога жыве сваім жыццём, а насельніцтва Зямлі, якое і засяліла гэтае самае неба багамі, Касіяпеямі, Скарпіёнамі і ўсялякімі Мядзведзіцамі, жыве па-свойму, як умее. Сярод людскога разнамоўя, якраз пасяродку Еўропы, жыў і жыве мой народ. Пералескі, рачулкі, азёркі, вёскі ды невялічкія мястэчкі, можа, якая жменя больш-менш вялікіх гарадоў, спаскуджанныя меліярацыяй балоты — вось і ўся нашая зямля, старажытная і сівая, якая ўсё аніак не прыладкавалася жыць сваім розумам. Зірнеш у родную гісторыю як у студню — і нічога, толькі рэха, ды пялёскаецца ў цёмнай вадзіцы нейкі сучасны адбітак. Дык хто ж мы і адкуль? Колькі разоў гучала гэтае пытанне ў наваколлі і колькі разоў адзін той жа народ адказваў на яго па-рознаму. Кім мы толькі не былі, пакуль не зрабіліся беларусамі: і крывічамі-радзімічамі, і сарматамі, і рускімі, і літвінамі, і палякамі, і паспалітымі, і ўніятамі, і жыхарамі Заходняга краю, і часткай савецкага народа, і бульбашамі, і нават тутэйшымі. Вось так, і няма ў гэтым ніякага гістарычнага сораму, бо ўсе сучасныя народы сталі самі сабой толькі ў васьмнаццатым-дзевятнаццатым стагоддзях. Нікому ж сёння не прыйдзе ў галаву італьянцаў назваць рымлянамі, ці расіянаў — маскавітамі, ці ўкраінцаў — русінамі, але калісьці жыхароў тых мясцінаў так і звалі; прыкладна так і мы — беларусы — выйшлі з прадвечнай цемры ў сучасны свет. Так, мы былі ўсім тым, аб чым гаварылася вышэй, былі, бо такі наш гістарычны шлях. І хвала Магутнаму Богу, што сталася як сталася і ў нас ёсць сёння незалежная дзяржава, ёсць родная мова, свая будучыня і свае Геніюшы.

Нялёгка наш лёс, але ж ён наш і іншага ўжо не будзе. Як не будзе другога Барыса Кіта... На жаль, людзі жывуць нядоўгай памяццю.

Каго мы памятаем? Ну бацькоў, так-сяк бабулю з дзядулем, і ўсё — далей цемра і загубленья дзесьці могілкі продкаў, парослыя быллём нашай абыякавасці. Што зробіш, але такой жа памяццю жыве і дзяржава, і выцягваючы з глыбіняў гісторыі вядро мінулага, яна бачыць у вадзе толькі сваё аблічча. Але я перакананы, што пройдзе і гэта, і надыдзе той час, калі імёны вялікіх сыноў нашай краіны будуць вядомыя і ўшанаваныя на Радзіме.

Барыс Уладзіміравіч Кіт, выдатны навуковец, адзін з тых, хто вынайшаў паліва, на якім чалавецтва ўпершыню даляцела да свайго бліжэйшага суседа — Месяца. Той самай поўні, якая так прыгожа красуецца на ўскрайку роднага спазору. Але ж я скажу некалькі слоў не пра навукоўца і спадара прафесара, можа, праз тое, што ні халеры не разумею ў касмічнай навуцы, а пра паліва ведаю толькі адно: што яно выпадкова заканчваецца ў маім самаходзе і становіцца год ад года ўсё даражэйшым. Я распавяду аб стальым, прыгожым чалавеку, з якім сустрэўся ў Франкфурце гадоў з сем таму.

Барыс Кіт увайшоў у мой лёс праз Васіля Быкава. У кожнага чалавека ёсць у жыцці свае павадыры, якія нябачна накіроўваюць цябе ці ў той, ці ў іншы бок. Адным з такіх павадыроў у мяне быў і застаецца дзядзька Васіль, бясконцы космас якога ўвабраў у сябе і боль, і сорам, і сумленне нашай сучаснасці, ды і ўсяго дваццатага стагоддзя. Я збіраўся ў Нямеччыну на кніжную выставу, і Ірына Міхайлаўна Быкава (жонка Васіля Уладзіміравіча) параіла спаткацца там са спадаром Барысам. «Ой, яму будзе вельмі прыемна! — матнула рукамі на маё «а ці зручна... у такім узросце...». — Вы нават не ведаеце, як ён там чакае ўсялякай весткі адсюль, чакае беларушчыны...»

Вось так у маё жыццё і ўвайшоў Барыс Уладзіміравіч, рухавы, зіхоткі чалавек — гонар і боль свайго часу. Мы хадзілі з ім па вузенькіх брукаваных вулічках старажытнага места, заходзілі ў храмы, кавярні, пілі самае смачнае ў свеце піва. Ён паціху смактаў чорны, як аксаміт «Гінас», я сапраўдны «Паўлайнер», і размаўлялі. Не, я больш слухаў, а ён казаў. Цудоўная, нібы крышталевая і глыбокая беларуская мова, крыху прыглушаная доўгімі гадамі выгнання, прыгожа гучала пад skleпавымі столымі. Чаму я ўсё гэта тады не пісаў на дыктафон, не ведаю. Ён памятаў усё: імёны і прозвішчы першых настаўнікаў, сяброў, польскіх, савецкіх і нямецкіх следчых; час, калі штосьці адбылося ці здарылася. Калі ён пра нешта распавядаў, здавалася, што я не толькі гэта бачу, але і адчуваю пах палыну, скрып пяску на зубах, чую нейкія гукі... Калі піва стала занадта, у нашу гутарку вельмі павольна і стройна ўплыў голас спадарыні Тамары, і тады я ўбачыў, што такое прыгажосць, якую не здолее зруйнаваць ні сталы век, ні цяжкі лёс выгнанца. Яны сціпла развіталіся і паехалі дахаты, нават не — яна праводзіла свайго

каханага да ягонага жытла і рушыла да сваёй кватэры. Бо двум каханням вельмі цесна ў адным пакоі. Пакуль яны ішлі да дзвярэй, турыстычны грай паціху змаўкаў, усе позіркі як прыліплі да гэтай пары: яму тады было амаль дзевяноста пяць, ёй — шэсцьдзсят чатыры, а ідуць разам па жыцці ўжо амаль трыццаць пяць гадоў. Вось так.

Пра стары Франкфурт Кіт распавядаў вельмі цікава, абавязкова падкрэсліваючы нейкія выпадкі і справы, якія тут калісьці адбыліся і датычыліся беларусаў. Так умелі распавядаць пра Парыж старыя расейскія эмігранты. Мяне цікавілі мясціны, у якіх быў Васіль Быкаў. Ужо потым у Маскве я чытаў цудоўную кнігу Васіля Уладзіміравіча пра жыццё і сустрэчы з Кітом. Ім вельмі пашанцавала, што яны сустрэліся на гэтай зямлі, абодва на чужыне і абодва геніі.

Тыдзень, цэлы тыдзень адвёў лёс на нашу сустрэчу. З'ехаўшы на два дні ў Мюнхен, я ўжо сумаваў і дакараў сябе, і цягнуўся назад да гэтага чалавека. Шмат Барыс Уладзіміравіч распавядаў пра свайго сына, які, як і бацька, стаў знакамітым навукоўцам. Лепшымі помнікамі нашых зямных спраў з'яўляюцца нашыя дзеці, гэта нейкі крок у несмяротнасць, нават калі дзеці паміраюць раней бацькоў...

Дзякуй Богу, што тое нашае спатканне працягваецца і дагэтуль. Я атрымліваю лісты і тэлефаную вечнаму беларусу.

Навуковая спадчына Барыса Кіта і ягонага сына Уладзіміра вядомая ў свеце, але Барыс Уладзіміравіч пакінуў свой след не толькі ў небе і на Месяцы, ёсць і яшчэ адзін зорны шлях гэтага вялікага чалавека, шлях зямны, шлях беларускі. І пачынаецца ён з настаўніцтва і настаўніцкіх школаў, ім заснаваных, з усё той жа беларускай справы. З гэтага, прынамсі, пачыналі амаль усе нашыя нацыянальныя Геніюшы, да якой бы галіны дзейнасці яны не належалі. І самым вялікім ушанаваннем нашаму слаўтаму земляку сёння будзе не толькі музей у ягоным родным Наваградку, не толькі ганаровыя дошкі, самаробныя помнікі і дзяржаўныя ўзнагароды — галоўным будзе беларуская мова, якую ён нёс людзям і пры пальшчызне, і пры савецчыне, і пры фашыстах, мова, за выкладанне якой яго кідалі ў турмы, судзілі на смерць, чаплялі шыльду здрадніка і гналі з Радзімы.

Мова, на якой ён, у адрозненне ад многіх з нас, размаўляе і цяпер, бо толькі на гэтай мове мы будзем размаўляць з Госпадам, калі прыйдзе наш час.

Я рады, што спадар Кіт вяртаецца дадому.

Незабыўныя дні з Барысам Кітом

Так, яны назаўжды застануцца ў маёй памяці. І не толькі ў маёй. Разам са мной да Барыса Кіта ў Франкфурт-на-Майне адправіліся яшчэ пяць беларусаў.

Прызнаюся, хваляваўся ўсю дарогу. А раптам... Чалавеку не пяцьдзесят і не семдзесят, а ўсе сто!

І якая радасць апанавала нас, калі мы ўбачылі перад сабой не нямоглага старца, а вясёлага, жыццядараснага чалавека. Абдымкі, поціскі рук, першыя цёплыя словы... Я асабіста раней ні разу не сустракаўся з Барысам Уладзіміравічам, нашым славутым земляком, але, паверце, адчуванне было такое, быццам бы мы знаёмы даўным-даўно: ён вітаў кожнага з нас як блізкага, самага дарагога сябра. Такая ж сардэчнасць зыходзіла і ад яго вернай спадарожніцы Тамары. Здавалася, гэтых шчырых, лагодна-ўсмешлівых людзей паслаў нам сам Бог!

У многіх нямецкіх рэстаранах няма гардэробаў, наведвальнікі вешаюць вопратку побач са сталамі на разгалінаваных рожкі. Я, як маладзейшы за Барыса Уладзіміравіча на сорак гадоў, вырашыў дапамагчы яму зняць куртку. І трапіў у нялоўкую сітуацыю. «Дзякуй, дзякуй, я сам», — пачуў ветлівы адказ векавога Кіта. А каб згладзіць маю разгубленасць, Барыс Уладзіміравіч пажартаваў: «Калі хочаце, я магу паказаць вам позу чаплі?»

Такога я не мог уявіць сабе нават у сне. Чалавеку сто, а ён можа стаяць на адной назе, выцягнуўшыся ўсім целам наперад і шырока раскінуўшы рукі. «Штодзённая гімнастыка дапамагае, — заўважыўшы наша здзіўленне, удакладніў юбіляр. — Кожны дзень з Тамарай хвілін па трыццаць займаемся».

Вядома ж, такое незвычайна цёплае знаёмства з Барысам Уладзіміравічам нібы рукой зняло тое хваляванне, якое адольвала падчас пералёту з Мінска ў Франкфурт-на-Майне. Выбраўшы ўтульнае месца ў галоўнай зале рэстарана, мы ўсе размясціліся за адным доўгім сталом. Пакуль рассяджваліся, спадар Кіт некалькі разоў паўтарыў: «Як я цешуся, як я цешуся...» Пагадзіцеся, якое прыгожае слова — цешуся. Сёння ў Беларусі яго не часта пачуеш. Звычайна кажуць: радуюся. А Барыс Уладзіміравіч Кіт, з якім мы бачыліся два дні, ледзь не праз кожныя дзесяць хвілін прамаўляў: «Як я цешуся...» Гаварыў ён на чысцюткай беларускай мове. Як быццам не шэсцьдзесят шэсць гадоў таму пакінуў Бацькаўшчыну, родную Беларусь, а толькі ўчора ці ў крайнім выпадку пазалетась.

...Мы аднымі з першых беларусаў віншавалі стогадовага юбіляра-земляка, чалавека, якога ведаюць ва ўсім свеце за яго глыбокі розум, за яго велізарны ўклад у сусветную навуку, за яго гуманістычную грамадзянскую пазіцыю. Па ўсім было бачна: Барыс Уладзіміравіч цешыўся кожнаму прывітанню, кожнаму слову, перададзенаму з Бацькаўшчыны. Вось ён трымае ў руках амаль трохкілаграмовы духмяны каравай «Радзівілаўскі», а ў вачах блішчаць, быццам ранішняя раса, слёзы. Слёзы радасці! Сувеніры з Радзімы падрыхтавала не толькі нашая кампанія. Арыгінальныя, з нацыянальным каларытам гасцінцы перадалі праз нас жонка Васіля Быкава — Ірына Міхайлаўна, літаратуразнаўца Лідзія Савік, прафесар Адам Мальдзіс.

Пасля афіцыйнай цырымоніі наступае момант падняць тост за Барыса Уладзіміравіча, да ста гадоў якому на той дзень не хапала менш тыдня. Я глянуў спачатку на спадарыню Тамару, потым на самога Кіта, пытаючыся: «Што будзем піць?» Па выразе твараў зразумеў: «Усё, што і госці». Заказалі чырвонае віно. Пад цікавую гутарку не заўважылі, як за першым келіхам апусцеў другі... Гэта ўжо назаўтра я спытаю ў Барыса Уладзіміравіча: «Як самаадчуванне?». І пачую: «Нармальнае». Аказваецца, спадар Кіт, пражыўшы сто гадоў, у жыцці ні ад чаго не адмаўляўся. Але і нічым не злоўжываў. Моцнымі спіртнымі напоямі не захапляўся, а васьм келіх віна ці куваль піва выпіць мог. Як кажуць, не перабіраў і з харчамі. І гэта, мабыць, таму, што ў дзяцінстве зведаў голад. Каб неяк выжыць пасля рэвалюцыі 1917 года, бацькі вымушаны былі вярнуцца з Піцера ў вёску Агароднікі Карэліцкага раёна, што на Гродзеншчыне.

За сталом — восем чалавек. Гутарка не спыняецца ні на хвіліну. Мы, землякі Барыса Кіта, з цікавасцю ловім кожнае яго слова, кожны рух яго рук, кожную ўсмешку. Баімся стаміць яго сваімі пытаннямі, а ён, здаецца, толькі цешыцца ад таго, што мы іх безупынна задаём, іншы раз не звяртаючы ўвагу на этыкет. Вось нехта зноў пацікавіўся здароўем Барыса Уладзіміравіча, маўляў, ці часта наведвае дактароў. Дзякуй Богу, у гэтым асаблівай патрэбы няма. Хоць яго малодшы сын адзін з самых вядомых лекараў у ЗША, па дапамогу да яго і да іншых дактароў спадар Кіт звяртаецца ў рэдкіх-рэдкіх выпадках. Калі ён вельмі гучна засмяяўся, я заўважыў: якія прыгожыя зубы! Няўжо свае? Пытацца ў самога юбіляра неяк няёмка, а таму, выкарыстаўшы момант, вырашылі пацікавіцца ў Тамары. І пачулі: «Усе зубы ў Барыса Уладзіміравіча свае, толькі на некалькіх стаяць каронкі». Во малайчына! Усім бы беларусам такія зубы!

І не толькі зубы. Моцнае ў спадара Кіта здароўе! Гляджу, пятая гадзіна пайшла, як мы сядзім за сталом. Я і мае малодшыя сябры ўжо не супраць таго, каб адпачыць, а стогадовы Кіт бесперапынна працягвае расказваць пра жыццё-быццё, як быццам яго нішто не

турбуе. І толькі спадарыня Тамара, прыкладна праз паўгадзіны, намёкам дае зразумець: можа, на сёння хопіць, заўтра ж зноў сустракаемся?

Дамаўляемся: інтэрв'ю, якое мы яшчэ ў Мінску вырашылі ўзяць у Барыса Уладзіміравіча не зусім звычайна, пераносім на наступны дзень. Я, праўда, пакуль не кажу, што пытанні будуць не толькі ад мяне, але і ад іншых журналістаў «Народнай Волі». Але што да гэтага Барысу Уладзіміравічу? Ён, мне падалося, настолькі рады прыязмленню ў Франкфурце-на-Майне «беларускага дэсанта», што гатовы задаволіць любую нашу просьбу.

...У нядзелю сустракаемся ў тым жа рэстаране, што ў самым цэнтры нямецкай фінансавай сталіцы. Каб ніхто не перашкаджаў браць інтэрв'ю, я знайшоў ціхі куточак у другой зале. Вядома ж, першыя пытанні задаваў свае, прадуманыя яшчэ ў самалёце.

— *Барыс Уладзіміравіч, на вашым жыццёвым шляху было столькі выпрабаванняў, столькі розных цяжкасцяў, што далёка не кожны вытрымаў бы. Вы не проста вытрымалі ўсе экзамены жыцця, але, як кажуць, узалі лёс у свае рукі. Як вам гэта ўдалося?*

— Я лічу, усё залежыць ад людзей. Адны — рашучыя, другія — менш рашучыя, адны больш разумеюць, як ім дзейнічаць у той ці іншай складанай сітуацыі, другія менш. Ну я, можа, больш рашуча дзейнічаў, а калі казаць канкрэтна, заўсёды імкнуўся да лепшага, цікавейшага. Думаеце, лёгка было пакідаць Радзіму, падавацца на Захад? Але я прааналізаваў усе акалічнасці і прыйшоў да высновы: мне ў чарговы раз пагражае небяспека, а калі так, то я павінен ратавацца...

— *Далейшы ваш лёс залежаў ад таго, якое рашэнне вы прымеце...*

— Так. Некаторыя мае сябры казалі: што ты робіш, Барыс, куды едзеш, што цябе чакае? Ці варта зрушвацца з месца... Я цвёрда вырашыў: варта!

— *Час паказаў, што вы тады прынялі адзіна правільнае рашэнне. А можаце, ужо з вышыні сённяшніх дзён, назваць некалькі сапраўды лёсавызначальных эпізодаў са свайго жыцця?*

— Усе маладыя гады я прысвяціў асветніцтву. Нават падчас вайны вучыў дзяцей. Дык вось, калі ў Паставах узначальваў семінарыю, быў такі жудасны выпадак. Немцы правялі карную аперацыю, усеялі горад трупамі. Прыходзіць палкоўнік-германец і кажа: арганізуй семінарыстаў на ачыстку горада ад забітых. Я разумеў, чым гэта можа адгукнуцца ў будучым для мяне, а таму адмовіўся ад выканання такога даручэння. Тады немец выхоплівае пісталет і цэліцца ў мяне. Добра, што побач стаяў бургамістр, які схпіў яго за руку і

папрасіў не пазбаўляць настаўніка жыцця, маўляў, пытанне будзе вырашана і без яго ўдзелу. Калі б бургамістр прамарудзіў нейкую секунду — мяне ў жывых не было б. У той жа час я не меў права запляміць сябе супрацоўніцтвам з немцамі.

— *Падчас вайны яшчэ былі выпадкі, калі жыццё вісела на валаску?*

— Калі б я не пакінуў Беларусь і не падаўся на Запад, са мною было б тое, што сталася з мільёнамі бязвінных савецкіх людзей. Хоць я, акрамя вучыцельства, нічым іншым не займаўся.

— *А на Запад як прабіраліся?*

— З прыгодамі. Даводзілася прымаць рызыкаўныя дзеянні. Калі я знаходзіўся ў Зальцбургу, Чырвоная Армія брала ўжо Вену, у якой засталіся мае рэчы. Я вырашыў падскочыць за імі. Прыехаў, а там ужо цягнікі не ходзяць. Трэба як-небудзь шмыгануць на Запад. Толькі мясцовы цягнік ішоў у Сант-Пэйтэн, гэта такая мясцовасць. Думаю, пад'еду хоць кіламетраў пятнаццаць, а там пайду пешшу.

— *Змаглі усё ж такі вырвацца?*

— Лёс спрыяў мне. Прыехаў я ў Сант-Пэйтэн, бачу, стаіць санітарны цягнік. У «гармоніку», які злучае вагоны, сядзяць людзі. Я заскочыў, праз нейкіх пару хвілін цягнік крануўся...

— *За плячыма сто гадоў, поўны век. Што лічыце галоўным дасягненнем жыцця?*

— Галоўнае дасягненне, лічу, звязана з тым перыядам, калі я працаваў у ракетнай галіне ЗША. Напачатку ў амерыканскай касманаўтыцы выкарыстоўваліся маламоцныя палівы, якія не дазвалялі значна прасунуцца наперад. Нарэшце навукоўцы звярнулі ўвагу на пльўкі вадарод. Адноўчы падыходзіць да мяне начальнік: «Барыс, падрыхтуй абагульняючы даклад па пльўкім вадародзе». Далі мне некалькі тыдняў, і я пачаў актыўна працаваць. У выніку напісаў вялікую працу, і гэта быў прарыў у маёй кар'еры. Пльўкі вадарод стаў асноўным ракетным палівам, дзякуючы яму амерыканцы змаглі паслаць карабель на Месяц, рэалізаваць праграму «Шатл» і многае іншае.

Я напісаў першы падручнік па ракетным паліве, якім дагэтуль карыстаюцца ў сусветных ракетных цэнтрах.

— *Барыс Уладзіміравіч, а што засталася ў жыцці нерэалізаваным?*

— У дзяцінстве я захапляўся іграй на скрыпцы, маляваннем. Любіў гісторыю. Ледзь не паступіў на гістарычны факультэт Віленскага ўніверсітэта, але ж у той год быў вялікі напльў, і я пайшоў на матэматыку, што і вызначыла маё далейшае жыццё.

— *Раскажыце, калі ласка, пра тое, як склаўся лёс вашых дзяцей?*

— Скажу шчыра, я вельмі хачу, каб на Радзіме ведалі, што мой старэйшы сын Валодзя, які нарадзіўся ў 1941 годзе ў Лебедзеве пад Маладзечнам, быў адданым беларускім патрыётам. Ён цудоўна валодаў беларускай мовай, цікавіўся ўсім, што адбывалася на нашай Бацькаўшчыне. Займаў вялікую пасаду ў амерыканскім аэракасмільным агенцтве (NASA). На жаль, у мінулым годзе памёр. 4 лістапада нарадзіўся і 4 лістапада памёр. Я ўсім кажу: з ягонай смерцю напалову памёр і я.

Малодшы сын Віктар скончыў тры ўніверсітэты, знакаміты ў Амерыцы хірург. Маю дзвюх унучак і двух праўнукаў. Старэйшая ўнучка Марына скончыла балетную школу ў Вашынгтоне. Выступала на адной сцэне з сусветна вядомым Рудольфам Нурыевым.

— *Што вы ў людзях найбольш цэніце, найбольш паважаеце?*

— Дабрыню. Добрыя, шчырыя сяброўскія адносіны. Не такія, што пагаварыў — і ўсё. Калі паміж людзьмі сапраўдная дружба, тады лягчэй жыць на свеце.

— *Які, на ваш погляд, уклад жыцця найбольш спрыяльны для чалавека: заходні, ці, як мы кажам, наш, усходні, з адбіткам савецкай сістэмы?*

— Дэмакратычны, сапраўды дэмакратычны, а не імітацыя пад дэмакратыю. Той, калі чалавек можа жыць так, як марыць, як хоча жыць. Я лічу, што ў Амерыцы найлепшая ў свеце сістэма дэмакратыі.

— *Падсумоўваючы стогадовы жыццёвы шлях, вам можна толькі радавацца. Усявышні апекаваўся вамі, і таму вы прыйшлі да векавога юбілею ў добрым здароўі і радасным настроі...*

— Дзякуй Усявышняму, дзякуй лёсу, што кіраваў мною і даваў магчымасць вытрымаць усе выпрабаванні!

— *Наступнае пытанне, магчыма, не зусім карэктнае. Вы, Барыс Уладзіміравіч, самі вырашайце, адказваць на яго ці не. Можна і не адказваць, і наогул парайце мне, уключаць яго ў інтэрв'ю ці не ўключаць. Але я, як ваш суайчыннік, як чалавек, які блізкі вам па духу, хацеў бы высветліць вось такое пытанне. Бессмяротных людзей не бывае, наступіць такі час, калі трэба будзе і вам, Барыс Уладзіміравіч, павітацца за ручку з Богам, а ён вам, я ўпэўнены, дазволіць гэта зрабіць. Але ж да нас, вашых землякоў, дайшла інфармацыя, што вы ўжо купілі месца тут, у Нямеччыне, для свайго пахавання. А не думалі наконт таго, каб вярнуцца на Бацькаўшчыну?*

— Я, безумоўна, думаў. Але для вас гэта такая цяжкая будзе... Я не рашыўся на вашы плечы накладваць такія абавязкі. Тут ёсць Вісбадэн, там ужо ляжаць беларусы, архіепіскап Філафей...

— *Вы будзеце сярод супляменнікаў, родзічаў?*

— Так. Гэта першае. Там цудоўныя могілкі, на якіх пахавана ня-мала выдатных людзей, не толькі многіх расійцаў, але і прадстаўні-коў іншых нацыянальнасцяў. Ну і самае важнае: тут, у Нямеччыне, на іншых могілках 20–30 гадоў хаваюць, а потым наверх кладуць другіх, трэціх... Знікае чалавек. А вось гэтыя могілкі застаюцца назаўсёды...

— *Ну тады зусім шчыра... Я толькі баюся, каб вас не пакрыўдзіць. Але, скажыце, калі беларуская гісторыя захоча, можа, праз 50 гадоў, можа, праз 100, вярнуць вас на Радзіму, вы не супраць даць згоду на гэта сёння?*

— Згода. Добра.

Я звяртаюся да сябра, які запісваў гэтыя словы на лічбавую відэакамеру:

— Гэта гістарычны момант. Запішы: калі Беларусь захоча вярнуць свайго знакамітага сына дахаты, на Радзіму, ён сёння, адзначаючы сваё 100-годдзе, гаворыць, што дае на гэта згоду.

Барыс Уладзіміравіч працягвае роздум:

— Добра. Тое, што вы мне гаворыце, я чую ўпершыню. Але гэта робяць усе народы.

— *Так. Значыць, я не пакрыўдзіў вас гэтым пытаннем?*

— Барані Божа. Беларусь — заўсёды мая Бацькаўшчына.

— *А зараз, Барыс Уладзіміравіч, дазвольце перайсці да пытанняў, якія я прывёз для вас ад журналістаў «Народнай Волі». Святлана Калінкіна, напрыклад, просіць, каб вы адказалі на такое пытан-не. У Беларусі вы працавалі дырэктарам гімназіі, настаўнікам, школьным інспектарам, а каб сёння вярнуцца ў тую гаду, ад якіх памылак вы ў першую чаргу перасцераглі б сваіх вучняў? Які галоў-ны ўрок дало вам жыццё?*

— Шчыра кажучы, ёсць вучні якія радуюць і сваіх настаўнікаў, і сваіх бацькоў, а ёсць такія, якія, на жаль, не хочуць вучыцца. А ў жыцці самае галоўнае — гэта веды. Як кажучы, трэба вучыцца, вучыцца і яшчэ раз вучыцца! Нельга марнаваць час на ўсялякія гулянкі-п'янкi, іншыя ганебныя рэчы. Адным словам, мая парада: самае дарагое — гэта час, не губляйце яго дарэмна.

— *А які галоўны ўрок усё ж такі дало вам жыццё?*

— Быць добрым чалавекам. Нікому шкоды не рабіць. Мець чы-стае сумленне. Я ніколі нікому не стараўся зрабіць дрэнна, толькі наадварот. Адным словам, трэба быць добрым для ўсіх...

— *Барыс Уладзіміравіч, вось пытанне ад Марыі Эйсмант. За часы праўлення Лукашэнкі шмат маладых перспектывных людзей*

пакінулі Беларусь. Як вы ставіцеся да іх рашэння будаваць сваё будучае па-за межамі Радзімы? Ці можна іх асуджаць, папракаць тым, што нельга будаваць дэмакратыю на сваёй радзіме, знаходзячыся за тысячы кіламетраў ад яе?

— Вандруючы па свеце, я пазнаёміўся з мноствам вялікіх людзей, якія дапамагалі сваёй Бацькаўшчыне лепш, чым некаторыя з тых, хто пражываў на месцы.

Вось і я. З'ехаў у Амерыку, але ні на адзін дзень не забываў і не забываю пра Радзіму.

— *Што б вы маглі параіць маладым беларусам, якія ўсё ж такі ў сённяшніх умовах пакідаюць Беларусь...*

— Пакідаць, калі ўзнікае такая неабходнасць, часова, а не назаўсёды. І дапамагаць Бацькаўшчыне ўсім, чым толькі можна.

— *І яшчэ пытанне ад Марыі Эйсмант. Ці цікава, Барыс Уладзіміравіч, жыць у такім узросце, якога дасягнулі вы?*

— Як для каго. Праўда, трэба прызнаць, што калі чалавек старэе, з'яўляецца нейкая апатыя, але гэта залежыць ад таго, як хто ставіцца да жыцця. Я яшчэ вельмі за ўсё перажываю, усім цікаўлюся, таму не згубіў прагу да жыцця.

— *Зараз я зачытаю пытанні Марыны Коктыш. Першае — як вы спраўляецеся са стрэсамі?*

— Стараюся пераключацца на нейкую іншую тэму, не ўзгадваць тое, што сапсавала настрой. Не трэба забіваць сябе дрэннымі думкамі... Больш увагі звяртаць на галоўнае і менш — на другаснае.

— *Тая ж Марына Коктыш прасіла мяне задаць такое далікатнае пытанне: для вас тэма любові, кахання заўжды была актуальна?*

— Як тут адказаць... Калі мець на ўвазе чыста фізіялагічны бок, то з узростам актуальнасць гэтай тэмы, безумоўна, зніжаецца, але набывае большае значэнне фактар маральнасці, прыгажосці ў адносінах паміж мужчынам і жанчынай.

— *Ці былі ў вас учынкі ў адносінах да жанчын, за якія потым было сорамна?*

— Не было. Я заўсёды шкадаваў сваіх прыхільніц і стараўся да апошняга быць з імі.

— *Малады журналіст Віталь Гарбузаў пытаецца, што, на вашу думку, павінны зрабіць беларусы, каб стаць сапраўды свабоднымі людзьмі на сваёй зямлі?*

— Пабудова сапраўды дэмакратычную дзяржаву. Улады не павінны кідаць людзей у турмы за іх погляды. І яны, улады, павінны разумець, што яны не вечныя...

— *Пытанне Івана Макаловіча: чаму Беларусі так рэдка шанцавала на лідараў?*

— Я так не казаў бы. Лічу, што за сваю гісторыю Беларусь мела ня-мала выдатнейшых лідараў. Я добра ведаў, напрыклад, Браніслава Тарашкевіча. Ён быў вялікім чалавекам!

— *Алена Малочка прасіла спытаць у вас, ці даводзілася вам сустракацца з публіцыстам, гісторыкам, дзеячам старой рускай эміграцыі Глебам Рарам?*

— Не даводзілася.

— *Яшчэ адно яе пытанне. Як вы думаеце, ці хутка наша грамадства пазбавіцца ад жорсткіх ідэалагем, ад вечнага падзелу людзей на «сваіх» і «чужых»?*

— Мяркую, што не хутка. Трэба спачатку змяніць сістэму, у якой жыве грамадства, надаць ёй сапраўды дэмакратычную аснову.

— *Вашы пажаданні беларусам, сваім суайчыннікам — тым, якія жывуць на Бацькаўшчыне, і тым, якія жывуць за яе межамі: што б вы сёння маглі ўсім нам пажадаць?*

— Каб усе былі шчаслівыя. Свабода, дэмакратыя — лепшы лад жыцця. Каб усё гэта было ў беларусаў, якія жывуць на Бацькаўшчыне.

...Два дні доўжылася наша сустрэча ў Франкфурце-на-Майне са слынным сынам Беларусі Барысам Уладзіміравічам Кітом. Час праляцеў як адна хвіліна. Ужо ў самалёце я міжволі падумаў: добра было б, каб ён у такім веснавым настроі сустракаў і наступныя свае юбілеі — у 105, 110 і нават у 120 гадоў.

Доўгіх і радасных дзён вам, Барыс Уладзіміравіч!

Мінск-Франкфурт-на-Майне-Мінск, 2010

Радзім ГАРЭЦКІ, акадэмік

Сто гадоў Вялікаму Беларусу

У час перабудовы і развалу СССР (канец 1980-х – пачатак 1990-х гадоў мінулага стагоддзя) мы пачалі патроху даведвацца праўду пра нашых беларускіх эмігрантаў, пра якіх бальшавіцкі афіцыез удзеўбаў нам у галаву, што ўсе яны «зраднікі» і «калабаранты». Тады адбылося і вяртанне імя Барыса Кіта — спачатку ў невялікіх артыкулах, а ўжо ў 1992 годзе ён сам змог — амаль праз 50 гадоў жыцця за межамі Беларусі — прыехаць на Бацькаўшчыну. Тады і я з ім пазнаёміўся. Нягледзячы на ўжо досыць сталы ўзрост (82 гады), я ўбачыў жвавага, энергічнага, добразычлівага і абаяльнага чалавека, які загаварыў на цудоўнай беларускай мове. Мы хутка знайшлі агульныя тэмы для размовы, і здавалася, што даўно знаёмыя.

Я быў уражаны яго складаным жыццёвым шляхам ад сялянскага хлопчыка да выдатнага навукоўца, педагога і грамадскага дзеяча. Здзіўляла яго жыццяўстойлівасць, мэтанакіраванасць да авалодання ведаў. Ужо вядомы навукоўца ў галіне касманаўтыкі, прафесар матэматыкі, якім ён стаў, маючы толькі званне магістра філасофіі ў галіне матэматыкі, Барыс Уладзіміравіч у 73-гадовым узросце абараніў дысертацыю на навуковую ступень доктара філасофіі ў галіне матэматыкі і гісторыі навукі.

У Акадэмію навук Беларусі паступілі заявы ад акадэміка Юрыя Астроўскага і прафесара Адама Мальдзіса з прапановай абраць Барыса Кіта ганаровым ці замежным членам нашай Акадэміі навук. Я як віцэ-прэзідэнт АН Беларусі, адказваючы за кадры, заняўся гэтай справай. Бюро Прэзідыума Акадэміі якраз абмяркоўвала магчымасць зноў аднавіць такія выбары, якіх ужо не было амаль 35 гадоў. Мае намаганні не прынеслі станоўчага выніку, бо да беларусаў-эмігрантаў ваеннага часу тады яшчэ ставіліся з вялікай асцярогай, ды і нашыя фізікі і матэматыкі мала ведалі працы Барыса Кіта.

Зноў мы сустрэліся з Барысам Уладзіміравічам у верасні 1994 года на Генеральнай асамблеі толькі што заснаванай грамадскай Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі ў Менску. Мы аднагалосна абралі нашага слаўтага земляка членам Акадэміі і яе віцэ-прэзідэнтам. У першай палове 1990-х гадоў адбылося выбуховае прызнанне Барыса Кіта як выдатнага навукоўца ў галіне астранаўтыкі і матэматыкі і грамадскага дзеяча, гонару беларускага народа. Ён быў абраны акадэмікам Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі (Парыж, 1994), ганаровым доктарам навук Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта

імя Янкі Купалы (1994), узнагароджаны залатым медалём Германа Оберта і Вернера фон Брауна (ФРГ) за ўклад у развіццё астранаўтыкі і інш. З'явілася шмат публікацый пра яго жыццё і дзейнасць. Аповеды Барыса Кіта ў 2001 годзе запісаў Васіль Быкаў пад назвай «Цярновы шлях». Шырокая вядомасць да Барыса Уладзіміравіча прыйшла досыць позна, але Бог быў да яго літасцівы і даў яму даўгалецце, каб ён адчуў прызнанне і славу на Радзіме і ва ўсім свеце пры жыцці, а не пасля адыходу ў іншы свет, як гэта часта адбываецца.

У 2000 годзе ён быў абраны ганаровым старшынёй «Рабочай групы Беларуска-Нямецкіх спатканняў», якая была заснавана пры Свабодным універсітэце Берліна. Была заснавана прэмія Барыса Кіта для ўзнагароджання найбольш актыўных дзеячаў беларускай культуры і нацыянальнага адраджэння. Такая прэмія ў 2004 годзе стала для мяне адной з самых прыкметных і дарагіх.

Шырока, цёпла і ўзнёсла былі адзначаны 85-гадовы, 90-гадовы, 95-гадовы юбілеі Барыса Кіта, якога часта сталі называць «грамадзянін свету». Але мяне больш за ўсё ў постаці гэтага волата прыцягвае яго беларускасць. Нягледзячы на неймаверныя цяжкасці свайго жыцця, адрыў ад Бацькаўшчыны, працэсы глабалізацыі, ён заўсёды заставаўся сапраўдным патрыётам Беларусі, прыхільнікам беларушчыны, і гэтыя святлыя пачуцці перадаваў сваім вучням, калі быў настаўнікам і дырэктарам розных навучальных устаноў і пры паляках, і пры Саветах, і пры немцах. Як ён сам успамінаў: «Пры ўсіх уладах мне даводзілася сядзець у турмах за тое, што я вучыў дзяцей беларускай мове і гісторыі». Крэда жыцця Барыса Кіта — ягоныя словы: «Усё, што я рабіў у сваім жыцці, я рабіў для маёй Радзімы і яе славы...» З гонарам за Барыса Кіта, якому споўнілася 100 гадоў, хочацца падкрэсліць, што ён застаецца шчырым беларусам, прычым не проста грамадзянінам сваёй Бацькаўшчыны, а Вялікім Беларусам, вядомым ва ўсім свеце.

6 красавіка 2010 года ў зале Палаца мастацтваў адбыліся ўрачыстасці, прысвечаныя 100-гадоваму юбілею Барыса Кіта. Святлана Кліменценка ў «Народнай волі» адзначала: «Усе, хто выступаў на вечарыне ў перапоўненай зале, з любоўю і глыбокай пашанай гаварылі пра сына беларускай вёскі, які стаў сапраўдным Чалавекам свету... але пры тым застаўся, па яго ўласным прызнанні, 100-працэнтным беларусам.

[...] Аб гэтым ён напісаў у сваім прачулым вітанні «светлым беларусам», што сабраліся ў гэтай зале. Яго зачытала вядомая навукоўка, аўтар кніг пра Барыса Кіта, яго першы біёграф Лідзія Савік. У выступе старшыні аргкамітэта святкавання пісьменніка Васіля Якавенка, старшыні МГА «Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына”»

Алены Макоўскай, лаўрэата прэміі Б. Кіта і Міжнароднай прэміі «Еўрапейскі паэт Свабоды», майстра пяра і гісторыка Уладзіміра Арлова, акадэміка НАН Беларусі Радзіма Гарэцкага, паэта Сяргея Законнікава, дырэктара Наваградскага гісторыка-краязнаўчага музея Тамары Вяршыцкай, старшыні Беларускага фонду культуры Уладзіміра Гілепа, старшыні Мінскага культурна-асветнага клуба «Спадчына» Анатоля Белага, знанага палітыка Станіслава Шушкевіча, брата юбіляра Льва Кіта, галоўнага рэдактара газеты «Народная воля» Іосіфа Сярэдзіча і іншых паўставала магутная постаць сапраўднага «кіта» навукі і беларускасці...»

Калі я па тэлефоне павіншаваў Барыса Уладзіміравіча, у адказ пачуў бадзёры голас шчаслівага чалавека, якому ніколі не дасі столькі гадоў.

У Мінску адбылася вечарына, прысвечаная 100-гадоваму юбілею Барыса Кіта

6 красавіка 2010 года адзначыў 100-гадовы юбілей слаўты беларускі вучоны Барыс Уладзіміравіч Кіт — акадэмік Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, заслужаны прафесар Вашынгтонскага Мэрылендскага ўніверсітэта, акадэмік Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі, ганаровы сябра Брытанскага міжпланетнага таварыства, сябра Дырэктарыяту нямецкага Астранаўтычнага таварыства, ганаровы прафесар Гродзенскага ўніверсітэта, Ганаровы грамадзянін г. Наваградка, які цяпер жыве ў Германіі, у Франкфурце-на-Майне.

У Мінску ў дзень нараджэння слаўтага вучонага адбылася святочная вечарына ў яго гонар. Арганізатарам яе выступіла Згуртаванне беларусаў свету «Бацькаўшчына».

Сам Барыс Уладзіміравіч, на жаль, не змог прыехаць у Беларусь. Але ягонае вітанне ўсім, хто прыйшоў на вечарыну, зачытала яго давераная асоба Лідзія Савік. Яна распавяла пра тое, як Барыс Кіт адсвяткаваў дзень нараджэння ў Франкфурце-на-Майне, дзе ён цяпер пражывае. Мэрыя горада арганізавала прыём з гэтай нагоды. Гучала класічная музыка. Барыс Кіт атрымаў вельмі шмат віншаванняў і падарункаў. Артыкулы пра юбілей змясцілі цэнтральныя газеты Нямеччыны. Сярод іншых свае віншаванні юбіляру перадалі прэзідэнт Нямеччыны Хорст Келер, Расійская федэрацыя касманаўтыкі імя К. Цыялкоўскага, касманаўт Уладзімір Кавалёнак.

Падчас святочнай вечарыны ў Мінску Барыса Кіта павіншавалі акадэмік Радзім Гарэцкі, старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12-га склікання Станіслаў Шушкевіч, лаўрэаты прэміі імя Барыса Кіта пісьменнікі Сяргей Законнікаў і Уладзімір Арлоў, мастак Мікола Купава, дырэктар Наваградскага гісторыка-краязнаўчага музея, дзе знаходзіцца экспазіцыя, прысвечаная Барысу Кіту, Тамара Вяршыцкая, старшыня культурна-асветнага клуба «Спадчына» Анатоль Белы, старшыня Беларускага фонду культуры Уладзімір Гілеп, галоўны рэдактар газеты «Народная Воля» Іосіф Сярэдзіч і многія іншыя.

Перадаў свае віншаванні і міністр культуры Беларусі Павел Латушка. Іх зачытаў супрацоўнік міністэрства Віктар Маліноўскі.

Прыемнай нечаканасцю стала вестка пра тое, што на вечарыне прысутнічае родны брат юбіляра Леў Уладзіміравіч Кіта. «Заўсёды казаі: “Той, хто там, — гэта чужы”. Але я сёння спакойны, бо я бачу, што для вас Барыс Кіт свой», — з удзячнасцю прамовіў Леў Уладзіміравіч.

Музычным упрыгожаннем імпрэзы сталі выступленні заслужанага артыста Беларусі Віктара Скорабагатава, бардаў Таццяны Беланогай і Алеся Камоцкага.

На завяршэнне імпрэзы айцец Леанід Акаловіч (БАПЦ) прачытаў малітву за здароўе Барыса Кіта.

Інфармацыйны цэнтр МГА «ЗБС “Бацькаўшчына”»

Вітанне Барыса Кіта гасцям святочнай вечарыны ў Мінску

Дарагія Суродзічы!

Сардэчна вітаю Вас усіх, хто ўганараваў мяне сваёй прысутнасцю дзеля святкавання майго юбілею. Вельмі шкадую, што з прычыны свайго ўжо не вельмі моцнага здароўя не змог прыехаць да Вас у Менск, каб разам з Вамі адзначыць мой дзень народзінаў. Згадваючы сваё жыццё, я шырэй бачу панараму пакутнага, а ў нечым і шчаслівага стагоддзя, якое мне давялося перасягнуць. Можна, Бог пакінуў мяне на гэтай грэшнай зямлі так надоўга якраз для таго, каб я, апроч усяго іншага, змог пакінуць сведчанні пра дарагіх майму сэрцу незабыўных, светлых людзей і падзеі свайго часу? А я ведаў многіх выдатных асобаў і нашай Бацькаўшчыны, і з іншых краінаў свету.

Мне не патрэбна многа апавядаць пра сябе; маё жыццё Вам вядомае з кніг, артыкулаў, дакументальных фільмаў, створаных на Бацькаўшчыне.

Усявышні зрабіў, што маё жыццё аказалася такім працяглым, поўным усялякіх падзеяў, здарэнняў — радасных і сумных сустрэчаў, стратаў і здзяйсненняў. Але ёсць у ім два галоўныя перыяды: жыццё ў Беларусі і за яе межамі. На Беларусі я жыву ў Заходняй яе частцы і праз асветніцкую дзейнасць браў актыўны ўдзел у нацыянальным адраджэнні — спачатку над польскай, а пазней нямецкай акупацыяй, за што і гібеў або ў польскіх турмах, або ў нямецкай камеры смерці.

Ваенныя падзеі прычыняліся да таго, што я эміграваў на Захад, канчальна ў ЗША, дзе правёў самую шчаслівую частку жыцця і ў асабістым, і ў грамадскім сэнсе, зрабіўшы дасягненні, вядомыя ўсім. Афарыстычна сказана адным з нашых пісьменнікаў, што я трапіў у «вока амерыканскага ўрагану» і рабіў, што магчыма, для славы і добра і Радзімы, і Амерыкі.

Усявышні спрыяў гэтак, што мне ўдалося падняцца з нізінаў жыцця, вырвацца з кіпцюроў смерці і трапіць у абставіны, калі можна было рабіць нешта карыснае для ўсяго чалавецтва.

Асабліва ганаруся тымі гадамі жыцця, якія я правёў на Бацькаўшчыне. Гэта былі сапраўды рэвалюцыйныя гады, калі я вучыўся ў Наваградскай беларускай гімназіі і пазней быў настаўнікам і дырэктарам Віленскай беларускай гімназіі, якую Васіль Быкаў назваў калыскай беларускага адраджэння. Я таксама браў удзел у дзейнасці дзвюх знакамітых арганізацый таго часу: Беларускай сялянска-работніцкай грамадзе і Таварыстве беларускай школы, супрацоўнічаў з такімі гістарычнымі асобамі, як Б. Тарашкевіч, А. Луцкевіч, Р. Астроўскі, Р. Шырма, А. Станкевіч, браты Ільяшэвічы, Я. Драздовіч, Ф. Аляхновіч і многімі іншымі. Таксама давалося гібець за гэта ў вязніцах Наваградка і ў Вільні на Лукішках (дарэчы, у адной камеры з сенатарам ад Беларусі ў Польшкім сойме Васілём Рагулем), дзе некалі гінуў наш нацыянальны герой Кастусь Каліноўскі.

А сёння пры канцы майго доўгага жыццёвага шляху маю вялікую радасць спаткаць Вас усіх у гэтай зале. Ведаю, што тутака сабралася светлая частка нашага грамадства, бо Вы працягваеце беларускае Адраджэнне, чым жылі і займаліся мы ў свой час на карысць нашага гаротнага народа.

За гэта Вам належацца падзяка і слава!

Ад глыбіні майго сэрца хачу злажыць мае найлепшыя пажаданні Вам усім, моцнага здароўя, шчасця ў Вашым асабістым жыцці, шмат поспехаў у прафесійнай і грамадскай дзейнасці! Хай Бог заўсёды трымае Вас у сваёй ласкавай апецы! Жыве Беларусь!

Барыс КИТ

Віншаванне ад Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь

Паважаны Барыс Уладзіміравіч!

З пачуццём глыбокай павагі сардэчна віншую Вас з нагоды 100-гадовага юбілею.

Мы ганарымся Вамі — нашым суайчыннікам, — вучоным, якога ведае ўвесь свет, ганаровым доктарам навук Гродзенскага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, ганаровым грамадзянінам Наваградка. Экспазіцыя, прысвечаная Вам у мясцовым краязнаўчым музеі, карыстаецца вялікай цікавасцю ў падростаючага пакалення, для якога вы з'яўляецеся сапраўднай жывой легендай.

У многіх краінах Вас называюць «грамадзянінам свету», і гэта сапраўды так: Вашымі навуковымі распрацоўкамі карыстаецца ўвесь свет. Мы радыя, што Вашае імя разам з іншымі выдатнымі асобамі значыцца ў пасланні нашчадкам «Капсула часу», якую

павінны адкрыць праз 500 гадоў. Такого ганаровага жэсту ўдас-
тены толькі людзі, якія маюць адметныя заслугі перад усім чала-
вецтвам.

Жадаю Вам моцнага здароўя і дабрабыту, памнажэння мараль-
ных і духоўных сілаў!

З павагай

*Павел ААТУШКА,
міністр культуры Рэспублікі Беларусь
Мінск, 6 красавіка 2010 года*

Віншаванне ад Акадэміі навук Еўразіі

Паважаны Барыс Уладзіміравіч!

Мы, члены беларускага аддзялення культуралогіі Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі (МАНЕ), віншуем Вас, нашага дарагога кале-
гу, віцэ-прэзідэнта МАНЕ, са 100-гадовым Юбілеем, жадаем Вам моцнага здароўя, шчасця, усяго найлепшага ў Вашым доўгім жыцці.

Вашы даследаванні і дасягненні ў галіне астранаўтыкі з'яўляюцца моцным падмуркам у развіцці сусветнай навукі XX–XXI стагоддзяў.

Вам пашчасціла быць сведкам і непасрэдным удзельнікам асва-
ення касмічнай прасторы.

З Лос-Анджэлеса пачаўся Ваш зорны шлях у цікавую і складаную навуку астранаўтыку. Разам са сваімі калегамі Вы стварылі амаль усе касмічныя праекты, ад першых інтэркантынентальных ракет-
ных сістэм «Navaho» да найбольш бліскучых праектаў XX стагоддзя «Apollo» і чаўночных касмічных караблёў «Shuttle».

Вы — аўтар першага ў гісторыі падручніка па ракетнай тэхніцы і ракетным паліве.

Вы грамадзянін ЗША. Вы ўвайшлі ў навуковую эліту ЗША, сталі сусветнаведомым вучоным, экспертам па ракетах і дарадчы-
кам у галіне развіцця астранаўтыкі, выкладчыкам прэстыжных універсітэтаў ЗША і Заходняй Еўропы.

Вы доктар філасофіі ў галіне матэматыкі і гісторыі навукі, прафесар універсітэта ў Рэгенсбургу (ФРГ), ганаровы прафесар амерыканскага ўніверсітэта штата Мэрыленд (ЗША), акадэмік Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі (Парыж), член галоўных астранамічных таварыстваў ЗША, Вялікабрытаніі, Нямеччыны, ганаровы доктар Гродзенскага ўніверсітэта імя Янкі Купалы (Беларусь), ганаровы член Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў (Мінск), ганаровы грамадзянін Наваградка (Беларусь), дзе адкрыты музей Б. У. Кіта. Вы ўзнагароджаны залатым медалём Германа Оберта за вывучэнне сусветнай прасторы (ФРГ).

У Ваш гонар Камітэтам Ушанавання ўведзены ва ўжытак медаль «Барыс Кіт. За дасягненні ў асветніцтве і навуцы», якім ганаруюцца лепшыя вучоныя нашай краіны.

Моцнага здароўя Вам, Барыс Уладзіміравіч, аптымізму, бадзёрага настрою, шчасця ў жыцці!

І няхай Вашае Зорка з Касмічнай прасторы доўга-доўга кіруе Вашым лёсам!

*Члены беларускага аддзялення культуралогіі
Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі
Мінск, 6 красавіка 2010 года*

Віншаванне ад клуба «Спадчына»

Паважаны Барыс Уладзіміравіч!

Ад нашых шчырых сэрцаў віншuem Вас, дарагога і цудоўнага Чалавека, са 100-гадовым Юбілеем, жадаем моцнага здароўя, шчасця, усяго найлепшага ў жыцці!

Мы, сябры мінскага культурна-асветнага клуба «Спадчына», ведаем Вас, нашага Вялікага Земляка, выдатнага беларускага асветніка, вядомага амерыканскага даследчыка ў галіне астранаўтыкі, аднаго з першапраходцаў астранаўтыкі ЗША. Мы ганарымся Вамі, выдатнейшым сынам нашай Беларусі, які зрабіў вялікі ўклад у сусветную навуку.

Вы — сведка і актыўны ўдзельнік найбольш значных падзей у гісторыі Беларусі і свету ў XX–XXI стагоддзях.

У Вас нязгасны аптымізм той беларушчыны, якой Вы прысвяцілі доўгае, цікавае, багатае на знакамітыя падзеі, сустрэчы, навуковыя дасягненні жыццё.

Вы — грамадзянін ЗША. Але Вашае сэрца заўсёды рупілася і рупіцца пра Беларусь.

Вашае касмічнае эра пачалася ў Лос-Анджэлесе, калі разам з супрацоўнікамі Вы стварылі амаль усе касмічныя праекты, ад першых стратэгічных, інтэр-кантынентальных ракетных сістэм «Navaho» да найбольш бліскучых праектаў XX стагоддзя «Apollo» і чаўночных касмічных караблёў «Shuttle», стварэнне Вамі вадароднага паліва для ракет.

У ЗША Вы склаліся як выдатны вучоны, бліскуча здзейснілі свае мары і спадзяванні.

Вы ўвайшлі ў навуковую эліту ЗША, сталі сусветна вядомым вучоным, выкладчыкам прэстыжных універсітэтаў ЗША і Заходняй Еўропы.

Вы сапраўдны кіт сусветнай навукі і астранаўтыкі.

Вы — доктар філасофіі ў галіне матэматыкі і гісторыі навукі, прафесар нямецкага ўніверсітэта ў Рэгенсбургу, ганаровы доктар навукі Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы (Беларусь), заслужаны і ганаровы прафесар амерыканскага ўніверсітэта штата Мэрыленд (ЗША), акадэмік Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі (Парыж), акадэмік, віцэ-прэзідэнт Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі (Масква), член галоўных астранамічных таварыстваў ЗША, Вялікабрытаніі, Германіі, ганаровы член Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў (Мінск), ганаровы грамадзянін Наваградка (Беларусь), узнагароджаны залатым медалём Германа Оберта за вывучэнне сусветнай прасторы (ФРГ).

У Ваш гонар Камітэтам Ушанавання ўведзены ва ўжытак медаль «Барыс Кіт. За дасягненні ў асветніцтве і навуцы», якім ганаруюцца лепшыя вучоныя нашай краіны.

Дай Бог Вам моцы, аптымізму, жыццярадаснасці і жыццялюбства, моцнага здароўя, бадзёрага настрою, плёну ў працы, вялікага шчасця ў жыцці!

*Роўным не было жыццё ніколі,
Падсумоўка робіцца пасля:
Чым чысцейшы чалавек душою,
Тым мілей бацькоўская зямля.*

*Вашыя шчырыя прыхільнікі і сябры клуба «Спадчына»
Мінск, 6 красавіка 2010 года*

Віншаванне ад прадстаўнікоў касмічнай тэхнікі Беларусі

Паважаны Барыс Уладзіміравіч!

Мы, супрацоўнікі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі і калектывы нашых арганізацый, звязаныя з касмічнай тэматыкай, сардэчна віншuem Вас са стогадовым юбілеем.

Мы ведаем пра Вашыя заслугі ў беларускім школьніцтве, працу на карысць амерыканскіх касмічных праектаў і ва ўніверсітэтах ЗША і Еўропы. З'яўляючыся заслужаным і ганаровым прафесарам Вашынгтонскага Мэрылендскага ўніверсітэта, акадэмікам Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі і віцэ-прэзідэнтам Міжнароднай акадэміі навук і мастацтваў Еўразіі, аўтарам падручніка па ракетных палівах і кнігі пра касманаўтыку Савецкага Саюза, а таксама многіх артыкулаў і нарысаў, даследчыкам навуковых дасягненняў славуэта матэматыка Антонія Зыгмунда, Вы набылі

шырокае прызнанне ў навуковым свеце. Мы ганарымся тым, што Вы не згубілі нацыянальныя карані і заўзята адстойваеце беларускую справу ўсюды і заўсёды на працягу свайго доўгага змястоўнага жыцця.

І зараз Ваш лёс перасякаецца з вядомымі вучонымі, пісьменнікамі, іншымі прадстаўнікамі творчай інтэлігенцыі Беларусі, і Вы шчыра радуецца іх поспехам, садзейнічаеце іх міжнароднаму прызнанню.

Да месца будзе сказаць, што Вашае імя гучала на пленарным пасяджэнні Чацвёртага Беларускага касмічнага кангрэса (27–29 кастрычніка 2009 г., Мінск), удзельнікі якога праглядзелі таксама фільм «Зорнае прыцягненне» (сцэнарый У. Мехава і Ю. Цвяткова) пра славутых ураджэнцаў Беларусі, у тым ліку і пра Вас, ганаровага доктара навук Гродзенскага ўніверсітэта імя Я.Купалы і ганаровага грамадзяніна Наваградка.

Зычым Вам, дарагі Барыс Уладзіміравіч, здароўя, фізічнай моцы, бадзёрага настрою і жыццёвага аптымізму, якія так характэрны для Вас на працягу многіх дзесяцігоддзяў, усяго радаснага і цёплага збоку шматлікіх людзей, якія прызнаюць, любяць і шануюць Вас.

*Аляксандр Васільевіч ТУЗІКАЎ,
генеральны дырэктар Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі
НАН Беларусі, галаўной арганізацыі па выкананні
Нацыянальнай касмічнай праграмы Рэспублікі Беларусь,
доктар фізіка-матэматычных навук, прафесар*

*Сяргей Анатольевіч ЗАЛАТЫ,
дырэктар навукова-інжынернага рэспубліканскага ўнітарнага
прадпрыемства «Геаінфармацыйныя сістэмы» НАН Беларусі,
прызначанага Нацыянальным апэратарам Беларускай
касмічнай сістэмы дыстанцыйнага зандзіравання Зямлі,
кандыдат тэхнічных навук, член-карэспандэнт
Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі*

Гісторыя стварэння персанальнага архіва Барыса Уладзіміравіча Кіта ў Наваградскім гістарычна-краязнаўчым музеі

У 1992 годзе Барыс Уладзіміравіч Кіт упершыню пераступіў парог Наваградскага гістарычна-краязнаўчага музея, які толькі-толькі адчыніўся. Пачатак жыцця музея супаў са зменамі ў лёсе Беларусі: яна стала незалежнай у 1991 годзе, і прыезд Барыса Кіта ў Беларусь быў важнай падзеяй. Яго з радасцю прымалі ў Акадэміі навук, Беларускай энцыклапедыі, Міністэрстве замежных спраў. Вядомы беларус, якога ведалі і памяталі былыя гімназісты Наваградскай Беларускай гімназіі, быў вельмі жаданым госцем у Наваградку.

Для Барыса Уладзіміравіча прыезд у Наваградак быў вяртаннем у маладосць. Тут ён здабываў сваю першую адукацыю, тут бацькі, настаўнікі, сябры па гімназіі, а таксама сама атмасфера тагачаснага Наваградка з моцным беларускім рухам, безумоўна, паўплывалі на яго характар.

Кіт прыехаў у Наваградак не адзін, яго суправаджала Біціна Хайнц, прафесар хіміі са Злучаных Штатаў Амерыкі. Маладая жанчына са светлымі валасамі не выпадкова стала спадарожніцай Барыса Кіта ў вандроўцы ў мінулае: яна як дзве кроплі вады была падобная на Рыву — першае каханне маладога настаўніка матэматыкі ў Наваградку, калі Барыс Кіт вярнуўся сюды з Вільні ў 1939 годзе.

Так, прыезд у Наваградак ускалыхнуў успаміны, закрануў душу, і Барыс Кіт шчыра адгукнуўся на прапанову музея зрабіць Наваградак цэнтрам, дзе будзе захоўвацца яго персанальны архіў.

Тады ён яшчэ выкладаў матэматыку ў філіяле Мерылендскага ўніверсітэта ў Гайдэльбергу, быў занятым чалавекам, але хутка падрыхтаваў усё, і ў лютым 1993 года ў Міністэрстве замежных спраў Наваградскі гістарычна-краязнаўчы музей атрымаў першую частку дакументаў, фотаздымкаў, навуковых прац і асабістую перапіску Барыса Кіта з многімі вядомымі людзьмі свету — усяго каля чатырохсот адзінак.

Гэта было падставай для стварэння экспазіцыі ў музеі, вывучэння і збору матэрыялаў па гісторыі беларускай гімназіі і дзейнасці Барыса Кіта ў Наваградку.

З уласцівым яму энтузіязмам Барыс Уладзіміравіч імкнуўся зрабіць карыснае для сваёй бацькаўшчыны. Ён прапанаваў гарадскім уладам Наваградка дапамагчы наладзіць партнёрскія

связі з нямецкім горадам Ляймэнам, дзе на той час знаходзіўся адзіны ў Нямецчыне Беларускі музей, у стварэнні якога ён сам прымаў актыўны ўдзел (сёння гэты музей з'яўляецца часткай гарадскога музея).

Сувязі Наваградка з горадам Ляймэнам працягваюцца да сёння, дэлегацыі з горада-пабраціма ўжо 10 разоў прыязджалі ў Наваградка з грузам гуманітарнай дапамогі, завязаліся сапраўдныя сяброўскія адносіны.

Матэрыялы ад Барыса Кіта працягвалі паступаць у музей на працягу ўсіх наступных гадоў. Зараз яго персанальны архіў уключае звыш 1300 адзінак. Гэта, а таксама архівы іншых славурых землякоў, сабраныя ў фондах музея, нарадзілі ідэю стварыць у Наваградку «Музей Людзей». З аднаго боку, на працягу тысячагадовай гісторыі горада тут склаўся характар тыповага наваградца, а з іншага — ураджэнцы Наваградчыны зрабілі вялікі ўклад у еўрапейскую і сусветную культуру і навуку. Горад падтрымлівае гэтую ідэю і выдзеліў будынак для стварэння экспазіцыі на аснове сучасных музейных тэхналогій.

100 гадоў актыўнага жыцця не могуць не пакінуць след. Жыццё Барыса Кіта і яго дасягненні натхняюць моладзь Наваградчыны. У Наваградку штогод праходзіць чэмпіянат інтэлектуальных гульняў імя Барыса Кіта, і адзін раз у год капітан каманды-пераможцы атрымлівае пераходны кубак імя Б. Кіта і апранае мантыю доктара матэматычных навук, якую для гэтага на кароткі час выносяць з музея.

У школе №1, дзе ў 1920–1930-х гадах працавала Беларуская гімназія, у 2008 годзе створаны Музей Барыса Кіта.

*Тамара ВЯРШЫЦКАЯ,
дырэктар Наваградскага
гістарычна-краязнаўчага музея*

У Наваградку адкрылі музей Барыса Кіта

Сёння ў Наваградку ўрачыста адкрылі музей Барыса Кіта, слыннага беларускага асветніка і грамадскага дзеяча, амерыканскага даследчыка, удзельніка астранаўтычных праграм.

Музей Кіта размясціўся ў будынку былой беларускай гімназіі, а цяпер сярэдняй школы № 1, дзе сам спадар Кіт калісьці вучыўся, а пазней працаваў настаўнікам і дырэктарам.

На імпрэзе прысутнічалі настаўнікі і вучні, прадстаўнікі мясцовых уладаў, Саюза беларускіх пісьменнікаў, згуртавання «Бацькаўшчына», жыхары Наваградка.

У 1939 годзе ў памяшканні Наваградскай беларускай гімназіі (цяпер школа № 1) быў прыватны пакой, у якім жыў дырэктар гімназіі Барыс Кіт. Сёння ў іншым пакоі, дзе калісьці месціўся КІД (Клуб інтэрнацыянальнай дружбы), зноў «пасяліўся» Кіт. Экспазіцыя музея Кіта створаная школай пры падтрымцы раённых уладаў і мясцовага Гістарычна-краязнаўчага музея. Грашовую падтрымку зрабіў прадстаўнік беларускай дыяспары ў Расеі Валерый Казакоў, за чый кошт быў адрамантаваны цэлы школьны паверх.

Сам Барыс Кіт на ўрачыстасць не прыехаў, хоць вельмі хацеў. Письменніца Лідзія Савік зачытала ягоны зварот да прысутных:

«Я веру, што гэты музей шмат паслужыць у культурным развіцці горада Наваградка і будзе напэўна важнай цаглянай у будаўніцтве лепшай, светлай долі беларускага народа».

Нейкім дзіўным чынам імя Кіта аб'яднала і прадстаўнікоў нелаяльных да цяперашняга ўраду грамадскіх арганізацый, і супрацоўнікаў райвыканкама.

Кіраўнік ідэалагічнай управы Наваградскага выканкама Іван Грынёў назваў адкрыццё музея падзеяй вялікага патрыятычнага гучання: «І мясцовымі органамі ўлады, і калектывамі, грамадскасцю раёна аддаецца вельмі вялікая ўвага супрацоўніцтву з нашымі землякамі».

І спадар Грынёў, і іншыя асабіста знаёмыя з Барысам Кітом выступоўцы шмат станоўчага казалі пра яго як беларускага асветніка, змагара за беларускую мову і адначасова грамадзяніна сусвету, удзельніка касмічных праграм.

Письменніца Вольга Іпатава выказала спадзеў, што з цягам часу школа № 1 Наваградка, збудаваная Барысам Кітом разам з іншымі жыхарамі горада і сялянамі навакольных вёсак у даваеннай Польшчы, каб вучыць дзетак на роднай мове, неўзабаве зноў стане беларускамоўнай. А вядомы мастак Аляксей Марачкін параўнаў лёс і памкненні Язэпа Дразовіча і Барыса Кіта:

«Бачыце, космас іх аб'яднаў. У аднаго творцы, мастака Язэпа Дразовіча, космас быў ва ўяўленні, такім фантастычным, а Кіт ужо канкрэтна адчуваў гэты космас у сваёй працы. Гэта сапраўды чалавек сусвету».

Аляксей Марачкін прапанаваў, каб першы спадарожнік, які накіруе незалежная Беларусь у космас, насіў імя Барыса Кіта.

Валер КАЛІНОЎСКІ, Радыё «Свабода», 2008

Барыс Кіт: «Усё, што маю, пашлю ў Наваградак!»

4 чэрвеня ў Наваградскай сярэдняй школе № 1 адчыніўся Музей Барыса Кіта. А задоўга да гэтай неардынарнай падзеі на будынку школы, дзе Барыс Кіт працаваў у перадваенны час, была прымацаваная памятная дошка, яшчэ раней выйшлі ў свет дзве кнігі пра слаўтага навукоўца — «Вяртанне» (1993) і «Космас беларуса» (1996). Іх аўтарка — пісьменніца Лідзія Савік, з якой мы і пагаворым пра асобу Барыса Кіта ды ягоны музей.

«Барыс Кіт вельмі любіць Наваградак — горад сваёй маладосці і першую сталіцу Вялікага Княства Літоўскага»

Міхась Скобла: Спадарыня Лідзія, усё ж прыжыццёвы музей — з'ява ў Беларусі нязвычайная. Хто тут праявіў ініцыятыву і хто канкрэтна спрычыніўся да стварэння музея Барыса Кіта?

Лідзія Савік: Адназначна вызначыць, хто першы выказаў такую думку, складана. Хутчэй за ўсё, гэта была калектыўная ідэя. Тут адыграў сваю ролю і той факт, што мясцовыя ўлады абралі Барыса Кіта ганаровым грамадзянінам Наваградку, унеслі яго ў кнігу «Слаўтыя людзі Наваградчыны». Але канкрэтна думка пра музей сфармавалася гады два-тры таму, калі на будынку школы, якую будаваў Барыс Кіт, дзе ён настаўнічаў, была адкрытая памятная дошка з ягоным барэльефам. Трэба сказаць, што Кіт вельмі любіць Наваградак — горад сваёй маладосці і першую сталіцу Вялікага Княства Літоўскага. І потым само па сабе ўзнікла пытанне: куды дзяваць шматлікія экспанаты, якія ён паспеў перадаць у Беларусь. А пачынаў ён іх перадаваць напачатку 1990-х гадоў — праз наша Міністэрства замежных спраў, якое ўзначальваў тады Пятро Краўчанка.

Скобла: На адкрыцці музея неаднойчы гучала імя Валерыя Казакова. Менавіта ён дапамог фінансава ў стварэнні музея. Хто гэта і што падштурхнула гэтага чалавека на гэтую дабрачыннасць?

Савік: Валерый Казакоў наш суайчыннік, таленавіты пісьменнік, які жыве і працуе ў Маскве. Ён быў добра знаёмы з Васілём Быкавым, падтрымлівае адносіны з ягонай удавой Ірынай Міхайлаўнай. Па рэкамендацыі Ірыны Міхайлаўны ён паехаў у Франкфурт-на-Майне і пазнаёміўся з Кітом. Пазнаёміўся — і захапіўся гэтым чалавекам. Трэба сказаць, што Барыс Уладзіміравіч проста неверагодным чынам уздзейнічае на людзей, з ім заўсёды лёгка і проста кантактаваць. І аднойчы ў размове Барыс Кіт згадаў, што ёсць гэтая ідэя: стварыць у Наваградку музей. Маўляў, наўрад ці атрымаецца...

А Валерый Казакоў успрыняў гэтыя словы ўсур'ез. І менавіта ён быў першым фундатарам, пакінуў пэўную суму грошай, якая і пасадзейнічала таму, каб музей урэшце сапраўды адчыніўся.

«Такія асобы, як Барыс Кіт, здольныя сцэнтаваць беларускую нацыю»

Скобла: *А цяпер паслухаем галасы з Наваградку. Пра сваё ўражанне гаворыць рэдактар краязнаўчага часопіса «Лідскі летапісец» Станіслаў Суднік.*

Станіслаў Суднік: Маю ўражанне, што такія асобы, як Барыс Кіт, здольныя аб'яднаць беларускую нацыю. На адкрыцці музея выступалі прадстаўнікі мясцовых уладаў, Саюза беларускіх пісьменнікаў (на чале са старшынёй Алесем Пашкевічам), Згуртавання беларусаў свету «Бацькаўшчына», Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны. І ўсім ім знайшлося месца на імпрэзе. І ў нас ёсць многа такіх асобаў, як Барыс Кіт, якія здольныя сцэнтаваць беларускую нацыю.

Скобла: *А ў дырэктаркі наваградскай СШ № 1 Людмілы Пелудзь я спытаў, ці ведаюць вучні, хто такі Барыс Кіт?*

Людміла Пелудзь: Вядома ж, ведаюць. Напрыклад, сёлета на Дзень касманаўтыкі ўся школа паглядзела фільм пра Барыса Кіта, а ў нашай школе ёсць такі фільм. Па ўсіх класах прайшлі гутаркі пра Барыса Кіта. Вучні ведаюць, што ён выкладаў у нашай школе, ганарацца тым, што Барыс Кіт — вядомы на ўвесь свет вучоны, асветнік, ганаровы грамадзянін Наваградчыны. Таму Музей Барыса Кіта — бяспрэчна, гонар для нашай школы.

«Арганізоўваючы беларускае школьніцтва падчас вайны, Кіт выратаваў маладых людзей ад вывазу ў Нямеччыну»

Скобла: *Спадарыня Лідзія, музей — гэта энцыклапедыя жыцця чалавека, якая не мусіць быць фрагментарнай. Але чамусьці ў музейнай экспазіцыі — ні слова пра дзейнасць Кіта з 1941 па 1944 год, а ён жа тады быў дырэктарам беларускіх гімназій у Маладзечне і Паставах, узначальваў Гандлёвы інстытут у тым жа Маладзечне. Пра ўсё гэта ёсць звесткі ў вашых кнігах «Вяртанне» і «Космас беларуса». Чаму ж названыя факты выпалі з экспазіцыі?*

Савік: Справа ў тым, што дакументаў, сведчанняў пра гэтую дзейнасць Барыса Кіта не захавалася. Маецца толькі даведка, што ён пры немцах сядзеў у турме ў Глыбокім. І калі ён эміграваў, гэтая даведка якраз і дапамагла яму першаму сярод беларусаў выехаць у ЗША. Але і сёння жывуць шмат вучняў Барыса Кіта, якія вучыліся падчас акупацыі ў Глыбокім, Паставах і Маладзечне. І калі Барыс

Уладзіміравіч упершыню за паўвека ў 1993 годзе прыехаў у Беларусь, усе вучні, хто мог, з'ехаліся на сустрэчу са сваім настаўнікам, якую арганізаваў у Маладзечне Генадзь Карпенка. Сярод вучняў Кіта я магу назваць прафесара медыцыны Пятра Кузюковіча, мастака Кастуся Харашэвіча... Арганізоўваючы беларускае школьніцтва падчас вайны, Кіт выраतोўваў маладых людзей ад вывазу ў Нямеччыну. Бо тых, хто вучыўся, немцы не чапалі. Так што тут ягоная заслуга проста велізарная.

Скобла: *Калі б Барыс Кіт не выехаў у 1944 годзе на Захад, што яго магло чакаць у СССР?*

Савік: Праца ў цывільных установах падчас нямецкай акупацыі савецкай уладай адназначна расцэньвалася, як калабарацыя, супрацоўніцтва з фашыстамі. Барыс Кіт — працаваў і тым самым, як я ўжо гаварыла, ратаваў беларускую моладзь. Да таго ж юнакі і дзяўчаты атрымлівалі адукацыю, набывалі нейкую спецыяльнасць. Калі б ён застаўся на радзіме і не выехаў на эміграцыю, то яго адназначна чакаў бы ГУЛАГ. І невядома, ці выйшаў бы ён адтуль жывым. Вымушана выехаўшы на Захад, ён уратаваў сваё жыццё і свой талент.

«Музей вялікага патрыёта Беларусі месціцца ў... расейскамоўнай школе»

Скобла: *Мяне на адкрыцці музея здзівіла гэткае рэч: грошы на музей адшукаліся ў Маскве (прычым, на іх быў адрамантаваны цэлы паверх СШ № 1, якая мае статус расейскамоўнай), а прысутныя на імпрэзе загадчыкі аддзелаў адукацыі ды ідэалогіі Наваградскага райвыканкаму ў адзін голас гаварылі пра заклапочанасць дзяржавы нацыянальнай адукацыяй і культурай. Вас гэта не бянтэжыла?*

Савік: Вядома, бянтэжыла. Агульнавядома, адкуль у нас ідзе ўстаноўка на русіфікацыю. А вось куды гэта прывядзе — невядома. І тут Музей Барыса Кіта мусіць выканаць яшчэ і выхаваўчую ролю. Барыс Уладзіміравіч, паўстагоддзя не быўшы на радзіме, ведаючы некалькі еўрапейскіх моваў, так цудоўна гаворыць па-беларуску! І сваё прывітальнае слова на адкрыцці музея даслаў па-беларуску. Я перакананая, што музей будзе натхняць і вучняў, і настаўнікаў ведаць і шанаваць сваю мову і захоўваць яе, нягледзячы на палітыку русіфікацыі. На жаль, беларуская вярхоўная ўлада не гаворыць па-беларуску і наогул пагардліва ставіцца да роднай мовы. А ва ўладзе гэтак — ніжэйшае начальства глядзіць на вышэйшае і стараецца быць падобным на тых, хто зверху. І тут з вамі згодная: выглядае недарэчным, што музей вялікага патрыёта Беларусі месціцца ў... расейскамоўнай школе.

Барыс Кіт — мецэнат: выданне беларускіх кніг, падтрымка беларускага радыё, прэмія імя Кіта...

Скобла: *Музей у Навагрудку з’явіўся дзякуючы мецэнату Валерыю Казакову. І тут мне хочацца згадаць адзін факт. Здаецца, у 1997 годзе я атрымаў з ЗША ад пісьменніка Масея Сяднёва ягоную кнігу «Раман Корзюк» — твор пра рэпрэсіі 1930-х гадоў, пра працэсы над нацдэмамі. Прычым дапамог выдаць тую кнігу Барыс Кіт. Атрымліваецца, ён не толькі славу ты вучоны, але і сам мецэнат?*

Савік: Так, і пра гэта мы, на жаль, не часта згадваем. Барыс Кіт па прыбыцці ў ЗША вельмі хутка трапіў у амерыканскія касмічныя даследаванні і меў магчымасць дапамагаць многім сваім суайчыннікам. І дапамагаў. Ён быў адным з першых арганізатараў беларускай суполкі ў горадзе Саўт-Рывер, дапамагаў перабрацца ў ЗША Юрку Віцьбічу, Масею Сяднёву і многім другім пісьменнікам і дзеячам культуры. Што яшчэ істотна: Кіт не дзяліў беларусаў на прыхільнікаў БНР і БЦР, яны ўсе былі для яго аднолькава блізкімі суайчыннікамі. Калі ў аўстралійскім Пэрце пачало працаваць беларускае радыё, Барыс Кіт і там быў сярод фундатараў. Ён заснаваў прэмію свайго імя, у ліку лаўрэатаў якой — Радзім Гарэцкі, Адам Мальдзіс, Сяргей Законнікаў, Вольга Іпатава, Уладзімір Арлоў, Валер Каліноўскі, Алег Мінкін... Барыс Кіт дапамагаў дырэктарцы Карэліцкага краязнаўчага музея Святлане Кошур выдаць кнігу «Славу тыя людзі Карэліччыны», пасылаў грошы Алегу Мінкіну — на выданне кнігі пра Віленскую беларускую гімназію...

Барыс Кіт: «На сваё 100-годдзе планую прыехаць у Наваградак!»

Скобла: *А цяпер самы час пачуць самога Барыса Кіта. Я патэлефанаваў у Нямеччыну і спытаўся, якімі экспанатамі можа неўзабаве ўзбагаціцца новаадчынены музей?*

Барыс Кіт: Буду рабіць усё, што магчыма, каб музей выглядаў паважна. У мяне ёсць вельмі шмат арыгінальных экспанатаў. З ліпеня да мяне ў Нямеччыну прыедзе адзін мастак з Беларусі, з ім я сёе-тое перадам. Я ёсць акадэмік Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, дык прышлю ў музей арыгінальны дыплом на лацінскай мове. Стане экспанатам залаты медаль Оберта і Брауна, якім я быў узнагароджаны ў Нямеччыне. Шмат маю цікавых рэчаў. І ўсё пашлю ў Наваградак!

Скобла: *Спадар Барыс, на адкрыцці музея выказваліся спадзяванні, што 100-годдзе Барыса Кіта будзе адзначацца ў нашыраным музеі з удзелам юбіляра. Ці плануеце прыехаць?*

Кіт: Спадзяюся! Добрыя навіны з Беларусі падтрымаюць маё здароўе. І тады, напэўна, прыеду. А пакуль я трохкі хварэю, але, дзякаваць Богу, хваробы не фатальныя.

«Беларусь — еўрапейская краіна, і тыя ідэі, якія прынёс нам з вольнага свету Барыс Кіт, позна ці рана будуць у нас ажыццёўленыя»

Скобла: Спадарыня Лідзія, адна з няздзейсненых мараў Барыса Кіта — Нацыянальны ўніверсітэт у Беларусі, філію якога ён, дарэчы, планаваў адкрыць і ў Наваградку. Як вы лічыце, калі гэта можа адбыцца?

Савік: Барыс Уладзіміравіч дзеля ажыццяўлення гэтай ідэі са сваім адвакатам напісаў каля 400 лістоў верагодным мецэнатам ва ўсім свеце. І людзі, якія маглі б дапамагчы фінансава, пачалі адгукацца. Кіт літаральна жыві гэтай ідэяй. Але ў 1994 годзе ў Беларусі змянілася ўлада, змянілася афіцыйнае стаўленне да мовы, да нацыянальнай культуры, і ён больш у Беларусь не паехаў. У сённяшняй Беларусі стварыць Нацыянальны ўніверсітэт немагчыма. Але я думаю, што з цягам часу мы вернемся да гэтай ідэі. Беларусь — еўрапейская краіна, і тыя ідэі, якія прынёс нам з вольнага свету Барыс Кіт, позна ці рана будуць у нас ажыццёўленыя. Я ў гэта святая веру.

Міхась СКОБЛА,
Радыё «Свабода», 2008

Хроніка жыцця Барыса Кіта

1910 г. 6 красавіка (24 сакавіка па ст. стылі) у Санкт-Пецярбургу, у сям’і служачага Міністэрства камунікацыі Уладзіміра Аляксандравіча Кіта і Ксеніі Дзмітрыеўны Зуравай нарадзіўся сын Барыс.

1918 г. Сям’я вяртаецца ў Агароднікі (цяпер у межах г.п. Карэлічы).

1920 г. Пасля смерці маці бацька бярэ шлюб з Аленай Швед з в. Валеўка (Наваградчына).

1924–1926 гг. Вучоба Барыса ў пачатковай польскай школе, Карэлічы.

1926–1928 гг. Вучоба ў Беларускай гімназіі, Наваградак.

1928–1933 гг. Барыс — студэнт прырода-матэматычнага факультэта Віленскага ўніверсітэта імя Стэфана Баторыя.

1933 г. Атрыманне навуковай ступені магістра філасофіі ў галіне матэматыкі.

1931–1939 гг. Выкладчык матэматыкі Віленскай беларускай гімназіі.

1939 г. Дырэктар адноўленай Віленскай беларускай гімназіі.

1940 г. Дырэктар адноўленай Наваградскай беларускай гімназіі.

1940–1941 гг. Акруговы інспектар аддзела народнай адукацыі Баранавіцкай акругі, выкладчык матэматыкі ў Баранавіцкім педінстытуце.

Шлюб з Нінай Корсак, родам з в. Лебедзева каля Маладзечна.

1941 г. Праца ў пачатковай школе ў в. Лебедзева. Нараджэнне сына Уладзіміра.

1942 г. Дырэктар і выкладчык настаўніцкай семінарыі ў Маладзечне. Закрыццё семінарыі акупацыйнымі ўладамі.

1942–1943 гг. Дырэктар Пастаўскай настаўніцкай семінарыі Глыбоцкай акругі.

1943 г. Арышт і зняволенне ў Глыбоцкай і Вілейскай турмах, вызваленне пры дапамозе былых вучняў Віленскай гімназіі.

1943–1944 гг. Дырэктар Адміністрацыйна-гандлёвай школы ў Маладзечне.

1944 г. Студэнт Магілёўскага навукова-медычнага інстытута.

1945–1948 гг. Студэнт медыцынскага факультэта Мюнхенскага ўніверсітэта імя Людвіга Максімільяна (Нямеччына).

1948–1956 гг. Праца ў якасці хіміка на фармацэўтычных фірмах Нью-Джэрсі і Каліфорніі (ЗША). Нараджэнне сына Віктара (Лос-Анджэлес).

1956–1958 гг. Навуковы супрацоўнік фірмы North American Aviation Inc. (сучасная Rockwell International). Удзел у праграмах распрацоўкі вадароднага паліва для касмічных сістэм Navaho і Apollo.

- 1958–1963 гг.** Кіраўнік навуковай групы аддзела касманаўтыкі МПС ЗША.
- 1960 г.** Выданне кнігі «Rocket Propellant Handbook» (сумесна з Evered Douglas).
- 1963–1964 гг.** Старэйшы навуковы супрацоўнік ІТТ — Міжнароднай тэлефонна-тэлеграфнай карпарацыі (аддзел касманаўтыкі).
- 1964 г.** Выданне кнігі «USSR. Space Research and Development» (сумесна з Ordway Frederick).
- 1964–1968 гг.** Старэйшы навуковы супрацоўнік нацыянальнага бюро стандартаў ЗША.
- 1968–1972 гг.** Старэйшы эксперт-даследчык Дзяржаўнага інстытута сістэмнага аналізу Ваеннага і Транспартнага міністэрстваў у ЗША. Удзел у распрацоўцы стратэгіі спадарожнікавых камунікацый і транспартных праблем.
- 1972–1993 гг.** Прафесар матэматыкі еўрапейскага аддзела амерыканскага Мэрылендскага ўніверсітэта.
- 1983 г.** Атрыманне навуковай ступені доктара філасофіі ў галіне матэматыкі і гісторыі навукі на падставе абароны дысертацыі «Антоні Зыгмунд, яго жыццё і яго ўклад у матэматыку XX стагоддзя» (Універсітэт Рэгенсбург, ФРГ).
- 1986 г.** Узнагароджанне залатой адзнакай Таварыства Германа Оберта за вывучэнне сусветнай прасторы.
- 1991 г.** Абранне членам-карэспандэнтам Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі (Парыж).
- 1992 г.** Першае наведанне Беларусі пасля ад'езду ў эміграцыю. Сустрэчы з вучонымі Акадэміі навук, Беларускай энцыклапедыі, міністрам замежных спраў Беларусі, у Маладзечне з выпускнікамі Адміністрацыйна-гандлёвай школы і мэрам Г. Карпенкам.
- 1994 г.** Абранне сапраўдным сябрам (акадэмікам) Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі (Парыж).
- 1994 г.** Заснавальнік і віцэ-прэзідэнт Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі (Мінск–Масква).
- 1994 г.** Прыезд Барыса Кіта на Бацькаўшчыну з нагоды адкрыцця Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі (Мінск) — Мір, Карэлічы, Наваградак, Маладзечна.
- 1994 г.** Прысуджэнне навуковай ступені ганаровага доктара навук Гродзенскага дзяржуніверсітэта імя Янкі Купалы.
- 1994 г.** Выхад кнігі Лідзіі Савік пра Б. Кіта «Вяртанне», Мінск.
- 1995 г.** Трэці прыезд Барыса Кіта ў Беларусь. Наведванне Гродзенскага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, інстытутаў НАН Беларусі, устаноў культуры Гродзеншчыны.
- 1995 г.** Узнагароджанне Барыса Кіта залатым медалём Германа Оберта і Вернера фон Брауна (ФРГ) за ўклад у развіццё астранаўтыкі.

- 1996 г.** Публікацыя ў Беларусі кнігі Лідззі Савік «Космас беларуса: жыццяпіс Барыса Уладзіміравіча Кіта, асветніка, вучонага, патрыёта».
- 1998 г.** Другое выданне кнігі «Космас беларуса».
- 1999 г.** Публікацыя ў Вільні кнігі А. Чэмера «Выбраныя Богам. Жыццё і дасягненні вялікага матэматыка Барыса Кіта».
- 2001 г.** Публікацыя кнігі Галіны Войцік «Барыс Кіт», Вільня.
- 2003 г.** Сустрэча з беларусамі ў Варшаве.
- 2004 г.** Публікацыя кнігі «Грамадзянін свету» (да 95-годдзя Барыса Кіта).
- 2008 г.** Адкрыццё музея Барыса Кіта ў Наваградку (у школе № 1, якую ён будаваў і ў якой быў дырэктарам).

Барыс Кіт

Гонары і становішчы ў прафесійных арганізацыях 1958–2008 гг. Пераклад фрагментаў з біяграфіі Барыса Кіта ў ангельскай мове

- 1958 г.** Ліст падзякі і павышэнне ў становішчы за выдатныя дасягненні ў працы. North American Inc. (сёння Rockwell International). *Лос-Анджэлес, Каліфорнія, ЗША.*
- 1960 г.** NASA. Навуковы каардынатар і дарадчык падчас першых гістарычных перамоў паміж ЗША і СССР аб супрацоўніцтве ў галіне астранаўтычных даследаванняў. *Вашынгтон, ЗША.*
- 1963 г.** Пасведчанне падзякі Міністэрства паветраных сіл ЗША. *Вашынгтон, ЗША.*
- 1966 г.** Член элітнай групы амерыканскіх прафесараў, заданнем якіх было аб'ехаць увесь свет і чытаць лекцыі (у першую чаргу ў Еўропе і Азіі) аб значэнні новай навукі; павышэнне эфектыўнасці адміністрацыйных дзеянняў пры дапамозе матэматычных разлікаў (Operation Research Analysis). Б. Кіт чытаў лекцыі ў Мадрыдзе, Нью-Дэлі, Токіо.
- 1967 г.** ЗША. Дзяржаўны прадстаўнік і сакратар у Тэхнічным камітэце № 51 (стандартызацыя электронных кампанентаў) Сусветнай электрычнай камісіі (Міжнародная арганізацыя стандартызацыі). *Прага, Чэхія.*
- 1968 г.** Удзельнік у падрыхтоўцы даведкі (даклада) для прэзідэнта Ліндана Джонсана аб становішчы развіцця навукі і тэхнікі ў ЗША, Еўропе і Японіі. *Вашынгтон, ЗША.*
- 1969 г.** Пасведчанне падзякі Міністэрства арміі ЗША. *Вашынгтон, ЗША.*
- 1970 г.** ЗША. Дзяржаўны прадстаўнік і сакратар Тэхнічнага камітэта № 51 Міжнароднай камісіі па стандартызацыі электрычных і электронных прадуктаў. *Горген, Швейцарыя.*

1970 г. Прадстаўнік нацыянальнай Акадэміі навук ЗША ў Польшчы. *Варшава, Польшча.*

1971 г. Пасведчанне падзякі ад нацыянальнага Камітэта Міжнароднай электрычнай камісіі ЗША. *Нью-Ёрк, ЗША.*

1972 г. ЗША: Дзяржаўнае пасведчанне падзякі ў сувязі з адыходам на пенсію. *Вашынгтон, ЗША.*

1976 г. Абранне членам-дырэктарам Астранаўтычнага таварыства Нямецчыны імя Германа Оберта. *Гановер, ФРГ.*

1983 г. Пасведчанне падзякі за выдатную педагогічную дзейнасць, універсітэт Мерыленда, Еўрапейскі аддзел. *Гейдэльберг, ФРГ.*

1986 г. Залатая ўзнагарода ад Таварыства імя Германа Оберта Нямецчыны за ўклад у развіццё астранаўтыкі. *Гарміш-Партэнкірхен, ФРГ.*

1987 г. Дыплом заслужанага прафесара ад еўрапейскага аддзела Мерылендскага ўніверсітэта. *Гейдэльберг, ФРГ.*

1990 г. Дыплом ганаровага прафесара ад еўрапейскага аддзела Мерылендскага ўніверсітэта. *Гейдэльберг, ФРГ.*

1991 г. Выбар членам-карэспандэнтам Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. *Парыж, Францыя.*

1993 г. Адчыненне аддзела Барыса Кіта ў Гістарычна-краязнаўчым музеі. *Наваградка, Беларусь.*

1993 г. Залаты медаль за ўклад у развіццё супрацоўніцтва і прыязні паміж горадам Ляймэнам ФРГ і Рэспублікай Беларусь. *Ляймэн, ФРГ.*

1993 г. Выбар у ганаровыя члены Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў. *Мінск, Беларусь.*

1993 г. Заснаванне сябрыны выдатнейшых беларускіх культурных дзеячаў з мэтай падтрымкі ідэй Барыса Кіта, у першую чаргу пабудовы Беларускага гуманітарнага ўніверсітэта на Беларусі. *Мінск, Беларусь.*

1994 г. Тытул Ганаровага доктара навук. Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы. *Гродна, Беларусь.*

1994 г. Выстаўленне партрэта Б. Кіта ў «Залі славы» Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта. *Мінск, Беларусь.*

1994 г. Абранне Барыса Кіта ганаровым грамадзянінам горада Наваградка. *Наваградка, Беларусь.*

1994 г. Адкрыццё аддзела Б. Кіта ў Дзяржаўным архіве Рэспублікі Беларусь. *Мінск, Беларусь.*

1994 г. Выбар паўнапраўным членам і віцэ-прэзідэнтам Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі. *Мінск, Беларусь.*

1994 г. Абранне паўнапраўным членам Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. *Парыж, Францыя.*

1995 г. Выхад біяграфічнага фільма «*Душа не падарожніца*» пра Барыса Кіта на кінастудыі «*Беларусьфільм*» (рэжысёр Р. Ясінскі, апэратар Л. Слобін). *Мінск, Беларусь.*

1995 г. Віншаванне Барысу Кіту з 85-годдзем ад прэзідэнта ЗША Біла Клінтана і Хілары Клінтан. *Вашынгтон, ЗША.*

1995 г. Абранне Барыса Кіта ганаровым членам Таварыства беларускай культуры ў Літве. *Вільня, Літва.*

1995 г. Узнагароджанне Барыса Кіта залатым медалём Германа Оберта на стужцы за ўклад у развіццё астранаўтыкі праз Міжнароднае таварыства астранаўтыкі імя Германа Оберта і Вернера фон Брауна. *Гарміш-Партэнкірхен, ФРГ.*

1995 г. Адкрыццё Таварыства беларускай культуры імя Барыса Кіта ў Салечніках, *Літва.*

1997 г. Абранне Барыса Кіта ганаровым членам Згуртавання беларусаў свету «*Бацькаўшчына*». *Мінск, Беларусь.*

2000 г. Узнагароджанне Барыса Кіта Граматай Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы за вялікі ўклад у міжнароднае навуковае супрацоўніцтва і ў сувязі з 90-годдзем са дня нараджэння. *Гродна, Беларусь.*

2004 г. Устаноўка мемарыяльнага помніка з барэльефам Барыса Кіта, Васіля Быкава, іншых дзеячаў беларускай гісторыі і культуры. *Мастацкі музей Анатоля Белага. Старыя Дарогі, Беларусь.*

Персанальны архіў Барыса Уладзіміравіча Кіта,

ганаровага грамадзяніна Наваградка, доктара філасофскіх
навук па матэматыцы, узнагароджанага найвышэйшымі
ўзнагародамі ў галіне касмічных даследаванняў, у фондах
Наваградскага гістарычна-краязнаўчага музея

Каталог

Біяграфічныя і аўтабіяграфічныя звесткі

1. Генеалагічнае дрэва сям'і Б. У. Кіта Папера. 27 × 42 см.
2. Кароткія біяграфічныя звесткі аб усіх членах сям'і Б. У. Кіта, напісаныя яго рукой. Фармат А4, 6 л.
3. Даведка аб педагогічнай і навуковай дзейнасці прафесара Мерылендскага ўніверсітэта (ЗША, ФРГ) Б. У. Кіта. Складзена Ю. М. Астроўскім і А. Г. Майсяёнкам. Ксеракопія.
4. Успаміны Б. У. Кіта «Падарожжа ў Вільню». Падрабязна апісаны прыезд Б. У. Кіта ў Вільню 27–30 ліпеня 1995 г.
5. Гістарычны нарыс «Дзейнасць Б. Кіта ў Амерыцы».
6. Біяграфічны нарыс Б. У. Кіта з дадаткам аб яго педагогічнай дзейнасці ў храналагічным парадку.
7. Успаміны Б. У. Кіта Часткі 1, 2, 3, 4.
8. Успаміны Б. У. Кіта Праца за мяжой у галіне астранаўтыкі.
9. Успаміны Б. У. Кіта аб Беларускай гімназіі ў Вільні (1928–1939).
10. Успаміны Б. У. Кіта. Асноўныя даты жыцця і дзейнасці вучонага. 10 с.
11. Успаміны Б. У. Кіта. «Б. Кіт — адзін з першых беларусаў у Каліфорніі».
12. Аўтабіяграфія, напісаная да дня нараджэння з нагоды 80-х угодкаў, 24.02.1990.
13. Дзённік Б. У. Кіта. Пачаты 1.01.95. Напісаны ў Франкфурце-на-Майне ад рукі. 40 с.
14. Успаміны Б. У. Кіта. 1984 г. 47 с.
15. Успаміны. Аўтабіяграфія Б. У. Кіта. «Навукова-даследчая праца ў галіне астранаўтыкі (1956–1965 гг.)». 10 с.
16. Аўтабіяграфія. Успаміны Б. У. Кіта.
17. Аўтабіяграфія Б. У. Кіта. Напісана Б. У. Кітом і М. Сяднёвым у Франкфурце-на-Майне, 1988 г. Перадгімназійны перыяд (1910–1926).
18. Аўтабіяграфічны нарыс Б. У. Кіта. 17 с.
19. Біяграфія Б. У. Кіта. Фармат А4, 3 л., на ням. мове.
20. Аўтабіяграфічны нарыс Б. У. Кіта. Фармат А4, 17 л., на бел. і англ. мовах.
21. Біяграфічны нарыс Б. У. Кіта. Франкфурт. Фармат А4, 27 л., на бел. і англ. мовах
22. Біяграфія Б. У. Кіта. Франкфурт, 1992 г. Фармат А4, 32 л., на бел. мове.
23. Біяграфічны нарыс Б. У. Кіта. Рукапіс, 16 с., на бел. мове.
24. Ксеракопія. Біяграфічны нарыс Б. У. Кіта, 11с., на англ. мове.
25. Дзейнасць Б. У. Кіта ў беларускім школьніцтве, 1993 г.
26. Успаміны Б. У. Кіта на святкаванне 80-годдзя Віленскай беларускай гімназіі. Фармат А4, 30 л., на бел. мове.
27. Гісторыя г. Наваградка, напісаная Б. У. Кітом. Фармат А4, 3 л., на ням. мове.

28. Архіўная даведка аб тым, што Б. У. Кіт працаваў настаўнікам Віленскай гімназіі 1932/33 навучальны год. Фармат А4, 1 л., на пол. мове., копія.
29. Успаміны Б. У. Кіта «Беларуская гімназія ў Вільні. 80-гадовы юбілей (1919–1999)». Франкфурт-на-Майне, 1998 г. Фармат А4, 44 л., на бел. мове.
30. Даведка аб дзейнасці Б. У. Кіта у галіне астранаўтыкі. 2 с., на англ. мове.
31. Даведка аб навуковай дзейнасці Б. У. Кіта. На англ. мове.
32. Анкета студэнтаў Мерылендскага ўніверсітэта — ацэнка педагагічных здольнасцей Б. У. Кіта, 1993 г.
33. Даведка аб педагагічнай і навуковай дзейнасці прафесара Мерылендскага ўніверсітэта Б. У. Кіта.
34. Кароткі спіс дасягненняў Б. У. Кіта ў галіне астранаўтыкі з перакладам на бел. мову, складзены Б. У. Кітом.
35. Спіс прысвячэнняў беларускіх аўтараў Б. У. Кіту, складзены ім самім. 7 с.
36. Спіс складу выкладчыкаў еўрапейскага аддзялення Мерылендскага ўніверсітэта ў 1993 г. На англ. мове.
37. Спіс кандыдатаў на вучоныя ступені, Мерылендскі ўніверсітэт, еўрапейскае аддзяленне, 1992 г. На англ. мове.
38. Спіс выкладчыкаў Мерылендскага ўніверсітэта і яго 16 філіялаў, 1987 г.
39. Спіс выкладчыкаў Мерылендскага ўніверсітэта і яго 16 філіялаў, 1988 г. 23 с.
40. Спіс выкладчыкаў Мерылендскага ўніверсітэта і яго 17 філіялаў, 1989 г. 24 с., на англ. мове.
41. Спіс выкладчыкаў Мерылендскага ўніверсітэта, 1989 г. 14 с.
42. Спіс-інфармацыя аб выкладчыках Мерылендскага ўніверсітэта. На англ. мове.

Дакументы аб атрыманай адукацыі

1. Пасведчанне аддзела адукацыі ў Катавіцах на імя Барыса Кіта — настаўніка беларускага філіяла Віленскай дзяржаўнай гімназіі імя І. Славацкага, 1939 г. На пол. мове.
2. Пасведчанне аб заканчэнні курсаў настаўнікаў матэматыкі сярэдніх агульнаадукацыйных школ, 1933 г. На пол. мове.
3. Пасведчанне Навагрудскага акруговага школьнага інспектарыята аб здачы Б. У. Кітом экзамена па лацінскай мове.
4. Пасведчанне Віленскай школы на імя Б. У. Кіта аб прызначэнні яго членам дзяржаўнай экзаменацыйнай камісіі па матэматыцы і фізіцы, 1936 г.
5. Пасведчанне Віленскай школьнай акругі на імя Б. У. Кіта аб прызначэнні яго членам экзаменацыйнай камісіі для абітурыентаў Беларускай дзяржаўнай гімназіі імя А. Міцкевіча, 1933 г. На пол. мове.
6. Пасведчанне Віленскай школьнай акругі на імя Б. У. Кіта, настаўніка Віленскай дзяржаўнай гімназіі імя І. Славацкага, аб заканчэнні настаўніцкіх курсаў па матэматыцы, 1937 г. На пол. мове.
7. Пасведчанне № 6279 на імя Б. У. Кіта — настаўніка матэматыкі Віленскай дзяржаўнай гімназіі імя І. Славацкага. На пол. мове.
8. Пасведчанне на імя Б. У. Кіта — студэнта Віленскага ўніверсітэта імя С. Баторыя № 2286, 1937 г., 36 с., на пол. мове.
9. Кніжка заліковая № 94 на імя Б. У. Кіта — студэнта медыцынскага факультэта Мюнхенскага ўніверсітэта 1946/47 гг. На англ. мове.
10. Пасведчанне на імя Б. У. Кіта — студэнта электратэхнічнага факультэта Вышэйшай тэхнічнай школы ў Кафелуе, 1947 г. На ням. мове.
11. Членскія білеты Таварыства імя Г. Оберта на імя Б. У. Кіта за 1973, 1976, 1981–1986, 1900, 1991 гг. На ням. мове.

Узнагароды, дыпломы, падзякі

1. Дыплом «One of the major and leading authorities on the biographies of distinguished individuals worldwide, the American Biographical Institute, USA, does hereby proclaim that... Boris Kit has been selected Man of the Year 2005 based on his outstanding accomplishments to date and the noble example he has set for his peers and entire community» («Адна з галоўных і вядучых устаноў, якія займаюцца біяграфіямі выдатных асобаў ва ўсім свеце, Амерыканскі біяграфічны інстытут, ЗША, гэтым абвешчае, што... Барыс Кіт абраны Чалавекам Года ў 2005 г. на падставе выдатных дасягненняў і прыклада, які ён паказаў сваім сучаснікам і ўсяму грамадству»). 28 × 35 см.
2. Падзяка Б. У. Кіту ад аддзялення чыгункі Дэпартаменту транспарту ЗША. Ксеракопія.
3. Грамата на імя Б. У. Кіта аб абранні яго ганаровым членам Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. Ксеракопія.
4. Падзяка Б. У. Кіту ад Амерыканскага нацыянальнага інстытута.
5. Падзяка Б. У. Кіту ад наваградскага гарвыканкама.
6. Значок Нямецкага астранаўтычнага таварыства імя Г. Оберта. Б. У. Кіту. 4,5 см.
7. Медаль залаты г. Ляймэна (ФРГ) за ўстанаўленне партнёрства з РБ, уручаны Б. У. Кіту, 1993 г. Дыяметр 5 см.
8. Дыплом да залатога медаля г. Ляймэна за ўстанаўленне партнёрства з РБ, 1993 г.
9. Ксеракопія дыплама да медаля, атрыманага Б. У. Кітом у г. Ляймэне. На ням. мове.
10. Грамата аб узнагароджанні Б. У. Кіта залатым медалём за яго ўклад у справу ўзмацнення сяброўства паміж г. Ляймэнам і Беларуссю. 15.12.1993. Ксеракопія.
11. Медаль залаты, Нямецкага астранаўтычнага таварыства імя Г. Оберта, уручаны Б. У. Кіту, 1995 г. Дыяметр 3,5 см.
12. Дыплом да залатога медаля Нямецкага астранаўтычнага таварыства імя Г. Оберта на імя Б. У. Кіта, 1995 г.
13. Дыплом аб наданні Б. У. Кіту звання ганаровага грамадзяніна г. Наваградка, 1994 г.
14. Дыплом ганаровага прафесара Мерылендскага ўніверсітэта на імя Б. У. Кіта. На англ. мове.
15. Дыплом-падзяка за выдатную працу прафесарам Мерылендскага ўніверсітэта, 30 мая 1987 г.
16. Дыплом, дасланы Б. У. Кіту ў сувязі з абраннем яго ў лік дзвюх тысяч людзей найбольшых дасягненняў у свеце, Лондан, 11 мая 1971 г.
17. Дыплом да Залатой узнагароды Б. У. Кіта ад Нямецкага астранаўтычнага таварыства імя Г. Оберта за дасягненні ў галіне астранаўтыкі, 1986 г.
18. Дыплом Б. У. Кіта — сябра Нацыянальнага клуба астранаўтыкі ЗША., 1964 г.
19. Дыплом доктара філасофіі ў галіне агульнай гісторыі і матэматыкі ўніверсітэта ў Рэгенсбургу на імя Б. У. Кіта, 1983 г.
20. Дыплом — сведчанне аб уключэнні Б. У. Кіта ў лік дзвюх тысяч людзей з найбольш выдатнымі дасягненнямі ў свеце, 1969 г. На англ. мове.
21. Дыплом сябра Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі на імя Б. У. Кіта, 1992 г. Ксеракопія.
22. Дыплом доктара філасофіі ў галіне матэматыкі на імя Б. У. Кіта, 24.06.1983. Ксеракопія.
23. Дыплом настаўніка сярэдніх школ на імя Б. У. Кіта. Вільня, 1934 г. Ксеракопія, на пол. мове.
24. Дыплом на імя Б. У. Кіта аб заканчэнні матэматычна-прыродазнаўчага факультэта. Універсітэт імя С. Баторыя ў Вільні, 2.05.1933. Ксеракопія, на пол. мове.
25. Слоўнік міжнародных біяграфій, 6-е выданне, Лондан, 1969 г. На англ. мове.
26. Слоўнік міжнародных біяграфій (ч. 1), 6-е выданне, Лондан, 1969. На англ. мове.
27. Слоўнік міжнародных біяграфій (ч. 1), 5-е выданне, Лондан, 1968–1969. 633 с., на англ. мове.
28. «Хто ёсць хто ў космасе», Вашынгтон, 1966–1967. 328 с., на англ. мове.
29. Каталог на 1992/93 гг. Мерылендскі ўніверсітэт, аддзяленне ў Аўгсбургу. 96 с., на англ. мове.
30. Каталог на 1992/93 гг. Мерылендскі ўніверсітэт, 1992 г. 48 с., на англ. мове.
31. Каталог на 1992/93 гг. Мерылендскі ўніверсітэт, еўрапейскае аддзяленне. 72 с., на англ. мове.
32. Буклет на ням. мове. Падарунак Б. У. Кіту.
33. Буклет на ням. мове. 25 год астранаўтычнаму музею Г. Оберта, 1996 г.

34. Пастанова Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі № 10-05 ад 24.03 2005. аб узнагародзе Б. У. Кіта Залатым медалём Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі. 21 × 29,7 см, папка 22,4 × 31 см.
35. Кніга. «Year Book 2005. International Academy of Astronautics». Парыж, 2006. 199 с., 14 × 20,7 см, на англ. мове.

Навуковыя працы

1. Кніга. Кіт Б., Іверэд Д. «Падручнік па ракетнаму паліву», 1960 г. На англ. мове.
2. Кіт Б. У. «Антоні Зыгмунд. Яго жыццё і ўклад у развіццё матэматыкі 20-га ст.». Доктарская дысертацыя Б. У. Кіта, 1983 г. 153 с., на ням. мове.
3. Кіт Б. У. «Антоні Зыгмунд. Яго жыццё і ўклад у развіццё матэматыкі 20-га ст.», 1983 г. 153 с., з надпісам аўтара на англ. мове.
4. Доктарская дысертацыя Б. У. Кіта, 1977–78 гг. На англ. мове.
5. Доктарская дысертацыя Б. У. Кіта, 1977–78 гг. Ксеракопія.
6. Кіт Б. У. «Некаторыя астрономічныя аспекты луннай сувязі з існаваннем спутнікаў». На англ. мове.
7. Доклад Б. У. Кіта на Міжнароднай канферэнцыі па касмічнай тэхніцы і навучы, верасень 1963 г. На англ. мове.
8. Кіт Б. У. «Лазеры і іх прымяненне». На англ. мове.
9. Кіт Б. У. «Управление и контроль будущих военных спутников связи». 44 с., на англ. мове.
10. Кіт Б. У. «Магчымасці развіцця спадарожнікаў на сонечнай энергіі ў ЗША». На ням. мове.
11. Кіт Б. У. «Скорость для автолюбителей, приближающихся к железной дороге и к перекресткам на скоростных трассах», 1971 г. На англ. мове.
12. Кіт Б. У. «Модель для распределения поступательного движения в многополосном потоке движения». На англ. мове.
13. Кіт Б. У. «Корреляция начальной перегрузки транспортных средств. Отчет об исследовании». На англ. мове.
14. Тэзісы на Міжнародны сімпозіум па касмічнай тэхніцы і навучы, Токіо, 1963 г. На англ. мове.
15. Кіт Б. У. «Развитие стандартов для моделирования потока движения», 1973 г. На англ. мове.
16. Кіт Б. У. «Стандартызацыя ў амерыканскай касмічнай тэхналогіі».
17. Тэзісы даклада Б. У. Кіта на 41-м кангрэсе Міжнароднай астранаўтычнай федэрацыі 6–12 кастрычніка 1992 г. На англ. мове.
18. Тэкст выступлення Б. У. Кіта на Другіх Наваградскіх чытаннях «Успаміны з майго жыцця, звязаныя з Беларускай гімназіяй у Наваградку», 1992 г. Рукпіс.
19. Доклад Б. У. Кіта «Дзейнасць арганізацыі пэнэжундаўцаў, якія засталіся ў Германіі» на 42-м кангрэсе Міжнароднай астранаўтычнай федэрацыі, 1991 г. На англ. мове.
20. Доклад Б. У. Кіта і Б. Хайнц «Пэнэжундаўцы, якія засталіся ў Германіі» на 41-м кангрэсе Міжнароднай астранаўтычнай федэрацыі, 1990 г. На англ. мове.
21. Доклад Б. У. Кіта «Асабістыя ўспаміны аб Тэадоры фон Кармэне» на 38-м кангрэсе Міжнароднай астранаўтычнай федэрацыі, 1987 г. 2 с., на англ. мове.
22. Доклад Б. У. Кіта «Гісторыя Таварыства імя Г. Оберта ў Германіі» на 40-м кангрэсе Міжнароднай федэрацыі, 1989 г. 3 с.
23. Кіт Б. У., Кушэн В. «Аператыўныя даследаванні ў амерыканскіх урадавых установах, якія не адносяцца да абароны», Вашынгтон, 1969 г. На англ. мове.
24. Кіт Б. У. «Развіццё стандартаў для патоку транспартнага руху», 1971 г. На англ. мове.
25. Доклад Б. У. Кіта «Будучая эпоха сонечнай энергіі» на 24-м астранаўтычным кангрэсе Таварыства Г. Оберта, 1975 г. На ням. мове.
26. Выступленне Б. У. Кіта да 25-й гадавіны Таварыства імя Г. Оберта ў Германіі, 9.09.1976. На ням. мове.
27. Перапіска Б. У. Кіта з Леслі Тэнэнам — уладальнікам юрыдычнай фірмы ў штаце Арызона (ЗША) — наконт адкрыцця ўніверсітэта ў Наваградку, 1992 г. На англ. мове.

28. Ксеракопія з газеты «Голас Радзімы» з матэрыялам «Вяртанне Б. У. Кіта».
29. Інфармацыйны бюлетэнь бібліятэкі Кангрэса, Вашынгтон, 1957 г. Інфармацыя аб прызначэнні Б. У. Кіта кіраўніком аддзела фізікі.
30. Ксеракопія старонак 17 і 18 з часопіса «Астранаўтычны сшытак» (№ 1, 1987) з артыкулам Б. У. Кіта «Мае асабістыя уражанні аб Тэадоры фон Кармэне».
31. Часопіс «Astronautik» — орган Нямецкага астранаўтычнага таварыства імя Г. Оберта, членам якога з’яўляецца Б. У. Кіт. На ням. мове.
32. Часопіс «Astronautik» № 2, 1976 г. Артыкул Б. У. Кіта «Якія ёсць магчымасці выкарыстання энергіі ў касмічнай прасторы».
33. Часопіс «Astronautik» № 1, 1970 г. Артыкул Б. У. Кіта «Стандартызацыя ў амерыканскай касмічнай тэхніцы». 42 с.
34. Часопіс «Astronautik» № 1, 1975 г. Артыкул Ф. Ордвэя і Б. У. Кіта. 18 с., на ням. мове.
35. Старонка з часопіса з віншаваннем з нагоды 75-годдзя прэзідэнта Нямецкага астранаўтычнага таварыства імя Г. Оберта. Сярод віншуючых — доктар Б. Кіт. Ксеракопія, на ням. мове.
36. Старонка часопіса з артыкулам Ф. Джэнса «Уклад Б. Кіта». Ксеракопія. на англ. мове.
37. Каталог Мерылендскага ўніверсітэта, 1989 г. На англ. мове.
38. Часопіс «Завтра, сделанное сегодня» — орган сістэмы даследчых інстытутаў па абароне навакольнага асяроддзя. На англ. мове.
39. Каталог Мерылендскага ўніверсітэта, 1986–1987гг. На англ. мове.
40. Каталог Мерылендскага ўніверсітэта, 1988–1989 гг. На англ. мове.
41. Каталог Мерылендскага ўніверсітэта, 1989–1990 гг. На англ. мове.
42. Каталог Мерылендскага ўніверсітэта, 1990–1991 гг. На англ. мове.
43. Часопіс «Die Mitteilungen» (нямецкія стандарты). Артыкул Б. У. Кіта «Стандартызацыя ў амерыканскай касмічнай тэхніцы».
44. Часопіс «Завтра, сделанное сегодня». Артыкул Б. У. Кіта «Образование в области окружающей среды как критическая проблема охраны окружающей среды».
45. Артыкул Б. У. Кіта і Р. Завістовіча «Што такое гравітацыя?», с. 64–65 часопіса «Касмічны агляд», 1960. Ксеракопія, 2 с., на англ. мове.
46. Артыкул Б. У. Кіта «Якія магчымасці прадастаўляе энергія космасу», с. 40–41 з часопіса «Астранаўтычны сшытак», 1976. Ксеракопія, 2 с., на ням. мове.
47. «Гісторыя г. Наваградка ў РБ» — даведка, падрыхтаваная Б. У. Кітом для бургамістра г. Ляймэна.
48. Артыкул «Далейшае выкарыстанне электронных антэн» з газеты «Electronic News», 9.09.1963. Ксеракопія, на англ. мове.

Запрашэнні, выступленні на навуковых канферэнцыях

1. Запрашэнне на канферэнцыю «Fourth IAA International Conference on Low-Cost Planetary Missions. May 2–5, 2000». 21,6 × 27,9 см, 2 с., на англ. мове.
2. Навіны Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі «IAA, 28th Newsletter», 2000. 21 × 29,7 см, 12 с., на англ. мове.
3. Ліст Б. У. Кіту ад Алены Макоўскай, старшыні Рады ЗБС «Бацькаўшчына», у якім паведамляецца, што Б. У. Кіт уключаны ў спіс сяброў Аргкамітэту па падрыхтоўцы і правядзенні чацвёртага З’езда беларусаў свету. У дадатку — рабочы план з’езда. 15.01.2004. 17,2 × 21 см, дадатак фармат А4, на бел. мове.
4. Ліст адносна выплаты членскіх узносаў Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 2004 г. Фармат А4, на англ. мове.
5. Запрашэнне на кангрэс, прысвечаны 35-годдзю Міжнароднай асацыяцыі касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Брауна. 8.03.2004. У дадатку — праграма і заяўка. Фармат А4, 4 с., на ням. мове.
6. Даклад П. Крамера, доктара тэхнічных навук, прэзідэнта Міжнароднай асацыяцыі касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Брауна, на пасяджэнні, прысвечаным завяршэнню 2004 г. Фармат А4, 2 с., на ням. мове.

7. Членскія ўзносы Б. У. Кіта ў Міжнародную асацыяцыю касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Брауна за 6.11 і 30.12.2003, 6.11.2002, 16.11.2001, 5.01.2004. Фармат А4, 6 с., на ням. мове.
8. Квітанцыя на імя Б. У. Кіта на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 2001 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
9. Квітанцыя на імя Б. У. Кіта на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 2004 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
10. Запрашэнне на рэгулярны агульны сход Акадэміі астранаўтыкі, 28.09.2003. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
11. Квітанцыя на імя Б. У. Кіта на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 2003 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
12. Квітанцыя на імя Б. У. Кіта на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 2002 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
13. Ліст Мары Лізы Шанін, старшыні камітэта па намінацыях, ад 7.07.2003, у якім прапануецца правесці галасаванне па пошце па складу камітэта апекуноў. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
14. Праграма рабочай сустрэчы Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, 28.09.2003. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
15. Ліст др. Хірокі Мацуо, віцэ-прэзідэнта аддзела публікацый і сувязей, ад 29.11.2001, у якім прапануецца падпісацца на навуковы часопіс. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
16. Ліст др. Жана Мішэля Кантана, генеральнага сакратара Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, ад 29.11.2001, у якім прапануецца выбраць намінацыі на ўзнагароды Акадэміі. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
17. Інфармацыйны ліст Б. У. Кіта ад 7.11.2001, у якім указваецца становішча, якое ён займае ў Акадэміі астранаўтыкі, яго месца пражывання, яго падпісныя выданні. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
18. Запрашэнне на мерапрыемствы ў Музей касмічных палётаў імя Г. Оберта ад 21.06.2003. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
19. Запрашэнне на вячэру, арганізаваную Міжнароднай асацыяцыяй касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Брауна, якая адбылася 5.07.2003. 8 × 21 см, на ням. мове.
20. Праграма 34-га штогадовага пасяджэння Міжнароднай асацыяцыі касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Брауна, якое адбылося 4–6.07.2003. 10 × 20,9 см, на ням. мове.
21. Запрашэнне на 34-е штогадовае пасяджэнне Міжнароднай асацыяцыі касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Брауна ад 19.05.2003. У дадатку — праграма. Копія, фармат А4, 3 с., на ням. мове.
22. Запрашэнне на 34-е штогадовае пасяджэнне Міжнароднай асацыяцыі касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Брауна ад 19.05.2003. Копія, фармат А4, 2 с., на ням. мове.
23. Запрашэнне на чарговае пасяджэнне Міжнароднай асацыяцыі касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Брауна, якое адбылося 22.06.2003. Фармат А4, 1 с., на ням. мове.
24. Квітанцыя на імя Б. У. Кіта на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 2005 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
25. Ліст Б. У. Кіту ад Раяджыры Акібы, старшыні камітэта па намінацыях 2001 г., ад 20.07.2001, у якім прапануецца выбраць намінантаў на ўзнагароды. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
26. Праграма рабочай сустрэчы Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, Нацыянальнай акадэміі навук ЗША, Нацыянальнай акадэміі тэхнікі ЗША, Інстытута медыцыны ЗША, якая адбылася 13.10.2002. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
27. Праграма працоўнай сустрэчы Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, Акадэміі навук Францыі і Нацыянальнай акадэміі авіяцыі і космасу (Францыя). Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
28. Рэклама выставы, арганізаванай Міжнароднай асацыяцыяй касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Брауна, якая адбылася 26.09.2004. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
29. Запрашэнне на 35-е штогадовае пасяджэнне Міжнароднай асацыяцыі касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Брауна, якое адбылося 26.09.2004. Копія, фармат А4, 1 с., на ням. мове.
30. Запрашэнне на выніковы сход, які адбыўся 13.05.2004 у Музеі касманаўтыкі Таварыства Г. Оберта і В. фон Брауна. Фармат А4, 1 с., на ням. мове.

31. Старонка сайта «Benefits of Human Presence in Space». Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
32. Анкета ўдзельнікаў навуковай сустрэчы, якая адбылася 3.10.2004 у Канадзе. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
33. Ліст Б. У. Кіту ад Жана Майкла Кантана, ад 13.07.2004, у якім падаецца інфармацыя аб рабочай сустрэчы Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
34. Запрашэнне на 35-е штогадовае пасяджэнне Міжнароднай асацыяцыі касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Браўна, ад 08.2004. У дадатку — кароткая праграма. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
35. Рэклама мерапрыемства ў Музеі касманаўтыкі Таварыства Г. Оберта і В. фон Браўна, якое адбылося 15.05.2006. Фармат А4, 1 с., на ням. мове.
36. Запрашэнне на чарговае пасяджэнне ў Музеі касманаўтыкі Таварыства Г. Оберта і В. фон Браўна, якое адбылося 28.04.2006. Фармат А4, 1 с., на ням. мове.
37. Ліст Б. У. Кіту ад Жана Майкла Кантана, люты 2000, у якім прапануецца выбраць найбольш актыўнага ўдзельніка секцыі на намінацыю. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
38. Ліст В. Купрыянаву ад Б. У. Кіта з падзякай за даклад, ад 23.11.2005. У дадатку — папраўкі да даклада. Фармат А4, 3 с., на рус. мове.
39. Квітанцыя на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 1998 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
40. Квітанцыя на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 1999 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
41. Квітанцыя на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 1994 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
42. Квітанцыя на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 1995 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
43. Квітанцыя на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 1995 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
44. Квітанцыя на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 1996 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
45. Квітанцыя на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 1997 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
46. Квітанцыя на атрыманне ганарару ад Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 1997 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
47. Ліст Губерта Кур'ена, віцэ-прэзідэнта Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, ад 1.01.1996, у якім прадстаўлена праграма Акадэміі на 1996 г. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
48. Ліст Б. У. Кіту з рэдакцыі газеты «Deutsche Post», ад 27.04.1999. Фармат А4, 1 с., на ням. мове.
49. Праграма рабочай сустрэчы Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі і Акадэміі навук Ізраіля, якая адбылася 9.10.1994. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
50. Праграма пасяджэння Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, якое адбывалася 8.10.94 у Іерусаліме. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
51. Праграма чарговага сходу Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, які адбыўся 3.10.95 у выставачным кангрэс-цэнтры Sjolyst, Осла. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
52. Рашэнні і рэкамендацыі майстэрні «Маленькія партнёры Лацінскай Амерыкі», якая праходзіла 20–23.06.94 у Бразіліі. Фармат А4, 2 с., на англ. мове.
53. Праграма рабочай сустрэчы Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі і Акадэміі навук Нарвегіі, якая адбылася 1.10.95. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
54. Навіны Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. «IAA 25th Newsletter», 1998. 21 × 29,7 см, 12 с., на англ. мове.
55. Навіны Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. «IAA 24th Newsletter», 1997. 21 × 29,7 см, 12 с., на англ. мове.
56. Навіны Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. «IAA 23th Newsletter», 1998. 21 × 29,7 см, 12 с., на англ. мове.

57. Навіны Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. «IAA 22th Newsletter», 1996. 21 × 29,7 см, 12 с., на англ. мове.
58. Навіны Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. «IAA 21th Newsletter», 1995. 21 × 29,7 см, 12 с., на англ. мове.
59. Навіны Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. «IAA 19th–20th Newsletter», 1993–1994. 21 × 29,7 см, 12 с., на англ. мове.
60. Ліст Б. У. Кіту ад М. Бігнера, старшыні камітэта па намінацыях 1995 г., ад 20.07.1995, у якім прапануецца выбраць намінантаў на ўзнагароды. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
61. Спіс камітэтаў у складзе Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі на 4.03.94. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
62. Спіс новых членаў Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 1994 г. Фармат А4, на англ. мове.
63. Анкета на членства ў Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. Узор. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
64. Анкета для намінацыі на ўзнагароду Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. Узор. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
65. Ліст Б. У. Кіту ад К. Клейна, старшыні камітэта па намінацыях 1997 г., ад 20.07.1997, у якім прапануецца выбраць намінантаў на ўзнагароды. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
66. Рэклама сайта Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
67. Ліст Б. У. Кіту ад Д. Кантана, генеральнага сакратара Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, ад 24.07.1998, у якім паведамляецца аб генеральным сходзе Акадэміі, на якім абмяркоўваўся статут Акадэміі. У дадатку — статут Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. Фармат А4, 3 с., на англ. мове.
68. Рэгістрацыйны ліст удзельнікаў пленарнага пасяджэння Акадэміі Астранаўтыкі ў Мельбурне, Аўстралія, верасень 1998 г. Фармат А4, 1 с. на англ. мове., копія
69. Праграма рабочай сустрэчы Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, Акадэміі навук Аўстраліі і Аўстралійскай акадэміі тэхналагічных навук і тэхнікі, якая адбылася 27.10.98. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
70. Ліст Б. У. Кіту ад Эн Оксфард, старшыні камітэта па намінацыях 1999 г., ад 20.07.1999, у якім прапануецца выбраць намінантаў на ўзнагароды. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
71. Рэгістрацыйны ліст Б. У. Кіта на рабочым сходзе Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі 13.10.2002 у Х'юстане, Тэхас, ЗША. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
72. Спіс удзельнікаў рабочага сходу Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі, які адбыўся 9.10.94 у Іерусаліме, Ізраіль. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
73. Даклад П. Крамера, доктара тэхнічных навук, прэзідэнта Міжнароднай асацыяцыі касмічных палётаў Г. Оберта і В. фон Брауна, на пасяджэнні, прысвечаным завяршэнню 2005 г. Фармат А4, 2 с., на ням. мове.
74. Спіс намінантаў і ўзнагарод Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі за 1994 г. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
75. Ліст Д. Кантана да Б. У. Кіта, ад 28.04.2006, у якім прапануецца прагаласаваць за намінантаў 2006 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
76. Ліст Д. Кантана да Б. У. Кіта, красавік 1995, у якім прапануецца прагаласаваць за намінантаў 1995 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
77. Ліст Д. Кантана да Б. У. Кіта, красавік 1996, у якім прапануецца прагаласаваць за намінантаў 1996 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
78. Ліст Д. Кантана да Б. У. Кіта, красавік 1997, у якім прапануецца прагаласаваць за намінантаў 1997 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
79. Ліст Д. Кантана да Б. У. Кіта, красавік 1999, у якім прапануецца прагаласаваць за намінантаў 1999 г. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
80. Ліст Губерта Кур'ена да Б. У. Кіта, люты 1995, у якім пералічваюцца асноўныя планавыя сходы Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі на 1995 г. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
81. Ліст Б. У. Кіту ад Я. Шыраева, прэзідэнта Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі, ад 18.12.1997, у якім выказваецца падзяка за прапанову Б. У. Кіта перакласці кнігу на англ. мову. Рукпіс, фармат А4, 1 с., на рус. мове.

82. Запрашэнне на кангрэс Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі ад 5.03.99. У дадатку — асабісты ліст да Барыса Уладзіміравіча. Фармат А4, 2 с., на англ. і рус. мовах.
83. Праграма геаінфармацыйнай канферэнцыі Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі і 4-й Міжнароднай майстэрні Геаграфічных інфармацыйных сістэм, 18–22.09.97. Фармат А4, 11 с., на англ. мове.
84. Кароткая анатацыя праекта Акадэміі навук Еўразіі «Создание малых агропромышленных комплексов на базе сырьевых и природных ресурсов Беларуси». Фармат А4, 1 с., на рус. мове.
85. Тэкст рэкамендацыйнага пісьма, высланага Я. Шыраевым Б. У. Кіту для рэдакцыі. Фармат А4, 1 с., на рус. мове.
86. Ліст Міжнароднага таварыства абмену навуковымі дасягненнямі (нямецкага філіялу) да Міхаіла Сяргеевіча Гарбачова ад 10.02.1997, у якім падаецца інфармацыя пра Акадэмію навук Еўразіі і яе мэты. Копія, фармат А4, 2 с., на рус. мове.
87. Ліст Б. У. Кіту ад Валерыя Шарэцкага ад 10.03.1997, у якім пацвярджаецца запрашэнне Вользе Іпатавай і Ягору Фядзюшыну. Фармат А4, 1 с., на рус. мове.
88. Тэкст пісьма для фондаў падтрымкі навуковых арганізацый, падрыхтаванага В. В. Шарэцкім. Копія, фармат А4, 2 с., на англ. мове.
89. Звесткі аб выдатных дзеечых навукі, мастацтва, рэлігіі. Фармат А4, 15 с., на англ. мове.
90. Запрашэнне на Генеральную асамблею Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі 24.09.1994. Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
91. Міжнародная акадэмія навук Еўразіі: склад, мэты і задачы. Копія, фармат А4, 1 с., на англ. мове.
92. Стварэнне Акадэміі, яе склад, мэты і задачы. Копія, фармат А4, 1 с., на рус. мове.
93. Падпісны ліст «»Initiative 2000 plus» на арганізацыю 14-дзённай экскурсіі для групы касманаўтаў, 1998 г. Копія, фармат А4, 1 с., на ням. мове.
94. Запрашэнне на вечарыну, прысвечаную 90-годдзю Б. У. Кіта, у Скарынаўскі цэнтр.
95. Запрашэнне на ўрачыстую вечарыну, прысвечаную 90-годзю Б. У. Кіта.
96. Прывітальная прамова беларускага дэлегата Б. У. Кіта, сказаная ім ад імя беларусаў у Амерыцы на ўрачыстым святкаванні дня абвяшчэння незалежнасці Заходняй Украіны. 25.11.1950. Ксеракопія.
97. Выступленне Б. У. Кіта перад моладдзю і грамадскасцю ў г. Маладзечне, 1992 г.
98. Выступленне Б. У. Кіта у Мінску, 1994 г.
99. Праграма 23-га Астранаўтычнага Кангрэса Таварыства імя Г. Оберта, Зальцбург, 1974 г.
100. Праграма Генеральнай асамблеі Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі, 1994 г. 3 с.
101. Запрашэнне мэра Монрэалья на імя Б. У. Кіта ў сувязі з 42-м кангрэсам Міжнароднай федэрацыі астранаўтаў, 1991 г. На англ. і фр. мовах.
102. Запрашэнне на ўрачыстасці з нагоды 950-годдзя г. Наваградка 22–23 верасня 1995 г.
103. Праграма 16-га Міжнароднага кангрэса астранаўтаў 13–18 верасня 1965 г. На англ. мове.
104. Праграма 5-га Міжнароднага сімпозіума па касмічнай тэхналогіі і паліву, Токію, 1963 г.
105. Праграма 38-га Міжнароднага астранаўтычнага кангрэса, 17 кастрычніка 1987 г. 135 с.
106. Праграма 4-га Міжнароднага сімпозіума па касмічнай тэхналогіі і паліву, Токію, 1962 г.
107. Праграма Міжнароднага астранаўтычнага кангрэса, 1989 г.
108. Праграма 42-га кангрэса Міжнароднай федэрацыі астранаўтаў. Тэзісы дакладаў. Канада, 7–11 кастрычніка 1991 г. На англ. і фр. мовах.
109. Праграма 42-га кангрэса Міжнароднай федэрацыі астранаўтаў. Канада, 7–11 кастрычніка, 1991 г. 222 с., на англ. і фр. мовах.
110. Ксеракопія віншавання Б. У. Кіта з 90-годдзем.
111. Прамова сп. Спекхарда, пасла ЗША у Беларусі, у Гродзенскім універсітэце 3.02.1998.
112. Запрашэнне і праграма пасяджэння таварыства імя Г. Оберта ў Дармштадце 28.06.1964. У праграме — паведамленне Б. У. Кіта «Сувязь у час палётаў на Месяц». 28 с., на ням. мове.
113. Запрашэнне на вечар памяці доктара Вальтэра Дорнберга, вучонага ў галіне касманаўтыкі, 5–6 верасня 1980 г. На ням. мове.
114. Запрашэнне на святкаванні 82-годдзя прафесара Г. Оберта 23 чэрвеня 1976 г., на ням. мове.

115. Запрашэнне на вечар з нагоды Міжнароднай еўрапейскай канферэнцыі «Космас на службе Зямлі», 1992 г. На англ. і ням. мовах.
116. Запрашэнне на прыём з нагоды 20-годдзя Астранаўтычнага музея Г. Оберта 25 кастрычніка 1991 г. На ням. мове.
117. Запрашэнне Б. У. Кіта на з'езд астранаўтаў 20–25 верасня 1966 г.
118. Запрашэнне на 29-ты кангрэс Нямецкага астранаўтычнага таварыства імя Г. Оберта 25–29 чэрвеня 1980 г. На ням. мове.
119. Запрашэнне на 14-ты кангрэс Астранаўтычнага таварыства імя Г. Оберта 9–12 верасня 1976 г.
120. Запрашэнне на 24-ты кангрэс Астранаўтычнага таварыства імя Г. Оберта, 25 кастрычніка 1975 г.
121. Запрашэнне на 23-ці кангрэс Астранаўтычнага таварыства імя Г. Оберта.
122. Тэкст выступлення Б. У. Кіта на сходзе Акадэміі навук Еўразіі. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
123. Тэкст выступлення Б. У. Кіта на трэцім сходзе Акадэміі навук Еўразіі. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
124. Тэксты выступленняў Б. У. Кіта на сходах Акадэміі навук Еўразіі. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
125. Тэкст выступлення Б. У. Кіта на 3-й асамблеі Акадэміі навук Еўразіі. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
126. Тэкст выступлення Б. У. Кіта на 3-й асамблеі Акадэміі навук Еўразіі. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
127. Тэкст выступлення Б. У. Кіта на 3-й асамблеі Акадэміі навук Еўразіі. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
128. Прамова Б. У. Кіта ў магістраце г. Ляймэна падчас прыёму беларускай дэлегацыі адміністрацыяй горада. 1994 г. Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
129. Даклад Валерыя Мікалаевіча Купрыянава, старшыні секцыі гісторыі ракетнай тэхнікі і касманаўтыкі Паўночна-заходняй міжрэгіянальнай грамадскай арганізацыі «Федэрацыя космонаўтыкі Расіі», на пленарным паседжанні Пецярбургскага навуковага цэнтра РАН 21 лістапада 2005 г. Фармат А4, на рус. мове.
130. Тэзісы даклада Б. У. Кіта ў зборніку матэрыялаў 38-га Астранаўтычнага кангрэса «30 год вывучэння космасу», 10–17 кастрычніка 1987 г. На англ. мове.
131. Прамова Б. У. Кіта падчас святкавання 80-годдзя Аўгуста Штаатса, прэзідэнта Таварыства астранаўтыкі імя Г. Оберта, Германія, 1993 г. Фармат А4, 2 л., на ням. мове.
132. Запрашэнне на навуковую канферэнцыю «Научный Санкт-Петербург и Великая Отечественная война (к 60-летию Победы)», 21-25 лістапада 2005 г.

Артыкулы ў прэсе, прысвечаныя Б. У. Кіту

1. Артыкул Я. Лецкі, старшыні рады Згуртавання беларусаў свету «Бацькаўшчына» «Беларусь — акадэмія астранаўтыкі», 1991 г. Ксеракопія.
2. Тытульнага ліст газеты «Беларус» (№ 271, 1980), артыкул «70-годдзю прафесара Б. У. Кіта». Ксеракопія.
3. Тытульны ліст газеты «Беларус» (№ 327, ліпень 1985), артыкул «Пройдзены шлях» да 75-годдзя з дня нараджэння Б. У. Кіта. Ксеракопія.
4. Юбілейны артыкул аб 80-годдзі з дня нараджэння Б. У. Кіта. Ксеракопія, на ням. мове.
5. Даведка Нямецкага таварыства гісторыкаў астранаўтыкі. Ксеракопія.
6. Старонка часопіса «Беларусь» (№ 368, сакавік 1990) з артыкулам М. Сяднёва «Барыс Кіт». Ксеракопія.
7. Старонкі газеты «Літаратура і мастацтва» ад 24.01.1992 з артыкулам А. Канановіч «Кіравалася ўсё жыццём». Ксеракопія.
8. Старонкі газеты «Літаратура і мастацтва» з артыкулам К. Харашэвіча «Беларус — акадэмік астранаўтыкі». Ксеракопія.
9. Артыкул М. Стэльмаха «Хто ён, Б. Кіт?» з газеты. Ксеракопія.
10. Газета «Наш дзень» за 1992, артыкул А. Клемянок «Ростань даўжынёй у паўстагоддзя». Ксеракопія.

11. Артыкул К. Харашэвіча «Барыс Кіт прыехаў з ідэяй новага ўніверсітэта на Беларусі». Газета «Звязда» за 21.07.1992. Ксеракопія.
12. Артыкул з газеты «Звязда» ад 21.07.1993. Ксеракопія.
13. Падшыўка газетных водгукаў на выдадзены Б. У. Кітом падручнік аб ракетным паліве.
14. Нарыс аб стварэнні беларускай калоніі ў Саўт-Рыверы, штат Нью-Джэрсі (ЗША). 10 с.
15. Старонка газеты «Вечерние новости» за 10.10.1994 з артыкулам А. Анішчыка «Его имя миру известно». Ксеракопія.
16. Тэкст прамовы Б. У. Кіта аб закладчыку беларускага музея ў г. Ляймэне, 27.01.1994.
17. Газета «Голас Радзімы» (№ 11, 17.03.1994), артыкул «З аднаго народа».
18. Газета «Голас Радзімы» (№ 39, 29.09.1994), артыкул «Найвялікшае здарэнне XX ст.».
19. Газета «Культура» (№ 14, 5.04.1995), артыкул «Грамадзянін планеты».
20. Газета «Літаратура і мастацтва» (№ 33, 18.08.1995), артыкул «Тут выток і вяршыні ўзлёт».
21. Газета «Советская Белоруссия». Паведамленне «Ученый Кит — почётный гражданин».
22. Газета «Беларус» (№ 368, сакавік 1990), артыкул «Барыс Кіт. Да 80-годдзя жыцця».
23. Газета «Навіны АН Беларусі» (№ 40, 14 кастрычніка 1994), артыкул «Я самы шчаслівы чалавек».
24. Газета «Голас Радзімы» (№ 34, 7.09.1995), артыкул П. Саўчанкі «Сустрэча з Барысам Кітом».
25. Газета «Голас Радзімы» (№ 45, 10.11.1994), артыкул «Ці шчаслівы Вы чалавек?».
26. Газета «Сталіца» (№ 16, 21.03.1995), артыкул Л. Савік «Космас Барыса Кіта».
27. Газета «Літаратура і мастацтва» (№ 15, 1995), артыкул Л. Савік «Беларус з сусветным імем».
28. Газета «Голас Радзімы» (№ 23, 1994), артыкул «Юбілей беларускай гімназіі».
29. Газета «Новае жыццё». Артыкул М. Гайбы «Ці быць Наваградскаму ўніверсітэту?».
30. Газета «Літаратура і мастацтва» (№ 20, 1995), артыкул М. Мікуліча «Калі дыхаць у жыцці немагчыма».
31. Газета «Голас Радзімы» (№ 36, 1994), паведамленне «Барысу Кіту — ганаровыя званні».
32. Газета «Пагоня» (№ 32, 1991), артыкул А. Майсяёнкі «Акадэмік Барыс Кіт упершыню наведаў Гародню».
33. Газета «Літаратура і мастацтва», 1994, артыкул «Наваградцы ўсіх краін, яднайцеся».
34. Газета «Культура», 1993, артыкул «Я шчаслівы табой, Беларусь».
35. Газета «Гродзенская праўда», 1994, артыкул Р. Карачуна «Цешуся сустрэчай з бацькаўшчынай» (с. 2).
36. Газета «Звязда», 1995, паведамленне «Свет ушаноўвае беларуса» (с. 3).
37. Газета «Культура», 1994, артыкул «...Я спадзяюся на новыя сустрэчы» (с. 1).
38. Газета «Новае жыццё», на 3-й с. артыкул Вяршыцкай Т. «З нагоды юбілею»
39. Газета «Літаратура і мастацтва» (№ 32, 1995), артыкул В. Дадзімавай «У беларускай музыкалогіі паболела сяброў» (с. 10).
40. Газета «Новае жыццё» (№ 31, 1994), артыкул М. Гайбы «Пра славітага земляка» (с. 2).
41. Газета «Голас Радзімы» (№ 9, 1994), артыкул Я. Варанца «Дзеля добра роднага краю» (с. 4).
42. Газета «Голас Радзімы» (№ 16, 1995), артыкул Т. Вяршыцкай «Ад наваградцаў з усяго свету» (с. 5).
43. Газета «Новае жыццё» (№ 79, 1992), артыкул Т. Вяршыцкай «Барыс Кіт» (с. 2).
44. Газета «Наша старонка» (№ 1, 1994), артыкул «Вяртанне» (с. 1).
45. Газета «Культура» (№ 14, 1995), артыкул «Барысу Кіту — 85 гадоў» (с. 5).
46. Газета «Голас Радзімы» (№ 20, 1995), паведамленне «Вечарына, прысвечаная Б. Кіту» (с. 5).
47. Газета «Звязда», 1997, артыкул Т. Антонай «Па слядах свайго першага каханя» (с. 1).
48. Газета «Літаратура і мастацтва», 1997, артыкул А. Анішчыка «Дырэктар гімназіі» (с. 16).
49. Газета «Новае жыццё» (№ 61, 1992), артыкул А. Анішчыка «Такім ведаў Барыса Кіта» (с. 2).
50. Газета «Голас Радзімы» (№ 26, 1994), паведамленне «Створана новае згуртаванне» (с. 6).
51. Газета «Голас Радзімы» (№ 38, 1995), артыкул М. Чарняўскага «Быў як паходня» (с. 4, 7).
52. Газета «Шальча» (№ 74, 1994), артыкул «Чаму беларускаму культурнаму цэнтру вырашылі даць імя Барыса Кіта» (с. 3).
53. Газета «Stars and Stripes», артыкул Рона Джэйсана «Уклад Барыса Кіта» (с. 13).
54. Газета «Тэхнолаг» (№ 14, 1992).

55. Газета «Народная воля» (№ 173, 1994).
56. Сцэнарыі мастацка-пазнавальнай праграмы «Верны роднаму краю», прысвечанай дню нараджэння Б. У. Кіта.
57. Зварот прэзідэнта Міжнароднай асацыяцыі беларусаў імя Ф. Скарыны А. Мальдзіса да прэзідэнта НАН Беларусі.
58. Летаніс Віленскай беларускай гімназіі, напісаны Ю. Жывіцам на аснове ўспамінаў Б. У. Кіта і іншых гімназістаў, 1990-я гг.
59. Тэкст артыкула Джона Сассэра «Настаўнік, прыклад для жыцця, сябра», змешчанага ў кнізе «Грамадзянін свету».
60. Копія старонкі з часопіса з нататкай, у якой гаворыцца аб адстаўцы С. Багданкевіча. 1995.
61. Калаж да 95-годдзя Б. У. Кіта. Запрашэнне на вечарыну, паштоўкі з відам касцёла св. Сымона і Алены, верш В. Быкава з аўтографам, фота Б. У. Кіта 20 × 29,8 см, рамка 23,8 × 33,7 см.
62. Падборка публікацый да юбілеяў Б. У. Кіта. Фармат А4, 19 л., на англ. і бел. мовах. 71 л., фармат А4, бел. мова.
63. Макет старонкі кнігі «Грамадзянін сусвету». Фармат А4, 1 л.
64. Радыё «Свабода», «Барыс Кіт у сваё 96-годдзе. Беларуская моладзь выявіла гераізм» (размова Сяргея Навумчыка з Барысам Кітам). Раздрукоўка, фармат А4, 2 л., на бел. мове.
65. Падборка матэрыялаў з інтэрнэта пра Б. У. Кіта. Фармат А4, 12 л., на бел. і рус. мове.
66. Спіс вэб-сайтаў пра Б. У. Кіта. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.

Паэмы і вершы, прысвечаныя Кіту

1. Паэма С. Законнікава «Праз церніі да зорак», прысвечаная Б. У. Кіту. 27.02.2005. Ксеракопія, 12 с.
2. Песня «Горад любімы», прысвечаная Наваградку, словы Л. Кіта. Аўтограф Л. Кіта, на бел. мове.
3. Аўтографы вершаў Л. У. Кіта «Праект гімна згуртавання наваградцаў свету», «Тамара Рыгораўна», «Радзіма».
4. Аўтограф верша У. Р. Сіўко, былога вучня Наваградскай беларускай гімназіі.
5. Аўтограф верша У. Р. Сіўко «Дуб А. Міцкевіча».
6. Аўтограф верша У. Р. Сіўко «Яго боль».
7. Аўтограф верша В. Іпатавай, прысвечанага Б. У. Кіту, 3.12.1993. Ксеракопія.
8. Аўтограф верша С. Пярловіча «Сквер А. Міцкевіча».
9. Верш В. Іпатавай «Барысу Кіту з павагай». Франкфурт-на-Майне, 1993. Рукапіс, фармат А4, 3 л., на бел. мове.
10. Верш У. Р. Сіўко «Прафесару Барысу Кіту». Любча, 1993. Копія, фармат А4, 2 л., на бел. мове.
11. Верш Р. Барадуліна «Трэці Кіт». Мінск, 4.02.1995. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.

Звароты Б. У. Кіта да міжнародных арганізацый і фондаў з просьбай падтрымаць ідэю стварэння ўніверсітэта ў Наваградку

1. Прамова Б. У. Кіта на прыёме дэлегацыі з Наваградка ў г. Ляймэне.
2. Праатакол пасяджэння ініцыятыўнай групы па заснаванню ўніверсітэта ў Наваградку ад 18.07.1992.
3. Структура Беларускага нацыянальнага ўніверсітэта, распрацаваная Б. У. Кітам, 10 с.
4. Зварот Б. У. Кіта ў фундацыю Фрыдрыхэ Эберта ў Боне з просьбай аб фінансавай дапамозе ў стварэнні ўніверсітэта ў Наваградку і адмоўны адказ, 1992. На ням. мове.
5. Зварот Б. У. Кіта ў фундацыю Сцюарда (ЗША), з просьбай аб фінансавай дапамозе ў стварэнні ўніверсітэта ў Наваградку і адмоўны адказ, 1992. На англ. мове.
6. Зварот Б. У. Кіта ў фундацыю Макса Кадэ, з просьбай аб фінансавай дапамозе ў стварэнні ўніверсітэта ў Наваградку і адмоўны адказ, 1992. На англ. мове.
7. Зварот Б. У. Кіта ў фундацыю Уайтсэд з просьбай аб фінансавай дапамозе ў стварэнні ўніверсітэта ў Наваградку і адмоўны адказ, 1992.

8. Зварот Б. У. Кіта ў Міжнародны банк рэканструкцыі і развіцця ў Вашынгтоне з просьбай аб фінансавай дапамозе ў стварэнні ўніверсітэта ў г. Наваградку і адмоўны адказ, 1992. На англ. мове.
9. Зварот ва Установу сусветнай навукі ў Гамбургу з просьбай аб фінансавай дапамозе ў стварэнні ўніверсітэта ў г. Наваградку і адмоўны адказ, 1992. На англ. мове.
10. Зварот Б. У. Кіта у карпарацыю Карнэгі (ЗША) з просьбай аб фінансавай дапамозе для адкрыцця ўніверсітэта ў Наваградку і адмоўны адказ, 1992. На англ. мове.
11. Зварот у фундацыю Форда з просьбай аб фінансавай дапамозе для адкрыцця ўніверсітэта ў Наваградку і адмоўны адказ, 1992. На англ. мове.
12. Ліст, складзены Б. У. Кітом і Леслі Тэнэнам у фундацыі Амерыкі, з просьбай аб фінансавай дапамозе для адкрыцця Беларускага нацыянальнага ўніверсітэта ў Наваградку.
13. Зварот Б. У. Кіта ў Фонд Дойчланд з просьбай аб фінансавай дапамозе ў стварэнні ўніверсітэта ў Наваградку і адмоўны адказ, 1992. На англ. мове.
14. Зварот Б. У. Кіта ў Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця ў Лондане, з просьбай аб фінансавай дапамозе ў стварэнні ўніверсітэта ў Наваградку і адмоўны адказ, 1992. На англ. мове.
15. Зварот Б. У. Кіта ў фундацыю «600 год універсітэту ў Гальдэнбергу» і адмоўны адказ. На ням. мове.
16. Зварот Б. У. Кіта ў фундацыю Круна і Гальбаха ў Эссэне і адмоўны адказ. На ням. мове.
17. Зварот Б. У. Кіта ў фундацыю Конрада Адэнаўэра ў Боне з просьбай аб фінансавай дапамозе ў стварэнні ўніверсітэта ў Наваградку і адмоўны адказ, 1992. На ням. мове.
18. Зварот Б. У. Кіта ў фундацыю Людвіка Эрхарда ў Боне з просьбай аб фінансавай дапамозе ў стварэнні ўніверсітэта у Наваградку, 1992. На ням. мове.
19. Зварот Б. У. Кіта ў Фонд Фрыца Тысяя ў Кёльне з просьбай аб фінансавай дапамозе ў стварэнні ўніверсітэта ў Наваградку і адмоўны адказ. На ням. мове.
20. Адказ Б. У. Кіту з Генеральнай электрычнай фундацыі, 1993. 1 с., на англ. мове.
21. Адказ на ліст Б. У. Кіта з фундацыі Лінды і Гары Брэдли, 1993. 1 с., на англ. мове.
22. Адказ на ліст Б. У. Кіта з фундацыі Эрхарта, 1993. На англ. мове.
23. Адказ Б. У. Кіту з фундацыі В. К. Келлага, 1993. 1 с., на англ. мове.
24. Адказ на ліст Б. У. Кіта з фундацыі Джэймса С. Макдонэлла, 1993. 1 с., на англ. мове.
25. Адказ Б. У. Кіту з фундацыі Этке, 1992. 1 с., на англ. мове.
26. Адказ Б. У. Кіту з фундацыі Марла, 1993.
27. Адказ на ліст Б. У. Кіта з фундацыі Міжнароднай карпарацыі Роквэлл, 1993. 1 с., на англ. мове.
28. Ліст Б. У. Кіта сп. Тэадору Вайгелю, дырэктару Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця, 1992. 2 с., на англ. мове.
29. Ліставанне Б. У. Кіта з фундацыямі аўстрыйскіх банкаў, 1993. 2 с., на англ. мове.
30. Ліставанне Б. У. Кіта з фундацыяй Валуак Грэс. 2 с., на англ. мове.
31. Ліставанне Б. У. Кіта з Міжнародным банкам рэканструкцыі і развіцця і міжнароднай асацыяцыяй развіцця, 1992. 2 с.
32. Ліставанне Б. У. Кіта з фундацыяй Мэрціна, 1993. 2 с., на англ. мове.
33. Ліставанне Б. У. Кіта з фундацыяй Аткінсона, 1993. 2 с., на англ. мове.
34. Ліст Б. У. Кіта да спадара Леслі Тэнэна, у якім Б. Кіт выказвае падзяку за пошук спонсараў для Беларускага нацыянальнага ўніверсітэта, 1993. На англ. мове.
35. Ліст Б. У. Кіта да сп. Певіса Т. Прэстана — прэзідэнта Міжнароднага банка рэканструкцыі і развіцця і міжнароднай карпарацыі, 1992. 2 с.
36. Ліст Б. У. Кіта ў фундацыю Сораса, 1992. 2 с., на англ. мове.
37. Ліст Б. У. Кіта ў генеральную электрычную фундацыю, 1992. Ксеракопія, 2 с., на англ. мове.
38. Ліст Б. У. Кіта ў фундацыю Роберта Т. Вільсана, 1992. Ксеракопія, 2 с.
39. Ліст Б. У. Кіта да Маргарэт Мілікен Хатч, 1992. Ксеракопія, 2 с.
40. Ліст Б. У. Кіта ў фундацыю Чарльза Ф. Кетэрынга, 1992. Ксеракопія, 2 с., на англ. мове.
41. Ліст Б. У. Кіта ў фундацыю амерыканскіх банкаў і Цэнтральнага банка Амерыкі, 1992. Ксеракопія, на англ. мове.

42. Ліст Б. У. Кіта да прэзідэнта Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця ў Лондане з прапановай аказаць дапамогу ў стварэнні новага ўніверсітэта ў Беларусі, 1992. Ксеракопія.
43. Ліст Б. У. Кіта ў адвакацкую фірму ў ЗША з просьбай адшукаць спонсараў для стварэння гуманітарнага ўніверсітэта ў Беларусі, 1992. Ксеракопія.
44. Ліст Б. У. Кіта да прэзідэнта Еўрапейскага інвестыцыйнага банка ў Люксембургу з прапановай аказаць дапамогу ў стварэнні гуманітарнага ўніверсітэта амерыканскага тыпу ў Беларусі, 1992. Ксеракопія.
45. Ліст Б. У. Кіта да прэзідэнта Міжнароднага банка рэканструкцыі і развіцця з прапановай аказаць дапамогу ў справе стварэння ўніверсітэта амерыканскага тыпу ў Беларусі. Ксеракопія.

Кнігі з бібліятэкі Б. У. Кіта

1. Міжнародны альманах «Горизонты» (№ 4, 2004, кастрычнік–снежань). Артыкул М. Талочкі пра Б. У. Кіта. На англ. і бел. мовах.
2. Юбілейная кніга да 95-годдзя Барыса Кіта «Грамадзянін свету», 2004.
3. Альбом фотаздымкаў чорна-белых і каляровых з паясняльнымі тэкстамі Барыса Кіта.
4. Буклет «Вісбадэн. Руская царква».
5. План-праспект Мерылендскага ўніверсітэта. Еўрапейскае аддзяленне ў Аўгсбургу, 1992. На англ. мове.
6. Ксеракопія 1-й старонкі кнігі В. Быкава «У тумане», 1989., з аўтографам Б. У. Кіту.
7. Буклет «Frankfurt präsentiert: Die Paulkirche».
8. Буклет выставы «Нямецкая прапаганда на Беларусі 1941–1944». Выстава ў Берліне і Мінску.
9. Часопіс «Весткі Інстытута Беларускаведы» (№ 9, 1993), Ляймэн.
10. «Ф. Скарына і яго час. Энцыклапедычны даведнік». Мінск: БелСЭ імя П. Броўкі, 1988. 608 с.
11. Павушкін Я. М. «Химия реактивных топлив». Масква, 1962. 236 с.
12. Бараноўскі В. «Белавежская пушча». Фотаальбом. Мінск, 1993.
13. «Навагрудскія чытанні». Выпуск 4. Мінск: Хата, 1996. 128 с.
14. «Ілюстраваная храналогія гісторыі Беларусі». Мінск: БелЭн, 1995.
15. Шыраеў Е. Е. «Русь Чёрная, Русь Белая и Литва в картах». Мінск: Навука і тэхніка, 1992.
16. Дабравольскі В. А. «Да ісціны — найпрасцейшым шляхам». Мінск: Навука і тэхніка, 1992. 63 с.
17. Урбан П. «Да пытання этнічнай прыналежнасці старажытных ліцьвінаў». Мінск: Бацькаўшчына; Бесядзь, 1994. 107 с.
18. Ігнатоўскі І. М. «Кароткі нарыс гісторыі Беларусі». Мінск: Беларусь, 1991. 190 с.
19. «Академия наук БССР. Краткая справка». 12 с., на рус. і англ. мовах.
20. Буклет «Расказваюць помнікі Навагрудчыны». Мінск: Польша, 1983.
21. Пічэта В. І. «Белорусский язык как фактор национально-культурный». Мінск: Навука і тэхніка, 1991. 31 с.
22. «Іканаліс Беларусі XV–XVIII стст.». Мінск: Беларусь, 1994. 231 с.
23. Кніга. Саверчанка І. «Апостал яднання і веры. Язэп Руцкі». Мінск: Навука і тэхніка, 1994.
24. Часопіс «Польша» (№ 5, 1992). 256 с.
25. Часопіс «Польша» (№ 3, 1995). 256 с.
26. «Наша доля». Факсімільнае выданне. Мінск: Навука і тэхніка, 1991.
27. Луцкевіч А. «За дваццаць пяць гадоў. Успаміны аб працы першых беларускіх палітычных арганізацый». Факсімільнае выданне. Мінск, 1991. 63 с.
28. Лучына Я. «Вязанка». Факсімільнае выданне. 22 с.
29. Чэмер А. «Жизнь живым принадлежит». Вільнюс, 1996. 90 с.
30. Вітан-Дубейкаўская Ю. «Мае ўспаміны». Вільня, 1994. 190 с.
31. Сяднёў М. «І той дзень надышоў». Раман. Нью-Ёрк: Глен Коў, 1987. 245 с.
32. Гарун А. «Сэрцам пачуты звон». Паэзія, проза, драматургія. Мінск: Мастацкая літ-ра, 1991. 359 с.
33. «На суд гісторыі». Успаміны, дыялогі. Мінск: Мастацкая літ-ра, 1994. 303 с.
34. Сяднёў М. «Масеева кніга». Успаміны, старонкі дзённіка. Мінск: Мастацкая літ-ра, 1994. 318 с.

35. Клімук П. І. «Зоры — побач». Мінск: Мастацкая літ-ра, 1977. 320 с.
36. Пільшытынова С. «Авантуры майго жыцця». Мінск: Мастацкая літаратура, 1993. 318 с.
37. Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Мінск: БелЭн, 1993. 494 с.
38. Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Мінск: БелЭн, 1994. 573 с.
39. Энцыклапедыя «Археалогія і нумізматыка Беларусі». Мінск: БелЭн, 1993. 702 с.
40. Купала Я. «Спадчына». Факсімільнае выданне. Мінск: Мастацкая літ-ра, 1992. 221 с.
41. Іпатава В. «Паміж Масквой і Варшавай». Мінск: Польша, 1996. 212 с.
42. Рагуля В. «Успаміны». Мінск: Бацькаўшчына, 1993. 96 с.
43. Кудоба Ч. «Па Віллі. Падарожныя запісы». Мінск: Польша, 1992. 126 с.
44. Зборнік матэрыялаў «Наваградскія чытанні». Наваградск, 1993. 92 с.
45. Сачанка Б. «Беларуская эміграцыя». Мінск, 1991. 111 с.
46. Набор паштовак «Беларуская кафля». Мінск: Беларусь, 1995. 33 шт.
47. Буклет «Беларускі музей у г. Ляймэне». 8 с.
48. Ільяшэвіч Х. «Захварбаваныя вершы». Вільня, 1936. 3 с.
49. «Весткі інстытута беларусаведы», Ляймэн, 1993.
50. Сяднёў М. «Раман Корзюк», 1983. 314 с.
51. Сяднёў М. «Патушаныя зоры». Вершы. Нью-Ёрк, 1975. 278 с.
52. Сяднёў М. «І той дзень надышоў». Нью-Ёрк, 1987. 245 с.
53. Ільяшэвіч Х. «Друкарня дому Мамонічаў у Вільні», 1938. 16 с.
54. Мархель У. І. «Вяшчун славы і волі. У Сыракомля». Мінск: Навука і тэхніка, 1989. 60 с.
55. Чэмер А. «Мондзінская балада». Дакументальная аповесць. Вільня, 1996. 101 с.
56. Зыгмунд А. «Трыганаметрычныя серыі», 1977. 3 аўтографам для Б. У. Кіта. 364 с., на англ. мове.
57. Штулінгер Э., Ордвей Ф., Браун В. фон. «Крыжаносец у космасе». 3 аўтографам для Б. У. Кіта. Біяграфічныя мемуары. 1994. 375 с., на англ. мове.
58. Ордвей Ф., Мітчэл Ш. «Ракетная каманда». Е. Н., 1979. 3 аўтографам для Б. У. Кіта. 426 с., на англ. мове.
59. Браун В. фон, Ордвей Ф. «Ракеты». Мюнхен, 1976. 3 аўтографам для Б. У. Кіта. 242 с., на англ. мове.
60. Маккэрдзі Г. «Высокія тэхналогіі і арганізацыйныя перамены ў амерыканскай касмічнай праграме». Лондан, 1993. 3 аўтографам. 215 с., на англ. мове.
61. Савік Л. «Вяртанне. Жыццяпіс Б. У. Кіта». Мінск, 1993. 75 с.
62. «Амерыканскія дзеячы навукі. Фізіка і біялогія». 2-е выд. Нью-Ёрк; Лондан, 1966. На англ. мове.
63. «Каралеўская блакітная кніга. Вядучыя дзеячы англамоўнага свету». Лондан, 1969. 346 с., на англ. мове.
64. Оберт Г. «Шлях да касмічнага палёту». Дзюсельдорф, 1986. 431 с., на ням. мове.
65. Пятрова Л. І. «Рамантыкі пранікнёнае святло. Беларуская драматургія 20–30 гг.». Мінск: Навука і тэхніка, 1987. 141 с.
66. Часопіс «Польша» (№ 1, 1995).
67. «Беларуска-нямецкае грамадска-культурнае узаемадзеянне: гісторыя, сучаснасць, перспектывы». Мінск: Нацыянальны навукова-асветны цэнтр імя Скарыны, 1996. 173 с.
68. Гапоненка В. А. «У пошуках гармоніі сусвету». Мінск: Навука і тэхніка, 1993. 70 с.
69. «Беларускі сувенір». Мінск: Беларусь, 1976.
70. Каханоўскі Г. А. «Гісторыка-эканамічны нарыс. Маладзечна». Мінск: Польша, 1988. 119 с.
71. Ткачоў М. А. «Замкі і людзі». Мінск: Навука і тэхніка, 1991. 183 с.
72. Арлоў У. «Еўфрасіння Полацкая». Мінск: Мастацкая літ-ра.
73. «Славяне», 1992. 220 с.
74. «Рандэву на манеўрах». Аповесць. Апавяданні. Мінск: Мастацкая літ-ра, 1992. 271 с.
75. Зборнік «Старонкі гісторыі і культуры». Выпуск 1. Гародня, 1993. 149 с.
76. Сяднёў М. «А часу больш чым вечнасць». Нью-Ёрк, 1989. 141с.
77. Краўцэвіч А. «Тэўтонскі ордэн. Ад Ерусаліма да Грунвальда». Мінск: Навука і тэхніка, 1993. 46 с.

78. Рагойша В. «Там, дзе струіцца Іслач». Мінск: БелСЭ, 1991. 143 с.
79. Грыцкевіч В. П. «От Немана к берегам Тихого океана». Мінск: Польша, 1986. 303 с.
80. Грыцкевіч В. П. «Эдуард Пякарскі. Біяграфічны нарыс». Мінск: Польша, 1989. 95 с.
81. Пярловіч С. «Бяссмертнік». Вершы. Мінск: Мастацкая літ-ра, 1994. 93 с.
82. Ермаловіч М. І. «Па слядах аднаго міфа». Мінск: Навука і тэхніка, 1991. 95 с.
83. Кніга Славуціч Я. «Выбранае», 1989.
84. Часопіс «Свіцязь» (№ 1, 1994). 118 с.
85. «Праз смугу стагоддзяў». Мінск: Народная асвета, 1995. 104 с.
86. Краўцэвіч А. «Гродзенскі замак». Нарыс. Мінск: Юнацтва, 1993.
87. Грыцкевіч В. П. «Адысея наваградскай лекаркі. Саламея Русецкая». Мінск: Навука і тэхніка, 1989.
88. Грыбкоўскі, Гапоненка, Кісялёў. «Прафесар электраграфіі і магнетызму Якуб Наркевіч-Ёдка». Мінск: Навука і тэхніка, 1988. 70 с.
89. Гікоўскі. «Полупроводниковые лазеры». Мінск: Университетское, 1988. 304 с.
90. Грынчык М. М. «Шляхі беларускага вершаскладання». Мінск: Выд-ва БДУ, 1973. 262 с.
91. Барадулін Р. «Трэба дома бываць часцей». Выбраныя старонкі лірыкі. Мінск: Мастацкая літ-ра, 1993. 235 с.
92. Савік Л. «Космас беларуса». Мінск: Пейто, 1996. 381 с.
93. Гілевіч Н. «На высокім алтары. Новая кніга паэзіі». Мінск: Мастацкая літ-ра, 1994. 142 с.
94. Каталог твораў. Качан Кастусь, Мінск, 1995. 46 с.
95. Каталог твораў. Місько Іван. Мінск, 1995.
96. Быкаў В. «У тумане». Аповесці. Мінск: Мастацкая літаратура, 1989. 383 с.
97. Іпатава В. «За морам Хвальнскім». Аповесці і апавяданні. Мінск, Мастацкая літ-ра, 1989. 351 с.
98. Дадіомова О. В. «Музыкальная культура городов Беларуси в XVIII в.». Мінск, Навука і тэхніка, 1992. 205 с.
99. Дадзіёмава В. У. «Гісторыя музычнай культуры Беларусі ад старажытнасці да канца XVIII ст.». Мінск, Беларускі гуманітарны адукацыйна-культурны цэнтр, 1994. 95 с.
100. Ермаловіч М. «Беларуская дзяржава Вялікае Княства Літоўскае». Мінск: Беллітфонд, 2000. З аўтографам Д. Сеньюха, Н. Паўлоўскай, А. Фільберт. 448 с.
101. Катловіч А.І., Катловіч-Клентак В. «Успаміны». Беласток: Беларускае гістарычнае таварыства, 1999. 142 с.
102. Часопіс «Польша» (№ 3-4, 2002) з аповедамі Б. У. Кіта «Цярновы шлях», запісанымі В. Быкавым улетку 2001 года ў Франфурце-на-Майне. 38 с.
103. Часопіс «Польша» (№ 4, 2000) з артыкулам Іпатавай В. «Постаць Б. Кіта вачамі яго сучаснікаў» (с. 174).
104. Часопіс «Маладосць» (№ 11, 2000) з падборкай артыкулаў Савік Л., Іпатавай В., Кузюковіча П., Раковіча А. пад рубрыкай «Нашыя славытыя землякі» (с. 186).
105. Дзёрбіна Г. «Права і сям'я ў Беларусі ў эпоху Рэнесансу». Мінск:Тэхналогія, 1775. 175 с. З аўтографам аўтара.
106. Войцік Г. «Наталья Арсеньева». Серыя «Партрэты Віленчукоў». Вільня, 2003. 24 с.
107. Войцік Г., Луцкевіч Л. «Марыян Пецюкевіч». Серыя «Партрэты Віленчукоў». Вільня, 2001. 19 с.
108. «Задарожжа». Лірыка, вершаваныя эцюды, прысвячэнні. Мінск, 2004. 100 с.
109. Чэмер А. «За калючым дротам». Вільнюс: Віленскае беларускае згуртаванне палітычных вязняў, 1996. 146 с.
110. McMillin A. «Belarusian Literature of the Diaspora». Бірмінген: Цэнтр рускіх і заходнеўрапейскіх студэнтаў, 2002. 503 с. З аўтографам аўтара.
111. Арлоў У. «Сны імператара». Аправаданні, аповесці, эсэ. Мінск, Мастацкая літаратура, 2001.
112. «Сыны і пасынкі Беларусі». Мінск: Польша, 1996. 416 с.
113. Законнікаў С. «Лістам дарога запала... Выбранае». Мінск: Мастацкая літаратура, 2000. 278 с. З аўтографам аўтара.
114. Буко В. У., Лукивская О. Я. «Метаболические последствия алкогольной интоксикации». Мінск: Бел. наука, 2005. 207 с. З аўтографам аўтара.

115. Ostrowski W. «Anti-Semitism in Byelorussia and its Origin». Лондан, 1960. 77 с.
116. Цвік А. «Палітра-2». Мінск: Энциклопедикс, 2003. 176 с.
117. Чэмер А. «Сяргей Хмара». Вільнюс, 1998. 151 с. З аўтографам аўтара.
118. Луцкевіч Л., Войцік Г. «Станіслаў Станкевіч». Серыя «Партрэты віленчукоў». Вільня, 2000. 14 с.
119. Луцкевіч Л., Войцік Г. «Станіслаў Станкевіч». Серыя «Партрэты віленчукоў». Вільня, 2001. 17 с.
120. Законнікаў С. «Святая воля». Выбраная лірыка. Мінск: Мастацкая літ-ра, 1993. 174 с. З аўтографам аўтара.
121. Цвік А. «Палітра: зборнік расказаў». Мінск: Веды, 2003. 99 с.
122. Часопіс «Беларускі рэзыстанс» (№ 1, 2004).
123. Ryhor Baradulin, Wasil Bykau. «Gdy witaja sie Dusze». Вроцлаў, 2006. 306 с.
124. «Наука и техника: вопросы истории и теории». Тезисы XXVI годичной конференции Санкт-Петербургского отделения национального комитета по истории и философии науки и техники РАН (21–25 ноября 2005). Выпуск XXI. Санкт-Петербург, 2005. 254 с.
125. Архиепископ Афанасий. «Беларусь в исторической государственной и церковной жизни». Буэнас-Айрэс, 1966.
126. Часопіс «Беларускі рэзыстанс». (№ 1(2), 2005). 145 с. 14,4 × 20,4 см.
127. Якавенка В. «Крушэнне на ростані: эсэ, артыкулы, гутаркі». Мінск: Беларускі кнігазбор, 2002. 404 с. З аўтографам аўтара.
128. Быкаў В. «Знак бяды: аповесць». Мінск: Мастацкая літ-ра, 1999. 478 с. З аўтографам аўтара.
129. Gimpelevich Zina J. «Vasil Bykau. His Life and Works». Лондан, 2003. 260 с. З суправаджальнай карткай.
130. Рыгор Барадулін, Васіль Быкаў. «Калі рукаюцца душы». Паэзія і проза. Мінск, 2003. 344 с.
131. Цвік А. «Свобода в целлофане». Мінск: Энциклопедикс, 2004. — 164 с. З аўтографам аўтара.
132. Mironowicz E. «Bialorusini w Polsce, 1944–1949». Варшава, 1993. 219 с.
133. Aniszczuk A. «Zycie do Żywych nalezy». Вільня, 1996. 95 с.
134. Часопіс «Польмя» (№ 1, 2002). З аўтографам Сяргея Законнікава.
135. Тоўсцік І. «Ганна Краснапёрка. Жыццё ў імя прымірэння». Берлін, 2003. 67 с.
136. «Библиография учёных Беларуси: Мойсеёнок Андрей Георгиевич». Мінск, 2003. 48 с.
137. Чэмер А. «Вера-Вераніка». Вільня, 2000. 64 с.
138. Мацяш Н. «Душою з небам гаварыць: выбраная лірыка». Мінск: Мастацкая літ-ра, 1999. 462 с. З аўтографам аўтара.
139. Часопіс «Бібліятэка прапануе» (№ 3, 2005).

Фотаздымкі

1. Альбом з фотаздымкамі Б. У. Кіта. 29 × 28 × 6 см.
2. Фота наваградскага партрэта Б. У. Кіта, 1968. 23 × 20 см.
3. Урачыстае ўручэнне дыплама акадэміка Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі Б. У. Кіту. Ат-тава, 1991. 30 × 45 см.
4. Фізіка-матэматычны факультэт Віленскага ўніверсітэта імя С. Баторыя, 1932. 30 × 40,5 см.
5. Група мужчын на вёсцы. Усярэдзіне — Леў Уладзіміравіч Кіта, брат Б. У. Кіта. 12 × 9 см.
6. Б. У. Кіт на фоне панарамы горада. 18 × 24 см, чорна-белы.
7. Фотаздымак Кляшчука А. «Курапаты, 1989 г.» з подпісам для Б. У. Кіта. 27 × 36,5 см, чорна-белы.
8. А. Майсяёнак і Б. У. Кіт у Франкфурце-на-Майне (ФРГ) з аўтографам А. Майсяёнка. Каляровы.
9. У час адкрыцця мемарыяльнай дошкі, прысвечанай Б. У. Кіту, у СШ № 1 г. Наваградка. Каляровы.
10. Мемарыяльная дошка, прысвечаная Б. У. Кіту, на будынку СШ № 1 г. Наваградка. Каляровы.
11. Група людзей, сярод якіх — бацька і цётка Б. У. Кіта, в. Агароднікі. Чорна-белы.
12. Выпускнікі Віленскай беларускай гімназіі, 1973 г. Чорна-белы.
13. Група вучняў Адміністрацыйна-гандлёвага інстытута. Маладзечна, 1943. Чорна-белы.
14. На адкрыцці мемарыяльнай дошкі ў гонар Б. У. Кіта на будынку СШ № 1 Наваградка. Каляровы.

15. Скульптурны медаль у гонар Б. У. Кіта. Скульптар І. Місько. Чорна-белы.
16. Мемарыяльная дошка ў гонар Б. У. Кіта на будынку СШ № 1 г. Наваградка.
17. Перадача архіва Б. У. Кіта Наваградскаму гістарычна-краязнаўчаму музею, 1993.
18. Б. У. Кіт, ураджэнец в. Агароднікі, выпускнік Наваградскай беларускай гімназіі, доктар філасофіі па матэматыцы, удзельнік распрацоўкі амерыканскіх касмічных сістэм, 1990.
19. Сяброўскі шарж на Б. У. Кіта. Мексіка, 1974. 25 × 32,5 см.
20. Руслан Качаткоў, Васіль Быкаў. Франкфурт-на-Майне. 10 × 15 см, каляровы.
21. В. Быкаў, Р. Качаткоў, Б. Кіт. Франкфурт-на-Майне. 10 × 15 см, каляровы.
22. В. Быкаў, Т. Казевіч, госць В. Быкава, Б. Кіт. Франкфурт-на-Майне, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
23. В. Быкаў, Т. Казевіч, Б. Кіт ля ўвахода ў праваслаўную царкву. Дармштадт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
24. В. Быкаў, Т. Казевіч, Б. Кіт. Дармштадт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
25. В. Быкаў, Б. Кіт. Дармштадт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
26. В. Быкаў, Т. Казевіч, Б. Кіт. Дармштадт, 2001. 9 × 13 см, каляровы.
27. В. Быкаў, Т. Казевіч, Б. Кіт ля ўвахода ў праваслаўную царкву. Дармштадт, 2001. 10 × 17,7 см, каляровы.
28. В. Быкаў, Б. Кіт, Т. Казевіч. Дармштадт, 2001. 10 × 17,7 см, каляровы.
29. В. Быкаў, Т. Казевіч, Б. Кіт. Гамбург, 2001. 10 × 17,7 см, каляровы.
30. В. Быкаў, Т. Казевіч, Б. Кіт. Вандроўка па Рэйну, 2001. 10 × 17,7 см, каляровы.
31. В. Быкаў, Т. Казевіч. Вандроўка па Рэйну, 2001. 10 × 17,7 см, каляровы.
32. Б. Кіт, Т. Казевіч, В. Быкаў. Вандроўка па Рэйну, 2001. 10 × 17,7 см, каляровы.
33. В. Быкаў, Б. Кіт на могілках у Вісбадэне, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
34. Б. Кіт, В. Быкаў. Вісбадэн, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
35. Б. Кіт, В. Быкаў. Вісбадэн, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
36. В. Быкаў, Т. Казевіч, Б. Кіт. Дармштадт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
37. В. Быкаў, Б. Кіт. Вандроўка па Рэйну. 2001. 10 × 15 см, каляровы.
38. Б. Кіт, В. Быкаў. Франкфурт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
39. Б. Кіт, В. Быкаў. Франкфурт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
40. Б. Кіт, В. Быкаў. У кватэры Быкава. Франкфурт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
41. Б. Кіт, Т. Казевіч, В. Быкаў. У кватэры Быкава. Франкфурт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
42. Т. Казевіч, Б. Кіт, В. Быкаў. Франкфурт, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
43. В. Быкаў у парку. Віперсдорф, 2002. 9 × 12,6 см, каляровы.
44. Б. Кіт, А. Анішчык ля беларускага музея. Вільня, 1998. 9 × 12,6 см, каляровы.
45. Б. У. Кіт, А. Анішчык ля беларускага музея. Вільня, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
46. Б. У. Кіт на праваслаўных могілках у Вільні. 1998. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
47. А. Анішчык, Б. У. Кіт ля помніка ахвярам вайны. Вільня, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
48. Б. У. Кіт ля ўвахода ў Беларускаю гімназію. Вільня, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
49. Б. У. Кіт, А. Анішчык на вуліцы Вільні, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
50. А. Анішчык, Б. У. Кіт на вуліцы Вільні, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
51. А. Анішчык, невядомы, Б. У. Кіт на вуліцы Вільні, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
52. А. Анішчык, Б. У. Кіт на вуліцы Вільні, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
53. Б. У. Кіт у Вільні, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
54. Б. У. Кіт у Вільні, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
55. Біціна Хайнц, прафесар, знаёмая Б. У. Кіта. 8,8 × 12,4 см, каляровы.
56. Біціна Хайнц, прафесар, знаёмая Б. У. Кіта. 10 × 15 см, каляровы.
57. Біціна Хайнц, прафесар, знаёмая Б. У. Кіта. 9 × 12,6 см, каляровы.
58. Н. Качаткова, Б. У. Кіт, прадстаўнік БелАвія Франкфурт, 2000. 10 × 15 см, каляровы.
59. Н. Качаткова, Б. У. Кіт. Франкфурт, 2000. 10 × 15 см, каляровы.
60. Б. У. Кіт і Т. Казевіч са знаёмымі. Варшава, 2003. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
61. В. Каліноўскі з сынам Антонам, Л. Савік, Б. У. Кіт, карэспандэнт Радыё «Свабода». Варшава, 2003. 10 × 15 см, каляровы.
62. А. Зданчук, А. Паўлоўская, Б. У. Кіт, Т. Казевіч. Франкфурт, 2002. 10 × 15 см, каляровы.

63. Б. У. Кіт, Т. Казевіч з беларускай моладдзю. Франкфурт, 2002. 10 × 15 см, каляровы.
64. Б. У. Кіт, Т. Казевіч з беларускай моладдзю. Франкфурт, 2002. 10 × 15 см, каляровы.
65. Б. У. Кіт, Т. Казевіч з беларускай моладдзю. Франкфурт, 2002. 10 × 15 см, каляровы.
66. Б. У. Кіт, Т. Казевіч з беларускай моладдзю Франкфурт, 2002. 10 × 15 см, каляровы.
67. Б. У. Кіт і Ніна Мацяш. Гота, Германія, 1997. 8,8 × 13 см, каляровы.
68. Б. У. Кіт, Т. Казевіч у гасцях у Д. Ярашэўскага. Гота, Германія, 1997. 8,8 × 13 см, каляровы.
69. А. Майсяёнак, Б. У. Кіт. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
70. А. Майсяёнак, Б. У. Кіт. У кватэры Т. Казевіч. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
71. А. Майсяёнак, Б. У. Кіт. У кватэры Т. Казевіч. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
72. А. Майсяёнак, Т. Казевіч, Б. У. Кіт. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
73. Б. У. Кіт, А. Майсяёнак перад гатэлем. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
74. Б. У. Кіт, А. Майсяёнак на вуліцы горада. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
75. Б. У. Кіт, А. Майсяёнак перад помнікам Карлу Вялікаму. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
76. Б. У. Кіт, А. Майсяёнак. Прагулка па гораду. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
77. Б. У. Кіт, А. Майсяёнак. Прагулка па гораду. Франкфурт, 10 × 15 см, каляровы.
78. Б. У. Кіт, А. Майсяёнак. Франкфурт, 10 × 15 см, каляровы.
79. Д. Грыгор'еў, Т. Казевіч, Б. У. Кіт, 1988(?). 8,8 × 13,1 см, каляровы.
80. Б. У. Кіт у гасцях у Грыгор'евых. Вашынгтон, 1992. 10 × 15 см, каляровы.
81. Б. У. Кіт у доме Грыгор'евых. Вашынгтон, 1992. 10 × 15 см, каляровы.
82. Б. У. Кіт у доме Грыгор'евых. Вашынгтон, 1992. 10 × 15 см, каляровы.
83. Беларуская здымачная група, Б. У. Кіт. 2002. 8,9 × 13,2 см, чорна-белы.
84. Б. У. Кіт і былыя вучні беларускай гімназіі. Вільня, 1995. 10 × 15 см, каляровы.
85. Б. У. Кіт, сям'я Мяленічавых. Каліфорнія, 1968. 8,5 × 10,8 см, каляровы.
86. Б. У. Кіт, В. Каліноўскі, журналіст. Франкфурт. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
87. Б. У. Кіт, Т. Казевіч, В. Каліноўскі. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
88. Б. У. Кіт, праф. Лашэвіч з жонкай. Варшава. 10 × 15 см, каляровы.
89. А. Давідовіч, знаёмы Б. У. Кіта. 2002 г. 8,9 × 12,6 см, каляровы.
90. Б. У. Кіт, В. Чаркасава. 1995. 11 × 16,9 см, каляровы.
91. Гарулі Танака, Т. Казевіч, Б. У. Кіт, Л. Зялінская (маці Т. Казевіч). 1980. 10 × 15 см, каляровы.
92. Т. Казевіч, Б. У. Кіт, Маруха Ордвей. Жэнева, 1984. 8,8 × 13 см, каляровы.
93. Г. Харытанюк, Г. Кандрацюк, А. Латышонак, Б. У. Кіт, Ю. Ляшчынскі. 8,9 × 12,6 см, каляровы.
94. А. Майсяёнак, Б. У. Кіт, К. Кандрацюк. 10 × 15 см, каляровы.
95. В. Нарбутаўніч, знаёмы Б. У. Кіта, Т. Казевіч, Б. У. Кіт. Франкфурт, 2003. 8,8 × 13 см, каляровы.
96. Б. У. Кіт, С. Легужэжка з дачкой і ўнучкай перад ад'ездам сп. Легужэжкі ў Аўстралію. 10 × 15 см, каляровы.
97. Б. У. Кіт, В. Іпатава. Дзюсельдорф, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
98. Каманда пераможцаў чэмпіяната інтэлектуальных гульніаў. Наваградак, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
99. Пераможца чэмпіяната інтэлектуальных гульніаў — Павел Ліс. Наваградак, 2000. 10 × 15 см, каляровы.
100. Адкрыццё свята горада. Наваградак, 1995. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
101. Р. Лецка, Т. Вяршыцкая, А. Анішчык, Б. У. Кіт, Б. Хайнц, Я. Пратасевіч, Р. Сіплевіч, У. Нямцоў падчас наведвання Наваградка, 1992. 7,9 × 11,3 см, чорна-белы.
102. Б. У. Кіт, Т. Вяршыцкая. Франкфурт, 2000. 10 × 15 см, каляровы.
103. Б. У. Кіт, Т. Казевіч, К. Марліч. Франкфурт, 1978. 8,8 × 13 см, каляровы.
104. Сёстры Мяленцевы. Лос-Анжэлес, Каліфорнія, 1956. 8,6 × 12,8 см, чорна-белы.
105. Б. У. Кіт сярод знаёмых. 8,8 × 13 см, каляровы.
106. Марыя Марліч — дачка Хведара Ільяхэвіча. 1979. 8 × 8,9 см, чорна-белы.
107. А. Майсяёнак, Б. У. Кіт. Экскурсія па Ратушы. Франкфурт, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
108. Новік, вучань Б. У. Кіта, Б. У. Кіт. Карэлічы, 1992. 10 × 17,1 см, чорна-белы.
109. Праваслаўная царква ў Вісбадэне. 10 × 15 см, каляровы.
110. Прыватны гатэль, дзе спыняўся Б. У. Кіт. Віперсдорф, 2002. 10,1 × 17,7 см, каляровы.

111. Іван Кіта, Уладзімір Аляксандравіч Кіта, Алена Міронаўна Кіта, Леў Кіта ў Агародніках. 1950-я. 8,9 × 14,1 см, чорна-белы.
112. Уладзімір Аляксандравіч Кіта, бацька Б. У. Кіта. Агароднікі, 1950-я. 9,7 × 14,8 см, чорна-белы.
113. Уладзімір Аляксандравіч і Алена Міронаўна Кіта на лаўцы на надворку. Агароднікі, 1950-я. 9 × 14 см, чорна-белы.
114. Уладзімір Аляксандравіч і Алена Міронаўна Кіта на надворку. Агароднікі, 1950-я. 8,9 × 12 см, чорна-белы.
115. Уладзімір Аляксандравіч і Алена Міронаўна Кіта на надворку. Агароднікі, 1950-я. 10,9 × 15,2 см, чорна-белы.
116. Леў Уладзіміравіч Кіта, брат Б. У. Кіта, на воз. Нарач. 1941. 9,1 × 14 см, чорна-белы.
117. Леў Кіта каля хаты Корсакаў. Лебедзева, 1950-я. 9,1 × 13,8 см, чорна-белы.
118. Хата Кітаў. Агароднікі, 1950-я. 9 × 13,5 см, чорна-белы.
119. Леў Кіта, брат Б. У. Кіта, з сынам Валодзей. Мінск, 1993. 8,9 × 12 см, чорна-белы.
120. Ірына Кіта, сястра Б. У. Кіта, з мужам. Карэлічы, 1991. 10 × 15 см, каляровы.
121. Сям'я Б. У. Кіта ў Мінску. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
122. Сям'я Б. У. Кіта ў Мінску. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
123. Выкладчыкі Віленскай беларускай гімназіі. У першым радзе трэці злева Б. У. Кіт. Вільня, 1937. 8,9 × 13,9 см, чорна-белы.
124. Вучні і настаўнікі Настаўніцкай семінарыіі, у цэнтры, сярод вучняў, Б. У. Кіт, дырэктар. Паставы, 1943. 10,3 × 15,8 см, чорна-белы.
125. Група беларусаў у лагера Ватэнштадт, Германія, 1946. 8,7 × 13,7 см, чорна-белы.
126. Б. У. Кіт, жонка Ніна (Ермачэнка), сын Уладзімір, знаёмыя сям'і. Саут-Рывер, 1949. 8,7 × 8,8 см, чорна-белы.
127. Святаванне Новага 1959 года. Саут-Рывер, 1959. 9,7 × 12,3 см, чорна-белы.
128. Святаванне Новага 1960 года. Саут-Рывер, 1960. 9,7 × 12,3 см, чорна-белы.
129. Тамара Казевіч. 1962. 9,4 × 9,5 см, чорна-белы.
130. Т. Казевіч у сваім бюро, Англійскі банк Шрэдэра. Франкфурт, 1979. 7,6 × 11 см, чорна-белы.
131. Т. Казевіч у сваім бюро, Англійскі банк Шрэдэра. Франкфурт, 1979. 7,5 × 10,8 см, чорна-белы.
132. Т. Казевіч у сваім бюро Дзяржаўнага банка Германіі. Франкфурт, 1984-1985. 8,8 × 13,1 см, каляровы.
133. Т. Казевіч за фартэпіяна. Франкфурт. 8,8 × 11,4 см, каляровы.
134. Т. Казевіч у сваім бюро Дзяржаўнага банка Германіі, Франкфурт, 1997. 10 × 15 см, каляровы.
135. Т. Казевіч у санаторыі, дзе спыняўся цар Аляксандр II. Бад Эмс, 1983. 8,8 × 11,2 см, каляровы.
136. Т. Казевіч з ружамі. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
137. Т. Казевіч на наберажнай. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
138. Т. Казевіч. Гота, 1997. 8,8 × 13 см, каляровы.
139. Т. Казевіч. Вялікдзень. Франкфурт, 1997. 10 × 15 см, каляровы.
140. Т. Казевіч на адпачынку. 12,6 × 18,5 см, каляровы.
141. Т. Казевіч, Б. У. Кіт. Гейдэльберг. 8,8 × 13 см, каляровы.
142. Б. У. Кіт, Т. Казевіч. Падарожжа ў ЗША. Штат Невада, 1978. 8,8 × 13 см, каляровы.
143. Т. Казевіч і Б. У. Кіт на адпачынку. 1996. 8,8 × 13 см, каляровы.
144. Т. Казевіч і Б. У. Кіт гуляюць у пінг-понг. Франкфурт, 1997. 10 × 15 см, каляровы.
145. Б. У. Кіт, Т. Казевіч у турыстычным аўтобусе. Прага, 2003. 10 × 15 см, каляровы.
146. Т. Казевіч, Б. У. Кіт на плошчы ў Празе, 2003. 10 × 15 см, каляровы.
147. Б. У. Кіт, Т. Казевіч каля казіно. Вісбадэн, 1990. 10 × 15 см, каляровы.
148. Б. У. Кіт, Т. Казевіч. 2001. 10 × 15 см, каляровы.
149. Б. У. Кіт, Т. Казевіч. 2001. 10 × 15 см, каляровы.
150. Б. У. Кіт, Т. Казевіч. 1998. 10 × 15 см, каляровы.
151. Б. У. Кіт, Т. Казевіч. Германія, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
152. Б. У. Кіт, Т. Казевіч. Франкфурт, 2002. 10 × 15 см, каляровы.
153. Т. Казевіч, Б. У. Кіт у рэстаране. Франкфурт, 2002. 12,2 × 18 см, каляровы.
154. Ірына Кіта, сястра Б. У. Кіта, з дачкой. Карэлічы, 1974. 11 × 15,3 см, чорна-белы.

155. Маршалъ Борнэман — праўнук Б. У. Кіта. 1992. 8,9 × 12,6 см, каляровы.
156. Маршалъ Борнэман. 1992. 8,9 × 12,7 см, каляровы.
157. Б. У. Кіт з праўнукам Маршалем. 1992. 10 × 15 см, каляровы.
158. Маршалъ Борнэман. Канектыкут, 1999. 10 × 15 см, каляровы.
159. Маршалъ Борнэман. 10 × 15 см, каляровы.
160. Маршалъ Борнэман. 10 × 15 см, каляровы.
161. Маршалъ Борнэман. 10 × 15 см, каляровы.
162. Маршалъ Борнэман. 10 × 15 см, каляровы.
163. Маршалъ Борнэман. 10 × 15 см, каляровы.
164. Маршалъ Борнэман. 10 × 15 см, каляровы.
165. Маршалъ Борнэман. 8,9 × 12,6 см, каляровы.
166. Маршалъ Борнэман у басейне. 1999. 10 × 15 см, каляровы.
167. Фотаздымак каляровы. Маршалъ Борнэман на тэнісных кортах
168. Маршалъ Борнэман. 1997. 10 × 15 см, чорна-белы.
169. Маршалъ Борнэман ў бібліятэцы. 1999. 10 × 15 см, каляровы.
170. Маршалъ Борнэман ў кафэ. 10 × 15 см, каляровы.
171. Б. У. Кіт у сям'і Т. Казевіч. 1987. 8,9 × 13 см, каляровы.
172. Б. У. Кіт, зяць, дачка і ўнук Т. Казевіч. Франкфурт, 1994. 8,8 × 13 см, каляровы..
173. Унук Т. Казевіч Аляксандр, зяць Петра, дачка Ірына. Франкфурт, 1999. 10 × 15 см, каляровы.
174. Т. Казевіч, Б. У. Кіт, зяць Петра, унук Аляксандр у Тамары дома на Каляды. Франкфурт, 2004. 10 × 15 см, каляровы.
175. Унук Тамары Аляксандр, Б. У. Кіт, Т. Казевіч. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
176. Б. У. Кіт, Аляксандр, Т. Казевіч у гасцях у сп. Ярашэўскага. Гота, 1997. 8,9 × 13 см, каляровы.
177. Т. Казевіч з дачкой Ірынай. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
178. Т. Казевіч з унукам Аляксандрам і дачкой Ірынай. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
179. Б. У. Кіт і Аляксандр, унук Тамары Казевіч. Франкфурт. 8,9 × 13,1 см, каляровы.
180. Б. У. Кіт і Аляксандр, унук Тамары Казевіч, на прагулцы. Франкфурт. 8,9 × 13,1 см, каляровы.
181. Ірына і Аляксандр, дачка і ўнук Т. Казевіч. 1989. 8,9 × 13,1 см, каляровы.
182. Ірына і Аляксандр, дачка і ўнук Т. Казевіч. 1989. 8,9 × 13,1 см, каляровы.
183. Аляксандр, унук Т. Казевіч, на канікулах у Бельгіі. 1996. 8,9 × 13 см, каляровы.
184. Аляксандр, унук Т. Казевіч, з картачным домікам. 10 × 15 см, каляровы.
185. Фотаздымак каляровы. Аляксандр, унук Т. Казевіч, перад канфірмацыяй у каталіцкім касцёле. 12,7 × 18,7 см, каляровы.
186. Віктар Кіт, малодшы сын Б. У. Кіта. Балтымор. 8,8 × 12,5 см, каляровы.
187. Катлін, Віктар, унучка і сын Б. У. Кіта, і Б. У. Кіт. 1990. 8,9 × 12,7 см, каляровы.
188. Вянчанне Уладзіміра, старэйшага сына Б. У. Кіта, у праваслаўнай царкве ў Нью-Ёрку, ЗША. 8,8 × 12,8 см, каляровы.
189. Марына, унучка Б. У. Кіта, з сынам Маршалем. 10 × 15 см, каляровы.
190. Б. У. Кіт з сынамі Валодзем і Віктарам у доме Валодзі. Вашынгтон, 1992. 12,7 × 18,1 см, каляровы.
191. Валодзя Кіт, Т. Казевіч, Б. У. Кіт у кватэры Тамары. Франкфурт, 1983. 8,9 × 11,2 см, каляровы.
192. Б. У. Кіт з сям'ёй сына Віктара. 8,8 × 13 см, каляровы.
193. Праўнук Б. У. Кіта Маршалъ са сваім бацькам. 10 × 15 см, каляровы.
194. Віктар Кіт. Копія, 18 × 23,8 см, чорна-белы.
195. Б. У. Кіт у рэстаране. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
196. Б. У. Кіт у інстытуце біялогіі. Гродна, 1994. 11,1 × 14,6 см, чорна-белы.
197. Б. У. Кіт у рэстаране. Франкфурт. 9 × 13 см, каляровы.
198. Б. У. Кіт у рэстаране. Франкфурт, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
199. Б. У. Кіт у Вільні. 1995. 10 × 15 см, каляровы.
200. Б. У. Кіт у рэстаране. Вісбадэн, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
201. Б. У. Кіт. Франкфурт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
202. Б. У. Кіт у аўтобусе. Франкфурт, 2002. 10 × 15 см, каляровы.

203. Б. У. Кіт у Вільні. 1995. 10 × 15 см, каляровы.
204. Б. У. Кіт на балконе. Франкфурт, 2002. 10,1 × 17,6 см, каляровы.
205. Б. У. Кіт у актавай зале. 10 × 15 см, каляровы.
206. Б. У. Кіт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
207. Б. У. Кіт. Франкфурт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
208. Б. У. Кіт. Франкфурт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
209. Б. У. Кіт, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
210. Б. У. Кіт, 1998. 10 × 15 см, каляровы.
211. Б. У. Кіт у аўтобусе. 8,8 × 13 см, каляровы.
212. Б. У. Кіт у парку. Франкфурт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
213. Б. У. Кіт у парку. Франкфурт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
214. Б. У. Кіт. Франкфурт, 2002. 10 × 15 см, каляровы.
215. Б. У. Кіт. Франкфурт, 2002. 10 × 15 см, каляровы.
216. Б. У. Кіт. Франкфурт, 2002. 10 × 15 см, каляровы.
217. Б. У. Кіт. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
218. Б. У. Кіт за кухонным сталом. Франкфурт. 8,9 × 12,6 см, каляровы.
219. Б. У. Кіт у Тамары на Вялікдзень. Франкфурт, 1985. 8,8 × 13 см, каляровы.
220. Б. У. Кіт у Тамары. Франкфурт, 1999. 8,8 × 13 см, каляровы.
221. Б. У. Кіт у Тамары. Франкфурт, 1990. 8,8 × 13 см, каляровы.
222. Б. У. Кіт на магіле А. Лашэвіча, свайго вучня. Беласток. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
223. А. Майсяёнак і Б. У. Кіт на могілках, дзе куплена месца для вечнасці. Вісбадэн. 10 × 15 см, каляровы.
224. Б. У. Кіт ускладае кветкі да мемарыяльнай дошкі Р. Шырмы. Гродна, 1994. 10 × 15 см, чорна-белы.
225. Б. У. Кіт перад гарадской Ратушай ў Стакгольме, 1990. 8,8 × 12,9 см, каляровы.
226. Б. У. Кіт каля помніка Карлу Вялікаму. Франкфурт, 2000. 10 × 15 см, каляровы.
227. Б. У. Кіт каля Кембрыджа. Англія, 1988. 9 × 13 см, каляровы.
228. Б. У. Кіт на вуліцы Франкфурта, 1989. 9 × 13 см, каляровы.
229. Б. У. Кіт у парку. Франкфурт, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
230. Б. У. Кіт каля Успенскага сабора. Хельсінкі, 1990. 9 × 13 см, каляровы.
231. Б. У. Кіт у Афінах. 1983. 8,8 × 11,2 см, каляровы.
232. Б. У. Кіт на могілках. Вісбадэн. 10 × 15 см, каляровы.
233. Б. У. Кіт каля помніку Сібеліусу. Хельсінкі, 1987. 9 × 13 см, каляровы.
234. Б. У. Кіт на вуліцы Франкфурта. 10 × 15 см, каляровы.
235. Б. У. Кіт у Кембрыджы. Англія, 1986. 9 × 13 см, каляровы.
236. Б. У. Кіт на вуліцы горада. 9 × 13 см, каляровы.
237. Б. У. Кіт выступае. 15,1 × 20
238. Б. У. Кіт выступае. Мінск, 1994. 18 × 23,7 см, чорна-белы.
239. Б. У. Кіт выступае. Мінск, 1994. 17,9 × 23,8 см, чорна-белы.
240. Б. У. Кіт у парку на лаўцы. Мінск, 1994. 17,7 × 23 см, чорна-белы.
241. Б. У. Кіт. Мінск, 1994. 18,2 × 24 см, чорна-белы.
242. Б. У. Кіт каля помніка Ф. Скарыну. Мінск, 1994. 20,5 × 29 см, чорна-белы.
243. В. Лашэвіч, Б. У. Кіт. Беласток, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
244. Б. У. Кіт, Б. Лашэвіч. Беласток, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
245. В. Лашэвіч, Б. Лашэвіч, Б. У. Кіт. Беласток, 2001. 10 × 15 см, каляровы.
246. Б. У. Кіт на сустрэчы ў Беларускай цэнтры. Вільня, 1995. 10 × 15 см, каляровы.
247. Б. У. Кіт і кіраўнік ТБК. Вільня, 1995. 10 × 15 см, каляровы.
248. Б. У. Кіт на сустрэчы з вучнямі беларускай гімназіі. Вільня, 1995. 10 × 15 см, каляровы.
249. Б. У. Кіт і А. Майсяёнак. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
250. А. Майсяёнак і Б. У. Кіт на вуліцы горада. Франкфурт. 10 × 15 см, каляровы.
251. А. Майсяёнак, Б. У. Кіт перад інстытутам біяхіміі. Гародня, 1994. 10,2 × 16,5 см, чорна-белы.
252. Б. У. Кіт у лабараторыі. Лос-Анджэлес, 1952. 8,2 × 10,5 см, чорна-белы.

253. Б. У. Кіт на сваім працоўным месцы. Лос-Анджэлес, 1954. 8,2 × 10,5 см, чорна-белы.
254. Б. У. Кіт перад рэкламным шчытом 52-га Міжнароднага астранамічнага кангрэса. Тулуза, 2001. 10 × 15
255. Б. У. Кіт на парадзе прафесараў пры заканчэнні акадэмічнага года ў Мерылендскім універсітэце. Германія, 1988. 8,8 × 10 см, каляровы.
256. Б. У. Кіт на адным з Міжнародных астранамічных кангрэсаў. 8,8 × 13,9
257. Удзельнікі Міжнароднага кангрэса астранаўтыкі. Мадрыд, 1958. 12 × 18 см, чорна-белы.
258. Л. Савік, Б. У. Кіт, Г. Карпенка, В. Іпатава падчас арганізацыі з'езду Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі. Мінск, 1995. 9,4 × 16,2 см, чорна-белы.
259. Групава. Р. Мілюк, П. Малафей, А. Герасіменка, В. Іпатава, Б. У. Кіт, Л. Савік, Я. Фядзюшын, Р. Качаткоў пасля пасяджэння Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі. Мінск, 1994. 18 × 23,7 см, чорна-белы.
260. Удзельнікі 18-й Асамблеі Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. Б. У. Кіт апошні справа. Іерусалім, 1994. 10 × 15 см, каляровы.
261. Б. У. Кіт на банкэце Міжнароднага кангрэса астранаўтыкі ў Токію, 1963. 12 × 16,5 см, чорна-белы.
262. Б. У. Кіт на банкэце Міжнароднага кангрэса астранаўтыкі. Нью-Ёрк, 1968. 20,3 × 25,3 см, чорна-белы.
263. Пётр Маркавіч Казюковіч — акадэмік, прафесар, доктар медыцыны, вучань Б. У. Кіта. 2000. 9 × 10,2 см, каляровы.
264. Прафесар Карэ Дэкер, д-р Андрэй Майсяёнак, праф. Хельмут Хольцэр на Міжнародным кангрэсе, Германія. 10 × 15 см, чорна-белы.
265. Гарумі Танака. 4,5 × 4 см, каляровы.
266. Уладзімір Сіўко, паэт з Любчы, 1993. 8,6 × 11,8 см, чорна-белы.
267. Л. І. Пятрова. 4,3 × 5,7
268. А. Майсяёнак. 8,8 × 12,7 см, каляровы.
269. Яўген Шыраеў. 6 × 7,9 см, чорна-белы.
270. Эрнст Фазан. 4,3 × 5,5 см, каляровы.
271. Юрый Астроўскі — акадэмік АН БССР, прафесар (1925–1991). 8,7 × 13,6 см, чорна-белы.
272. Слава Лягенчанка. Сідней, Аўстралія, 2004. 10 × 15 см, каляровы.
273. Радзім Гарэцкі. 1996. 6,6 × 8,9 см, чорна-белы.
274. А. Г. Раковіч, прафесар. 4,1 × 5,6 см, чорна-белы.
275. Кшыштаф Марліч, рэктар Памеранскай акадэміі медыцыны. Польшча, 2002. 10 × 15 см, каляровы.
276. Пётр Маркавіч Казюковіч — прафесар медыцыны, вучань Б. У. Кіта. 5,3 × 7,7 см, чорна-белы.
277. Расціслаў Молук — вучань Б. У. Кіта. Шальчынінкай, Літва, 1993. 7,7 × 11 см, чорна-белы.
278. Л. Сядоў — прафесар, віцэпрэзідэнт АН СССР, на Кангрэсе астранаўтыкі. 1958. 13 × 17,7 см, чорна-белы.
279. Яўген Вярбіцкі — дырэктар хімічнай лабараторыі ў Бостане, вядомы хімік, вучань Б. У. Кіта. ЗША, 1949. 6 × 8,9 см, чорна-белы.
280. П. К. Краўчанка. 15,2 × 19,7 см, чорна-белы.
281. Б. У. Кіт, Т. Казевіч, Г. Танака. Франкфурт. 8,2 × 11,7 см, каляровы.
282. Джон Сасар, Б. У. Кіт. 8,4 × 8,7 см, каляровы.
283. Б. У. Кіт, Н. Кіт, прафесар Г. Такшыцкі, Л. Такшыцкая. Каліфорнія, 1957. 7,1 × 10,1 см, чорна-белы.
284. Б. У. Кіт, К. Марліч. Франкфурт, 1986. 8,8 × 13 см, каляровы.
285. А. Майсяёнак, Б. У. Кіт, Л. Глагоўская. 8,8 × 15,1 см, каляровы.
286. Б. У. Кіт, Т. Казевіч, Д. Грыгор'еў, прафесар, доктар рускай філалогіі. ЗША, 1985. 8,8 × 12,4 см, каляровы.
287. Б. У. Кіт, д-р І. Шлоотц. Франкфурт, 2003. 10 × 15 см, каляровы.
288. Б. У. Кіт, д-р І. Шлоотц. Франкфурт, 2002. 8,8 × 12,7
289. Б. У. Кіт, Ю. Попка (Жывіца), К. Марліч. 1980. 7,6 × 11,1 см, каляровы.

290. Т. Казевіч, Б. У. Кіт на Міжнародным кангрэсе астранаўтыкі. Аўстрыя, 1993. 10 × 15 см, каляровы.
291. Б. У. Кіт, Т. Казевіч, д-р Штаатс, прэзідэнт Нямецкага астранамічнага таварыства. 1993(?). 8,8 × 12,7 см, каляровы.
292. Б. У. Кіт, Т. Казевіч, д-р Штаатс, прэзідэнт Нямецкага астранамічнага таварыства. 1993(?). 8,8 × 12,7 см, каляровы.
293. Т. Казевіч, прафесар Копаль. Прага, 1994. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
294. Б. У. Кіт, прафесар Копаль. Прага, 1994. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
295. Б. У. Кіт, прафесар Копаль. Прага, 1994. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
296. Б. У. Кіт, Т. Казевіч, Дж. Сасэр, пасля атрымання Б. У. Кітом дыплама ганаровага прафесара. Гайдэльберг, 1990. 8,8 × 13 см, каляровы.
297. Б. У. Кіт і выкладчыкі Мерылендскага ўніверсітэта: П. Бруэр, Уамфо. Германія, 1997. 10 × 15 см, каляровы.
298. Б. У. Кіт, Фрэдэрык Ордвэй пад час Кангрэса Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі. Іерусалім, 1994. 8,8 × 12,7 см, каляровы.
299. Дж. Сасэр, Б. У. Кіт. Гайдэльберг, 1990. 8,8 × 13 см, каляровы.
300. Д. Грыгор'еў, С. Мартынаў, беларускі пасол у Вашынгтоне, Б. У. Кіт. ЗША, 1994. 10 × 15 см, каляровы.
301. Б. У. Кіт і ўдзельнікі сустрэчы ў Салечніках. Літва, 1995. 10 × 15 см, каляровы.
302. Б. У. Кіт, Т. Казевіч, П. Краўчанка на адкрыцці беларускага пасольства ў Боне. Германія, 1994. 12,6 × 18,8 см, каляровы.
303. Б. У. Кіт у Скарынаўскім цэнтры. Мінск, 1992. 14,4 × 18,5 см. чорна-белы.
304. Б. У. Кіт уручае дыплом акадэміка МАНЕ Уладзіміру Пятровічу Платонаву. Франкфурт, 1997. 10 × 15 см, каляровы.
305. Б. У. Кіт уручае дыплом акадэміка МАНЕ Ор. Ордвэю. Осла, Нарвегія, 1995. 8,8 × 13 см, каляровы.
306. Б. У. Кіт уручае дыплом акадэміка МАНЕ д-ру Штаатсу, 1995. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
307. Б. У. Кіт уручае дыплом акадэміка МАНЕ Э. Фазану. Осла, 1995. 8,8 × 13 см, каляровы.
308. Б. У. Кіт уручае дыплом акадэміка МАНЕ Л. Гелану. Осла, 1995. 8,8 × 13 см, каляровы.
309. Б. У. Кіт уручае дыплом акадэміка МАНЕ У. Капалян. Осла, 1995. 8,8 × 13 см, каляровы.
310. Б. У. Кіт уручае дыплом акадэміка МАНЕ, Осла, 1995. 8,8 × 13 см, каляровы.
311. Уладзімір Сямёнавіч Ларыёнаў у экспазіцыі музея касманаўтыкі. Гомель. 8,8 × 12,6 см, каляровы.
312. Беларуская школа імя Ф. Скарыны горада Вільні, 2000. 9 × 12,6 см, каляровы.
313. Беларуская школа імя Ф. Скарыны горада Вільні, 2000. 9 × 12,6 см, каляровы.
314. Мемарыяльная дошка на сцяне СШ № 1. Наваградак, 2000. 10 × 15 см, каляровы.
315. Фрагмент будынка СШ № 1 з мемарыяльнай дошкай Б. У. Кіту. Наваградак, 2000. 10 × 15 см, каляровы.
316. Мемарыяльная дошка Б. У. Кіту на сцяне СШ № 1. Наваградак, 2000. 10 × 15 см, каляровы.
317. Куток Б. У. Кіта ў гісторыка-краязнаўчым музеі. Наваградак, 2000. 10 × 15 см, каляровы.
318. Выстава да 90-годдзя Б. У. Кіта ў гістарычна-краязнаўчым музеі. Наваградак, 2000. 10 × 15 см, каляровы.
319. Фрагмент экспазіцыі, прысвечанай Б. У. Кіту ў гістарычна-краязнаўчым музеі. Наваградак, 2000. 10 × 15 см, каляровы.
320. Прэзентацыя кнігі В. Іпатавай у Наваградку. 2001. 10 × 15 см, каляровы.
321. С. Кошур, навуковы супрацоўнік краязнаўчага музея, прадстаўляе экспазіцыю з матэрыяламі Б. У. Кіта. Карэлічы, 2002. 10 × 15 см, каляровы.
322. Віктар Кіт на конкурсе піяністаў. Вашынгтон, 1962. 8,9 × 12,7 см, чорна-белы.
323. Залатая брошка, узнагарода Б. У. Кіта. 10 × 15 см, каляровы.
324. Інстытут біяхіміі НАН Беларусі, заснаваны акадэмікам Астроўскім, у якім у 1993 годзе быў Б. У. Кіт. Гродна. 10,8 × 15,4 см, чорна-белы.
325. Гандлёвая плошча зімовага Наваградка. 10 × 15 см, каляровы.

326. Фарны касцёл у Наваградку. 10 × 15 см, каляровы.
327. Былыя вучаніцы Б. У. Кіта. Вільня, кан. 1930-х. 8,6 × 13,1 см, чорна-белы.
328. Наваградак перад закладкай парка вучнямі Беларускай гімназіі. Наваградак, пач. 1920-х. 6,8 × 11,2 см, чорна-белы.
329. Дом у Наваградку. 8,1 × 11,9 см, чорна-белы.
330. «Калыска» беларускай калоніі. Саут-Рывер, ЗША, 1949. 7,9 × 10,5 см, чорна-белы.
331. Вільня. Агульны від. 1925. Паштоўка, 8,5 × 13,5 см, чорна-белая.
332. Падворак дома Марыны, унучкі Б. У. Кіта, узімку. 1992. 10 × 15 см, каляровы.
333. Письмовы стол Б. У. Кіта. 2003. 12,6 × 18 см, каляровы.
334. Вацлаўскі народны музей ў Чэхіі. Паштоўка, 10,4 × 21,8 см, каляровая. Падпісана В. Быкавым Б. У. Кіту з найлепшымі пажаданнямі ў 2003 годзе.
335. Лютаўская рэвалюцыя ў Маскве. 1917. 7,9 × 10,6 см, чорна-белы.
336. В. Чайчыц, обербургамістр Г. Эрбар, В. Іпатава, П. Садоўскі, Б. У. Кіт. Ляймэн, 1993. 14,6 × 23,9 см, чорна-белы.
337. В. Чайчыц, невядомы, Б. У. Кіт. Ляймэн, 1993. 14,7 × 21,1 см, чорна-белы.
338. Уручэнне дыплама В. Іпатавай. Ляймэн, 1993. 15,3 × 23,8 см, чорна-белы.
339. Т. Казевіч і Я. Фядзюшын у японскім рэстаране. Франкфурт. 18 × 23,8 см, чорна-белы.
340. Б. У. Кіт і Я. Фядзюшын. 18 × 23,8 см, чорна-белы.
341. Б. У. Кіт і Я. Фядзюшын ля помніка Давіду. Франкфурт. 18 × 23,8 см, чорна-белы.
342. Б. У. Кіт і Я. Фядзюшын. Франкфурт. 18 × 23,8 см, чорна-белы.
343. Франкфурт-на-Майне. Цэнтр. 18 × 23,8 см, чорна-белы.
344. Франкфурт-на-Майне. 18 × 23,8 см, чорна-белы.
345. Франкфурт-на-Майне. 18 × 23,8 см, чорна-белы.
346. Помнік Давіду. Франкфурт-на-Майне. 18 × 23,8 см, чорна-белы.

Ліставанне

1. Ліст М. Мельнікава, С. Кулік, А. Дземідовіч, супрацоўнікаў Музея Васіля Быкава ў Гародні, з віншаваннямі Б. У. Кіту з нагоды яго 96-годдзя. Да пісьма прыкладаецца верш А. Дземідовіча «Аднаму з Вялікіх Беларусаў». Красавік 2006. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
2. Ліст Васіля Якавенкі, у якім размова ідзе аб працы над кнігай «Чалавек сусвету». 25.06.2004. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
3. Ліст Л. Савік, у якім усхваляецца жыццё Б. У. Кіта. 23.05.2004. Фармат А4, 1 л., бел. мове.
4. Ліст Л. Савік, у якім усхваляецца жыццё Б. У. Кіта і іх сяброўства. 23.08.2004. 11,2 × 29,7 см, 1 л., на бел. мове.
5. Ліст П. Саўчанкі да Б. У. Кіта, у якім ён паведамляе аб сваім здароўі з надзеяй на сустрэчу. 4.11.2006. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
6. Запіска П. Саўчанкі да Б. У. Кіта, у якой ён паведамляе, што Войцік Галіна Антонаўна згодна пісаць кнігу пра беларускую гімназію. 3.06.2004. 10,4 × 14,7 см, на бел. мове.
7. Запрашэнне на святкаванне 87-годдзя абвяшчэння незалежнасці Беларускай Народнай Рэспублікі, якое адбудзецца ў зале Беларуска-амерыканскага грамадскага цэнтра (ЗША). 25.04.2005. У дадатку — зварот да суродзічаў. Фармат А4, 2 л., на бел. і англ. мовах.
8. Ліст супрацоўнікаў Музея В. Быкава ў Гародні да Б. У. Кіта з нагоды яго 95-годдзя. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
9. Ліст А. Майсяёнка да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра ўражанні пасля сустрэч у С.-Пецярбургу з навукоўцамі і канструктарамі. 19.04.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
10. Запіска А. Чэмера да Б. У. Кіта, у якой паведамляецца трагічная гісторыя Малафея. У дадатку — вытрымка з віленскай газеты пра выпускнікоў Віленскай гімназіі. 8,6 × 20,1 см і 20 × 24,5 см, на бел. мове.
11. Пастанова Камітэта ўшанавання аб узнагародзе медалём Б. У. Кіта выкладчыкаў Язэпа Стэпановіча, Васіля Берніка, Людмілу Майсеню, Тамару Сухую. Студзень 2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.

12. Ліст Івонкі Сурвілы, прэзідэнта Рады, да беларусаў свету, з просьбай аб фінансавай падтрымцы. 12.01.2004. Фармат А4, 1 л., на бел. і англ. мовах.
13. Ліст Юліі Казан да беларусаў свету, з просьбай аб фінансавай падтрымцы і паведамленнем аб смерці Віталія Кажана, скарбніка Рады БНР. Сакавік 2004. Фармат А4, 1 л., на бел. і англ. мовах.
14. Канвэрт з адрасамі Ю. Казан і Б. У. Кіта. 10,5 × 24 см.
15. Ліст А. Ліса, старшыні Наваградскага райвыканкама, да Б. У. Кіта з віншаваннямі з нагоды надыходзячага 2004 года і Калядамі. 18.12.2003. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
16. Ліст Міхася Лужынскага, былога вучня Б. У. Кіта, з падзякай за гасціннасць. 17.06.2004. 20 × 24,7 см, 1 л., на бел. мове.
17. Ліст А. Белага да Б. У. Кіта з просьбай напісаць некалькі слоў пра суполку «Спадчына» і паведамленне пра конны помнік Гедыміну ў Лідзе. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
18. Запіска П. Саўчанкі да Б. У. Кіта, у якой выказваецца падзяка А. Беламу за яго працу. 24.04.2004. 9,9 × 14,7, на бел. мове.
19. Ліст А. Белага да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за фотаздымкі і кепку, якія выслаў Б. У. Кіт, і віншаванні з 25 Сакавіка і днём нараджэння. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
20. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра працу над кнігай «Віленскія пакутнікі» і прапануецца аўтамабільная вандроўка па Беларусі з прэзентацыяй кнігі пра Б. У. Кіта. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
21. Ліст Георгія Тарасевіча, пенсіянера з Гародні, да Б. У. Кіта, у якім ён выказвае вялікую ўдзячнасць беларускім эмігрантам і крыху расказвае пра сябе. Сакавік 2003. 19,7 × 27,5 см, 2 л., на бел. мове.
22. Ліст Георгія Тарасевіча, пенсіянера з Гародні, да Б. У. Кіта, у якім каротка паведамляецца пра здароўе і пра цікавы артыкул «Пакутны век» В. Якавенкі. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
23. Запіска А. Белага Б. У. Кіту, у якой расказваецца аб святкаванні 20-годдзя суполкі «Спадчына». 17.06.2004. 14,8 × 20,9 см, на бел. мове.
24. Віншаванне Б. У. Кіту з нагоды яго 93-годдзя ад А. Чэмера (верш). Сакавік 2003. Наклеены на фармат А4, 1 л., на бел. мове.
25. Ліст Ганны Сурмач да Б. У. Кіта з віншаваннем з нагоды 95-годдзя. 13.04.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
26. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта з просьбай перадаць лекі на травах вучонаму Ірджыку Чынатля, які працуе ў Інстытуце вірусалогіі. 18.03.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
27. Ліст А. Белага да Б. У. Кіта, у якім аўтар дзеліцца інфармацыяй пра новы праект для школьнікаў, карціна «Беларускае школьніцтва». 21.01.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
28. Ліст Васіля Якавенкі да Б. У. Кіта, у якім выказваецца ўдзячнасць за дадаткова дасланыя матэрыялы для рамана «Надлом». 23.03.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
29. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта, ў якой паведамляецца, што пасол ЗША Дж. Крол згадзіўся прыняць удзел у вечарыне ў гонар 95-годдзя з дня нараджэння. 18.02.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
30. Ліст Сяргея Законнікава да Б. У. Кіта, у якім ён паведамляе пра сваю новую паэму і распаўвадае свой складаны лёс «адлучэнца лукашэнкаўскай улады». 28.02.2005. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
31. Ліст З. Майсеенка і Т. Пінчук да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб падзеях 17 кастрычніка 2004 года ў Мінску. 22.10.2004. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
32. Ліст Аляксандры і Антона Фурсаў (Паставы) да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за ліст і кнігу «Грамадзянін сусвету». 28.01.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
33. Ліст П. Казюковіча да Б. У. Кіта, у якім ён расказвае пра свае ўражанні ад цырымоніі ўручэння прэміі Р. Гарэцкаму і У. Арлову. 3.11.2004. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
34. Ліст П. Казюковіча да Б. У. Кіта з віншаваннем з 95-годдзем. 30.03.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
35. Ліст П. Казюковіча да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра святкаванне дня нараджэння Б. У. Кіта ў Доме літаратара. 7.04.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.

36. Ліст В. Якавенкі да Б. У. Кіта, у якім вядзецца палеміка пра назву апошняй кнігі і пра артыкул «Алмазы і слёзы ГУЛАГа», які Якавенка прапануе размясціць у кнізе. 29.07.2004. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
37. Ліст В. Якавенкі да Б. У. Кіта з віншаваннем з Новым годам і падзяка за надзею выдаць кнігу «Надлом». 15.12.2004. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
38. Ліст А. Давідовіча да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб уручэнні прэміі Б. У. Кіта ў Ліцэі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. 3.12.2004. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
39. Ліст К. Каратэвіча (Маладзечна) да Б. У. Кіта, у якім расказваецца аб урачыстасцях у Беларускім ліцэі. 18.11.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
40. Ліст А. Давідовіча да Б. У. Кіта з падзякай за запрашэнне ў Мінск на ўрачыстасці, прысвечаныя дню нараджэння. 7.03.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
41. Ліст Аляксандры і Антона Фурсаў (Паставы) да Б. У. Кіта з віншаваннем з надыходзячым юбілейным 2005 годам. 19.12.2004. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
42. Ліст А. Давідовіча да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб складанасцях жыцця ў Беларусі. 3.02.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
43. Ліст Н. М. Барт-Юрэвіча да Б. У. Кіта з падзякай за дасланую кнігу «Чалавек сусвету». 12.02.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
44. Ліст З. Майсеенка і Т. Пінчук да Б. У. Кіта, у якім яны прасяць дапамагчы ў пошуках граматыкі Тарашкевіча для працы над беларускім слоўнікам у Нямеччыне. 3.09.2004. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
45. Запіска А. Чэмера Б. У. Кіту, у якой ён паведамляе, што выслаў чарговую кнігі ў Германію. 7.08.2004. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
46. Ліст Р. Гарэцкага да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за запрашэнне на святкаванне 93-годдзя з дня нараджэння Б. У. Кіта, якое адбылося ў Мінску. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
47. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта, у якім на адвароце — копія пасведчання аднаго з вучняў Б. У. Кіта — Міколы Гунькі. Фарматы А4, 1 л., на бел. мове.
48. Ліст С. Законнікава да Б. У. Кіта, у якім ён выказвае вялікую ўдзячнасць за прэмію. 5.10.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
49. Ліст А. К. Кулака, старшыні Наваградскага райвыканкама, з віншаваннем з нагоды 95-годдзя. 20,5 × 29,7 см, 1 л., на бел. мове.
50. Ліст Уладзіміра Шухардта да Б. У. Кіта, у якім выказваюцца ўражанні пасля сустрэчы ў Вільні. 23.04.2005. Фармат А4, 1 л., на рус. мове.
51. Ліст З. Майсеенка да Б. У. Кіта, у якім ён паведамляе аб становішчы ў Беларусі і новых праектах у Нямеччыне. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
52. Ліст Тарасевіча да Б. У. Кіта, з запозненым віншаваннем з юбілеем. 1.06.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
53. Ліст Суполкі «Пагоня» за подпісам Міколы Купавы да Б. У. Кіта, у якім ён паведамляе пра свой будучы твор, прысвечаны космасу і Б. У. Кіту. 19.06.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
54. Ліст Таццяны і Зміцера Майсеенкаў да Б. У. Кіта, у якім яны распавядаюць аб сваёй новай навуковай працы «Выхаванне нацыянальнай самасвядомасці ў беларускай школе». 23.05.2005. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
55. Ліст Т. Р. Вяршыцкай, дырэктара Наваградскага гістарычна-краязнаўчага музея, да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб чарговым конкурсе інтэлектуалаў імя Барыса Кіта сярод вучняў. 25.05.2005. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
56. Ліст В. Якавенкі да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра кнігу Б. К. К'яры «Штодзённасць за лініяй фронта». 18.05.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
57. Ліст В. Якавенкі да Б. У. Кіта, у якім ён паведамляе пра артыкул у «Народнай волі», выказвае ўдзячнасць за рэкламу сваёй кнігі. 12.08.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
58. Ліст з МГА «Бацькаўшчына» за подпісам А. Грыцкевіча да Б. У. Кіта, у якім яго запрашаюць на Чацвёрты з'езд беларусаў свету і просяць аказаць магчымую матэрыяльную дапамогу для правядзення з'езда. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.

59. Ліст з МГА «Бацькаўшчына» за подпісам А. Грыцкевіча да Б. У. Кіта, у якім ён запрашаецца ў якасці дэлегата Чацвёртага з'езда беларусаў свету. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
60. Ліст з МГА «Бацькаўшчына» за подпісам Алены Макоўскай да Б. У. Кіта, у якім прапануецца запоўніць апытальнік перад З'ездам беларусаў свету. 10.02.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
61. Ліст А. Белага да Б. У. Кіта, у якім ён паведамляе аб праектах у Беларусі па увекавечанню памяці В. Быкава і Б. У. Кіта. 27.03.2006. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
62. Ліст Г. Тарасевіча да Б. У. Кіта, у якім выказваецца ўдзячнасць за дасланую кнігу «Цярновы шлях». 19.09.2004. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
63. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта з віншаваннем з нагоды юбілею. 19.03.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
64. Ліст В. Купрыянава да Б. У. Кіта, у якім выказваецца ўдзячнасць за дасланыя дакументы. 26.11.2005. Фармат А4, 1 л., на рус. мове.
65. Ліст Б. У. Кіта да В. Купрыянава, у якім выказваецца ўдзячнасць за ўсё, што зроблена па гісторыі космаса. 12.12.2005. Копія, фармат А4, 1 л., на рус. мове.
66. Ліст Вольгі Мельнік да Б. У. Кіта, у якім яна з удзячнасцю ўспамінае пра сустрэчу і пасылае свой адрас. Фармат А4, 1 л., на рус. мове.
67. Ліст М. Купавы да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра пошукі матэрыялаў для карціны, прысвечанай Б. У. Кіту. 30.12.2005. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
68. Ліст В. Якавенкі да Б. У. Кіта, у якім ён рэкламуе новы масажор. 7.10.2005. Дадаецца копія рэкламнага ліста масажора. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
69. Ліст В. Якавенкі да Б. У. Кіта, у якім ён з цеплынёй успамінае і дзякуе за гасціннасць ў Франк-фукце. 5.01.2006. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
70. Ліст Ганны Сурмач, старшыні беларускай суполкі «Скарына» ў Чэхіі, да Б. У. Кіта з запрашэннем на Першую сустрэчу беларусаў Еўропы. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
71. Паштоўка віншавальная, падпісаная Апанасам Цыхуном Б. У. Кіту з віншаваннем з надыходзячым 2005 годам. 20,5 × 29 см, на бел. мове.
72. Паштоўка віншавальная з днём нараджэння Б. У. Кіту ад Элі Бассета, прафесара палітычных навук. 1997. 21 × 30 см, на ням. мове.
73. «Падзяка» Б. У. Кіту за дзейсную дапамогу ў правядзенні сусветнага беларускага форуму — Чацвёртага з'езда беларусаў сусвету МГА «ЗБС «Бацькаўшчына»». 9.09.2005. 21 × 29,8 см, на бел. мове.
74. Ліст Б. У. Кіта да Васіля Яўхімавіча Якавенкі, у якім падаюцца асноўныя этапы жыцця Б. У. Кіта. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
75. Ліст Б. У. Кіта да А. Мельнікава з віншаваннем усім супрацоўнікам з нагоды заснавання Музея В.Быкава. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
76. Ліст Б. Кіта на радыё «Свабода» (Чэхія), у якім ён тлумачыць сваё даўгалецце
77. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
78. Прывітальнае слова Б. У. Кіта з нагоды святкавання яго 95-годдзя ў Мінску. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
79. Успаміны Б. У. Кіта аб спатканні з В. Быкавым у Франкфурце ў 2001 годзе. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
80. Письмовыя адказы Б. У. Кіта на інтэрв'ю з Гродна. Фармат А4, 5 л., на бел. мове.
81. Кароткае апісанне дзейнасці Б. У. Кіта ў галіне матэматыкі. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
82. Віншаванне Б. У. Кіту з 85-годдзем з дня нараджэння, прысланае з Белага Дома 6.04.1995. Копія, фармат А4, 1 л., на англ. мове.
83. Запрашэнне на святкаванні 950-годдзя Наваградка, падпісанае старшынёй гарадскога выканаўчага камітэта Г. Бака, Б. У. Кіту. 7.09.1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
84. Ліст Г. Бака, старшыні гарвыканкама Наваградка, да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за намер перадаць частку архіва Наваградскаму гістарычна-краязнаўчаму музею. 26.08.1996. Фармат А4, 1 л., канверт, на бел. мове.

85. Ліст Я. Э. Альфяровіча, старшыні Карэліцкага раённага савета, да Б. У. Кіта, у якім прапануецца прыняць удзел у II Карэліцкіх чытаннях. 1994. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
86. Ліст Б. У. Кіта да старшыні Наваградскага гарвыканкама, у якім выказваецца падзяка за запрашэнне на святкаванне 950-годдзя Навагрудка і тлумачацца прычыны, па якіх ён не змог прыехаць. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
87. Ліст Міжнароднай акадэміі астранаўтыкі да Б. У. Кіта, ў якім паведамляецца пра чарговы сход Акадэміі, які плануецца правесці ў Іерусаліме. Ліпень 1994. Копія, фармат А4, 1 л., на англ. мове.
88. Ліст В. Буко, супрацоўніка Інстытута біяхіміі ў Гродна, да Б. У. Кіта з віншаваннем з днём нараджэння. 6.04.1995. Копія, фармат А4, 1 л., на бел. і англ. мовах.
89. Запрашэнне на ўрачыстасці, прысвечаныя 50-годдзю Перамогі ў г. Глыбокім, падпісанае Т. Д. Сауліч, намеснікам старшыні выканкама г. Глыбокае. 26.04.1995. Копія, фармат А4, 1 л., на бел. мове.
90. Ліст Б. У. Кіта да Т. Д. Сауліч, у якім выказваецца падзяка за запрашэнне на святкаванне Перамогі. 1995 г. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
91. Запрашэнне на кангрэс Міжнароднай асацыяцыі беларусаў, падпісанае А. Мальдзісам, Б. У. Кіту. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
92. Віншаванне Б. У. Кіту з юбілеем, падпісанае А. Мальдзісам. 6.04.1995. Копія, фармат А4, 1 л., на бел. мове.
93. Ліст з Цэнтральнага дзяржаўнага архіва навукова-тэхнічнай дакументацыі Рэспублікі Беларусь, падпісаны Галінай Іванаўнай Шостак, Б. У. Кіту, у якім паведамляецца аб святкаванні юбілею і выказваюцца шчырыя віншаванні. 28.04.1995. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
94. Віншаванне Б. У. Кіту з 85-годдзем, падпісанае Л. Ківачам, рэктарам Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы. 6.04.1995 г. Копія, фармат А4, 1 л., на бел. мове.
95. Ліст М. Ярчыка да Б. У. Кіта, у якім распавядаецца пра справы беларусаў у Латвіі. 8.09.1995. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
96. Ліст М. Ярчыка да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за абранне членам Акадэміі навук Еўразіі. 30.06.1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
97. Віншаванне з юбілеем Б. У. Кіту, падпісанае М. Ярчыкам ад імя Латышкага таварыства беларускай культуры. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
98. Ліст (подпісы неразборлівыя) да Б. У. Кіта з віншаваннямі з нагоды дня нараджэння. 2.04.1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
99. Ліст Г. Шостак, дырэктара архіва, да Б. У. Кіта, ў якім выказваецца вялікая ўдзячнасць за дасланыя дакументы і матэрыялы. 7.06.1994. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
100. Ліст з Беларускага Кангрэса (ЗША) за подпісам Р. Завістовіча, старшыні, да Б. У. Кіта з віншаваннямі з 76-мі ўгодкамі абвяшчэння незалежнасці Беларусі. 25.03.1994. Копія, фармат А4, 1 л., на бел. мове.
101. Ліст Л. Слобіна, кінааператара студыі «Беларусьфільм», да І. П. Зайца, генеральнага прадстаўніка «БелАвія», у якім выказваецца просьба перадаць Б. У. Кіту падарунак да 85-годдзя. 1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
102. Ліст Галіны і Лявона (?) з Вільні да Б. У. Кіта, у якім каротка паведамляецца пра культурнае жыццё беларусаў-віленчукоў. 21.09.1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
103. Ліст В. Каліноўскага да Б. У. Кіта, у якім ён дзякуе за прыём у Франкфурце і паведамляе, што надрукаваў інтэрв'ю ў газеце «Звязда». 2.08.1995. Фармат А4, 1 л. на бел. мове.
104. Запрашэнне Б. У. Кіту на навуковую канферэнцыю «Культура беларускага замежжа» за подпісам Г. Сурмач, старшыні Рады. 1994. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
105. Ліст Б. У. Кіта «да ўсіх, каго гэта тычыцца», у якім прапануецца стварэнне беларускага ўніверсітэта. 1.04.1993. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
106. Ліст Б. У. Кіта да Л. С. Савік, у якім выказваецца падзяка за кнігу «Космас Беларусі». 18.12.1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
107. Ліст Б. У. Кіта да І. М. Жарскага, рэктара БДТУ, у якім выказваецца падзяка за прыём і сустрэчы з калегамі. 1.11.1994. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.

108. Ліст Б. У. Кіта да Э. Фазана з віншаваннем з нагоды атрымання дыплама Ганаровага члена Акадэміі навук Еўразіі. 1.10.1995. Фармат А4, 3 л., на англ. мове.
109. Ліст В. Буко да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за рэкамендацыі на членства ў Еўразійскую акадэмію навук. 19.04.1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
110. Віншавальная Паштоўка Р. Гарэцкага, прэзідэнта НАН Беларусі, на імя Б. У. Кіта. 1992.
111. Ліст Б. У. Кіта да Т. Р. Вяршыцкай ад 25.03.2005.
112. Ліст, атрыманы ад Б. У. Кіта 6.04.2000. на імя старшыні Наваградскага райвыканкама А. В. Ліса і дырэктара гістарычна-краязнаўчага музея Т. Вяршыцкай. Ксеракопія.
113. Ліст-запрашэнне Яна Канторчыка д-ру І. Шлоотцу на ўрачыстую вечарыну ў гонар 95-годдзя Б. У. Кіта. 2 с.
114. Ліст Б. У. Кіта з віншаваннямі з Новым 2003 годам
115. Ліст Б. У. Кіта да старшыні Наваградскага райвыканкама А. В. Ліса і Т. Р. Вяршыцкай
116. Ліст Л. Савік да Б. У. Кіта ад 12.12.1996.
117. Ліст Я. Навумчык з Вільні да Б. У. Кіта ад 24.12.1996.
118. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта ад 15.12.1996.
119. Ліст М. Раецкага да Б. У. Кіта ад 22.12.1996.
120. Ліст Я. Шыраева да Б. У. Кіта ад 5.10.1992.
121. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта ад 25.01.1997.
122. Ліст Ганны і Лявона Луцкевічаў да Б. У. Кіта ад 19.12.1996.
123. Ліст Б. У. Кіта да Я. Шыраева ад 1.08.1994.
124. Ліст Г. Бака, старшыні Наваградскага гарадскога выканаўчага камітэта, да Б. У. Кіта з падзякай за віншаванне да 950-годдзя першага летапіснага ўспаміну Наваградка, ад 12.10.1995.
125. Ліст Малафея, загадчыка Беларускага культурнага цэнтра імя Б. У. Кіта ў г. Шальчынінкай, да Б. У. Кіта ад 16.11.1995.
126. Спіс, складзены Б. У. Кітам «Госці з Беларусі ў 1995 г.». Спіс беларускіх дзеячаў культуры, якія адведлі Б. У. Кіта ў Франкфурце-на-Майне ў 1995 г.
127. Ліст прафесара, прарэктара па навуцы Гродзенскага ўніверсітэта Л. М. Ківача да Б. У. Кіта ад 24.12.1993.
128. Лісты Б. У. Кіта да Л. Савік з разважаннямі пра будучую кнігу аб ім.
129. Лісты І. Сенька, грамадскага дзеяча беларускай эміграцыі, да Б. У. Кіта, 1981–1986.
130. Ліст Я. І. Шастак да Л. Савік з успамінамі пра вучобу ў Віленскай і Навагрудскай беларускіх гімназіях.
131. Лісты др. Крыштофа Марліча і яго жонкі да Б. У. Кіта. Рукапіс, на пол. мове.
132. Лісты Р. Сіплевіч да Б. У. Кіта.
133. Лісты В. М. Мароз, дырэктара Карэліцкага музея, да Б. У. Кіта.
134. Лісты А. Майсяёнка да Б. У. Кіта.
135. Лісты А. Анішчыка, былога вучня Наваградскай беларускай гімназіі, да Б. У. Кіта.
136. Лісты Ч. Найдзюка, былога вучня Б. У. Кіта ў Віленскай гімназіі (1935–1939). Рукапіс, на бел. мове.
137. Лісты У. Брылеўскага, эмігранта з г. Маладзечна, жыхара ЗША, да Б. У. Кіта. Рукапіс.
138. Лісты М. Раецкага да Б. У. Кіта, 1989–1991.
139. Лісты А. Гатковіча, актыўнага дзеяча беларускай эміграцыі ў Брытаніі, да Б. У. Кіта.
140. Версія тэкставай онлайнавай канферэнцыі на вэбсайце беларускай службы Радыё «Свабода», прысвечанай святкаванню 95-годдзя Б. У. Кіта. 14 с.
141. Спіс прысутных на першым гадавым агульным сходзе Каліфарнійскага аддзела злучанага Беларуска-Амерыканскага дапамогавага камітэта. Ксеракопія.
142. Анатацыя Б. У. Кіта да кнігі «Blueprint for Spase». На англ. мове.
143. Віншаванні Б. У. Кіту ад розных асобаў і ўстаноў з Калядамі і 85-годдзем.
144. Ліст-падзяка Б. У. Кіту ад Мерылендскага ўніверсітэта. 9.08.1988.
145. Ліст міністра замежных спраў РБ П. Краўчанкі, адрасаваны Б. У. Кіту. 1992.
146. Ліст віншавальны на імя Б. У. Кіта да дня нараджэння ад студэнтаў і выкладчыкаў Мінскага інстытута культуры. 1993.

147. Письмо-падзяка Ардэна Джозэфа Б. У. Кіту ад 16.08.1993.
148. Письмо-падзяка С. Томсана Б. У. Кіту ад 8.08.1988.
149. Ліст з Нацыянальнага навукова-асветніцкага цэнтра імя Ф. Скарыны да Б. У. Кіта.
150. Лісты Т. Вяршыцкай, дырэктара Наваградскага гістарычна-краязнаўчага музея, да Б. У. Кіта.
151. Ліст М. М. Няпраўскага, былога вучня Наваградскай гімназіі, выкладчыка Брэсцкага ўніверсітэта, да Б. У. Кіта.
152. Ліст Г. Каханойскага, краязнаўцы г. Маладзечна, да Б. У. Кіта.
153. Ліст К. Харашэвіча, былога вучня Б. У. Кіта ў Адміністрацыйна-гандлёвай школе г. Маладзечна, да Б. У. Кіта
154. Ліст прафесара медыцыны, хірурга П. М. Кузюкевіча, былога вучня Б. У. Кіта ў Адміністрацыйна-гандлёвай школе г. Маладзечна, да Б. У. Кіта ад 18.10.1992.
155. Ліст намесніка старшыні праўлення Гродзенскага абласнога фонда культуры Н. А. Трухановіч да Б. У. Кіта ад 3.06.1992.
156. Ліст С. І. Макоўскай, былой вучніцы Б. У. Кіта у Адміністрацыйна-гандлёвай школе г. Маладзечна, да Б. У. Кіта ад 23.10.1992.
157. Лісты В. Гугішч, вучаніцы Б. У. Кіта у Адміністрацыйна-гандлёвай школе г. Маладзечна (1940-я) ад 10.11.1992.
158. Ліст Г. Сурмач, старшыні ЗБС «Бацькаўшчына» да Б. У. Кіта ад 12.03.1995.
159. Ліст Б. У. Кіта да рэктара Мерылендскага ўніверсітэта ад 5.08.1993 і ліст рэктара Мерылендскага ўніверсітэта да Б. У. Кіта ад 16.08.1998.
160. Ліст Б. У. Кіта да Л. Савік.
161. Віншаванне Б. У. Кіту з 90-годдзем. Ксеракопія.
162. Ліст Даніэла Спекхарда да Б. У. Кіта.
163. Ліст Наваградскага ГКМ да Б. У. Кіта. Ксеракопія.
164. Ліста І. Шлоотца. Ксеракопія.
165. Старонка з інтэрнэта «Знакамітыя Беларусы».
166. Ліста-удзячнасць Б. У. Кіту. Ксеракопія.
167. Ліста А. Сазановіч да Б. У. Кіта. Ксеракопія.
168. Віншаванне Б. У. Кіту з 90-годдзем.
169. Ліст А. Трусава да Б. У. Кіта.
170. Старонка газеты «Наша слова». Ксеракопія.
171. Ліст Д. Ярашэўскага да Б. У. Кіта.
172. Ліст Н. Фядулавай да Б. У. Кіта.
173. Ліст В. Лешчава да Б. У. Кіта.
174. Ліст Я. Шыраева да Б. У. Кіта.
175. Ліст сястры Ірыны да Б. У. Кіта.
176. Ліст Б. У. Кіта да У. Р. Сіўко ад 10.09.2000. Ксеракопія.
177. Ліст П. Малафея да Б. У. Кіта ад 16.11.1995.
178. Ліст Б. У. Кіта да міністра замежных спраў Беларусі П. Краўчанкі ад 12.03.1992 і ліст П. Краўчанкі да Б. У. Кіта
179. Ліст Б. У. Кіта да прафесара, прарэктара па навуцы Гродзенскага ўніверсітэта Л. М. Ківача ад 24.12.1993.
180. Копія ліста Б. У. Кіта обербургамістру г. Ляймэна Г. Эрбару з нагоды прыезда дэлегацыі г. Наваградка.
181. Ліст Б. У. Кіта обербургамістру г. Ляймэна ад 22.02.95 1 с., на ням. мове.
182. Віншаванне Прэзідэнта АН Еўразіі Я. Шыраева Б. У. Кіту з 85-годдзем. Ксеракопія.
183. Віншавальны ліст Часовага паверанага ў справах РБ у ФРГ. Ксеракопія.
184. Віншаванне А. Рухля Б. У. Кіту з нагоды 85-годдзя апошняга. Бон, 6 красавіка 1995 г.
185. Ліст прывітальны Б. У. Кіта да старшыні Камітэта святкавання юбілею 950-годдзя г. Наваградка ад 24.06.1995.
186. Ліст прывітальны Б. У. Кіта бургамістру г. Ляймэна, у якім выказваецца задаволенасць падпісаннем дамовы паміж г. Наваградкам і г. Ляймэнам.

187. Ліст бургамістра г. Ляймэна Б. У. Кіту з паведамленнем аб яго візіце ў Наваградка ад 3.07.1995. На ням. мове.
188. Ліст Б. У. Кіта на імя дырэктара Наваградскага гістарычна-краязнаўчага музея Т. Р. Вяршыцкай ад 8.07.1995.
189. Ліст Б. У. Кіта на імя Т. Р. Вяршыцкай ад 2.12.1994 Візітная картка Б. У. Кіта.
190. Письмо на імя Т. Р. Вяршыцкай, дзе змешчаны верш Л. У. Кіта «Навагрудчына», ад 15.12.1994.
191. Ліставанне Б. У. Кіта з фондам братоў Рафелераў (ЗША), 1992–1993. 2 с., на англ. мове.
192. Письмо Б. У. Кіта на імя М. П. Гайбы ад 11.10.1992.
193. Ліставанне Б. У. Кіта, 1989.
194. Карэспандэнцыя Б. У. Кіта ў сувязі з прызначэннем доктара Джона Сасэра кіраўніком матэматычнага факультэта Мерылендскага ўніверсітэта ў Еўропе 3 ліпеня 1990 года.
195. Карэспандэнцыя Б. У. Кіта ў сувязі з назначэннем доктара А. Слакса. Сакавік 1987.
196. Карэспандэнцыя Б. У. Кіта ў сувязі з рэкамендацыяй на вылучэнне Масея Сяднёва на Нобелеўскую прэмію. Красавік-верасень 1988. 4 с., на англ. мове.
197. Карэспандэнцыя Б. У. Кіта у сувязі з рэкамендацыяй прызначэння доктара Ф. Ордвэя. Верасень 1988. 3 с.
198. Ліст Б. У. Кіта аддзелу даследаванняў Дэпартаменту адміністрацыі за подпісам А. Кэмрбела, г. Вашынгтон. Ксеракопія, на англ. мове.
199. Ліст з універсітэта імя Ё. Гётэ ў Франкфурце-на-Майне Б. У. Кіту ад 26.03.1993. На ням. мове.
200. Ліст-запрашэнне А. І. Мальдзісу па тэме «Ці існуе беларуская нацыянальная гісторыя» ад 25.03.1993. Ксеракопія.
201. Ліст-паведамленне Б. У. Кіту аб тым, якія курсы прапануюцца яму для выкладання ў Мерылендскім універсітэце, ад 20.05.1992. На англ. мове.
202. Ліст Б. У. Кіту ад дэкана факультэта матэматыкі.
203. Ліст палкоўніка амерыканскіх паветранных сіл Германа Руфа да Б. У. Кіта. Ксеракопія.
204. Ліст маёра амерыканскіх паветранных сіл Г. Мэнрэ Б. У. Кіту.
205. Ліст маёра амерыканскіх паветранных сіл Г. Мэнрэ да Б. У. Кіта. Ксеракопія.
206. Ліст Дж. Сасэра дырэктару Мерылендскага ўніверсітэта, ў якім выказваецца падзяка выкладчыку Б. У. Кіту. Ксеракопія, 2 с.
207. Ліст Дж. Сасэра дырэктару еўрапейскага аддзялення Мерылендскага ўніверсітэта, ў якім выказваецца падзяка выкладчыку Б. У. Кіту. Ксеракопія, на англ. мове.
208. Ліст А. Майсяёнка, старшыні Гродзенскай абласной краязнаўчай асацыяцыі, да Б. У. Кіта, 3 с.
209. Лісты Л. С. Савік да Б. У. Кіта, 1992–1993. 4 с.
210. Лісты В. Гапаненка да Б. У. Кіта.
211. Ліст Р. П. Сіплевіч, аўтара партрэта У. Кіта, да Б. У. Кіта.
212. Ліст Я. Грыгаровіч, рэктара Мінскага інстытута культуры, да Б. У. Кіта.
213. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта ад 1.01.1993. 1 с.
214. Ліст Б. У. Кіта да рэдакцыі выдавецтва «Беларуская энцыклапедыя». 1 с.
215. Ліст-зварот Міжнароднай школы беларусістаў і Міжнароднага камітэта беларусістаў.
216. Ліст У. Дзядова, урадженца г. Наваградка, на імя Б. У. Кіта, 1992. 2 с.
217. Ліст А. Баркоўскага да Б. У. Кіта ад 26.01.1991. 1 с.
218. Ліст У. Сакалоўскага на імя Б. У. Кіта, 1992 г. 1 с.
219. Лісты Я. Р. Лецка, старшыні рады ЗБС «Бацькаўшчына», да Б. У. Кіта. 10 адз.
220. Лісты Б. У. Кіта да Т. Р. Вяршыцкай, 1992–1993. 6 адз.
221. Ліставанне Б. У. Кіта з Саюзам падтрымкі нямецкай навукі (ФРГ). Лістапад 1992 – сакавік 1993. На ням. мове.
222. Ліст Б. У. Кіта да Л. Тэнэна ад 10.02.1993. На англ. мове.
223. Ліст Б. У. Кіта да сп. Карласа Сальчаго Каталана.
224. Ліст Б. У. Кіта у Федэральнае міністэрства адукацыі і навукі (Бон, ФРГ) ад 18.12.1992. Ксеракопія, на ням. мове.
225. Ліст Б. У. Кіта у Карпарацыю Фольксваген (ФРГ) ад 25.11.1992. Ксеракопія, на англ. мове.
226. Ліст Б. У. Кіта на імя Т. Р. Вяршыцкай ад 3.02.1994.

227. Ліст Б. У. Кіта на імя Т. Р. Вяршыцкай ад 27.07.1993. 2 с.
228. Ліст Б. У. Кіта на імя Т. Р. Вяршыцкай ад 14.10.1993.
229. Ліст Б. У. Кіта на імя Т. Р. Вяршыцкай ад 12.12.1993.
230. Ліст Б. У. Кіта на імя Т. Р. Вяршыцкай ад 14.04.1994. 2 с.
231. Лісты Б. У. Кіта на адрас музея ад 2.06.1994 і 20.06.1994.
232. Ліст М. Іванова да Б. У. Кіта ад 23.04.1991. 1 с.
233. Ліст Ю. Папко да Б. У. Кіта ад 26.10.1989.
234. Ліст прэзідэнту НАН Беларусі акадэміку П. М. Сушчэніку з прапановай абраць прафесара Б. У. Кіта замежным членам НАН Беларусі. Ксеракопія.
235. Ліст Б. У. Кіта да Т. Р. Вяршыцкай ад 27.11.1992.
236. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом з розных краін: ад беларусаў, пражываючых за мяжой, ад навукоўцаў, ад сяброў і знаёмых. На бел., ням. і англ. мовах.
237. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом з Беларускай бібліятэкі і музея імя Францішка Скарыны ў Лондане. 1981, 1982. На англ. і бел. мовах.
238. Ліст Б. У. Кіта на імя Т. Р. Вяршыцкай.
239. Ліст Б. У. Кіта на адрас Гістарычна-краязнаўчага музея аб перапісцы архіва праз беларускага пасла ў Боне ад 14.01.1993.
240. Ліст Б. У. Кіта Наваградскаму гістарычна-краязнаўчаму музею ад 7.12.1992. 3 с.
241. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом ад прафесара Фрэдэрыка Ордвэя, даследчыка ў галіне астранаўтыкі, ЗША. 1972–1988.
242. Лісты-адказы Б. У. Кіта на лісты Фрэдэрыка Ордвэя. 1973–1980. Ксеракопіі, на англ. мове.
243. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом ад Эмілія Цяўлоўскага, жыхара Аргенціны, былога вучня Наваградскай беларускай гімназіі.
244. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом ад М. Нікана з Аўстраліі, ураджэнца Беларусі. 1986–1989.
245. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом ад Францішка Озевіча, універсітэцкага калегі Кіта з Польшчы. 1977–1992.
246. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом ад прафесара Гарумі Танака з Японіі. 1980–1991.
247. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом ад прафесара Антонія Зыгмунда з Чыкага. 1978–1979.
248. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом ад прэзідэнта Нямецкага астранаўтычнага таварыства. 1972–1988.
249. Ліст, атрыманы Б. У. Кітом ад Міхася Лушынскага. На бел. мове.
250. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом ад Юрыя Понкі, беларуса з ФРГ.
251. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом ад Аляксандра Дарафейчыка з ЗША, былога вучня Б. У. Кіта. 13 адз., на бел. мове.
252. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом ад Алеся Калодкі, ураджэнца Беларусі, жыхара Аўстраліі. 31 адз., на бел. мове.
253. Лісты, атрыманыя Б. У. Кітом ад Міхася Раецкага, ураджэнца вёскі Нягневічы, жыхара Аўстраліі.
254. Ліст д-ра Эрэнберга з падзякай Б. У. Кіту за яго выдатную выкладчычую дзейнасць. Ксеракопія.
255. Ліст прэзідэнта Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў да прэзідэнта Акадэміі навук Беларусі акадэміка Л. М. Сушчэнкі з прапановай абраць Б. У. Кіта замежным членам Акадэміі навук Беларусі. Ксеракопія.
256. Ліст прэзідэнта Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў прафесара А. Мальдзіса да Б. У. Кіта ад 26.06.1992. Ксеракопія, на бел. мове.
257. Ліст міністра замежных спраў РБ П. Краўчанкі да Б. У. Кіта, 1992. На бел. мове.
258. Ліст Б. У. Кіта да Т. Р. Вяршыцкай ад 1.07.1993.
259. Ліст-зварот Б. У. Кіта і Леслі Тэнэна да ўсіх, хто можа аказаць садзейнанне ў стварэнні нацыянальнага ўніверсітэта ў Беларусі. На англ. мове.
260. Ліст Б. У. Кіта на імя Т. Р. Вяршыцкай ад 8.03.1992.
261. Ліст-падзяка Б. У. Кіту ад выканкама Наваградскага гарадскога савета народных дэпутатаў, красавік 1993. Ксеракопія.
262. Ліст Б. У. Кіта да Т. Р. Вяршыцкай ад 27.03.1993.

263. Праект стварэння Беларускага нацыянальнага ўніверсітэта ў Мінску з філіяламі ў Наваградку, Маладзечна і інш., распрацаваны Б. У. Кітом, 1.04.1993.
264. Ліст Б. У. Кіта, адрасаваны Т. Р. Вяршыцкай, ад 24.02.1993.
265. Ліст Б. У. Кіта на адрас Наваградскага гістарычна-краязнаўчага музея ад 20.02.1994.
266. Ліст Б. У. Кіта мэру г. Ляймэна Герберту Эрбару ад 22.02.1995. Ксеракопія, на ням. мове.
267. Апошні ліст Расціслава Мілюка да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра стан здароўя і паўсядзённыя справы. Друскенікі, 1995. 14,7 × 29,6 см, на бел. мове.
268. Ліст Яўгені Навумовіч да Вольгі Іпатавай, у якім яна ўспамінае сустрэчы з Б. У. Кітом у Паставах да вайны. Канверт з адрасам. Паставы, 1999. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
269. Ліст, у якім С. Немачай расказвае Б. У. Кіту пра свае гастролі за мяжой і ўражанні ад паездкі. Мінск, 1996. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
270. Ліст, у якім С. Немачай паведамляе Б. У. Кіту пра свае планы, пра паездку ў Італію. Мінск, 1995. 16,5×20,4 см, 2 л., на бел. мове.
271. Ліст Сяргея Высоцкага, старшыні Беларускай партыі свабоды, да Б. У. Кіта, у якім выказваюцца асноўныя ідэі і вызначаюцца кірункі працы партыі. Дадатак — улеткі БПС, канверт. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
272. Ліст вучаніцы Віленскай гімназіі В. Н. Ермалаевай да Б. У. Кіта з цёплымі словамі памяці. Ульянаўск, 1996. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
273. Ліст вучня Наваградскай гімназіі М. Няпраўскага да Б. У. Кіта, у якім ён расказвае пра сябе, пра сустрэчы з іншымі школьнымі сябрамі. Брэст, 1996. Дадатак — артыкул «Учитель, тренер, методист» (ФК № 11, 1988). Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
274. Бібліяграфія артыкулаў аб Б. У. Кіце. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
275. Ліст Б. У. Кіта да Вольгі Іпатавай, у якім ён паведамляе, што на чарговай асамблеі Міжнароднай еўразійскай акадэміі навук яна была выбрана яе ганаровым членам. Масква, 1995. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
276. Ліст Б. У. Кіта да В. Іпатавай, у якім выказваецца падзяка за правядзенне прэзентацыі кнігі «Вяртанне». Франкфурт, 1994. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
277. Ліст з Пасольства Рэспублікі Беларусь у ЗША да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца, што падрыхтаваны ліст у фонд Сораса. ЗША, 1993. Фармат А4, 1л., на бел. мове.
278. Ліст з фундацыі Сораса да пасла Мартынава, у якім спн. Ліза Голдэнберг паведамляе адрас аддзялення фонда ў Мінску. ЗША, 1993. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
279. Віншавальная паштоўка з Новым годам Б. У. Кіту ад С. Немачай. Мінск, 1996. 15,5 × 12 см, на бел. мове.
280. Віншавальная паштоўка з Новым годам і Калядамі Б. У. Кіту ад Р. Вітаўта. Чыкага, 1995. 13,4 × 21,7 см, на бел. мове.
281. Ліст Б. У. Кіта да В. Іпатавай, у якім напісана біяграфія Тамары Казевіч. Франкфурт. Фармат А4, 6 л., на бел. мове.
282. Ліст з Беларускага культурнага цэнтра імя Б. У. Кіта ў Літве да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб смерці Расціслава Мілюка. Літва, 1996. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
283. Ліст П. Малафея да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб апошніх падзеях у Беларускім культурным цэнтры. Літва, 1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
284. Спіс-пералік дзейнасці Б. У. Кіта ў Наваградку. Франкфурт. Фармат А4, 11 л., на бел. мове.
285. Ліст Р. Вітаўта да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра паўсядзённае жыццё і уражанні ад рэферэндума. Чыкага, 1995. 15,3 × 23 см, 4 л., на бел. мове.
286. Ліст Р. Вітаўта да Б. У. Кіта, у якім ён паведамляе пра асабістыя планы і выказвае свае ўражанні наконт вынікаў рэферэндума. Чыкага 1995. 15,3 × 23 см, 3 л., на бел. мове.
287. Ліст Міхася Лужынскага да Б. У. Кіта, у якім выказваецца ўдзячнасць за атрыманыя кнігі. Аўстралія, 1997. 20,2 × 25,3 см, 2 л., на бел. мове.
288. Ліст Б. У. Кіта да В. Іпатавай, у якім навуковец паведамляе, што праз Руслана, сына В. Іпатавай, перадае дадатковыя матэрыялы для музея ў Глыбокім, з пажаданнем далейшых поспехаў. Франкфурт, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.

289. Ліст Б. У. Кіта да В. Іпатавай, у якім ён расказвае пра некаторыя моманты свайго жыцця, успамінаючы мачаху Алену Швед, адукацыю ў Вільні. Франкфурт, 1997. Фармат А4, 6 л., на бел. мове.
290. Ліст Б. У. Кіта да В. Іпатавай, у якім выказваецца надзея на хуткую сустрэчу ў Франкфурце. Франкфурт, 1993. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
291. Лісты роднай сястры Б. У. Кіта Ірыны да Б. У. Кіта, у якіх яна расказвае пра паўсядзённае жыццё, сустрэчы, справы. Карэлічы. Фармат А4, 5 л., на бел. мове.
292. Ліст Вольгі Дадзіёмавай да Б. У. Кіта, у якім пераказваюцца асабістыя планы. Мінск. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
293. Лісты Я. Лецкі да Б. У. Кіта, у якіх паведамляецца пра падзеі ў Беларусі. Мінск, 1994. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
294. Лісты Л. Савік да Б. У. Кіта, у якіх паведамляецца аб рабоце над артыкуламі і паўсядзённым жыцці. Мінск, 1995. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
295. Ліст былога вучня Б. У. Кіта Кастуся да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб прэзентацыі кнігі «Космас Беларусы». Маладзечна, 1996. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
296. Ліст былога вучня Б. У. Кіта Расціслава да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра падрыхтоўку сустрэч у Салечніках. Літва, 1995. 20,4 × 28,8 см, 1 л., на бел. мове.
297. Лісты Льва Кіты да Б. У. Кіта, у якіх паведамляецца аб паўсядзённым жыцці, мерапрыемствах, прысвечаных Б. У. Кіту. Мінск, 1994. Фармат А4, на бел. мове.
298. Ліст Станіслава Станкевіча да Б. У. Кіта, у якім ён расказвае пра сваю хваробу і дзякуе за дасланія грошы на газету. ЗША, 1980. Фармат А4, на бел. мове.
299. Ліст Паўла Саўчанкі да Б. У. Кіта, у якім ён просіць дапамагчы ў пошуках спонсара для адукацыі дачкі за мяжой. Літва, 1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
300. Ліст Міколы Ярчака да Б. У. Кіта, у якім ён коратка паведамляе аб сваім жыцці. Латвія, 1994. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
301. Ліст Вольгі Іпатавай да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра выставы ў Глыбокім, Маладзечна, Карэлічах і Наваградку. Мінск. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
302. Ліст Вольгі Мароз да Б. У. Кіта, у якім апісваюцца святы ў Міры і Карэлічах. Карэлічы, 1995. 19,2 × 26,9 см, 1 л., на бел. мове.
303. Ліст Алеся Краўцэвіча да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра аспірантуру і далейшыя планы. Гародня, 1995. 14,4 × 21, 1 л., на бел. мове.
304. Ліст Уладзіміра Трэцякова да Б. У. Кіта, у якім аўтар прапаноўвае Б. У. Кіту надрукаваць некалькі артыкулаў у беларускіх выданнях. Мінск, 1994. Фармат А4, 1л., на бел. мове.
305. Лісты Жэні Навумчыка да Б. У. Кіта, у якіх распавядаецца пра паўсядзённасць. Вільня, 1996. У дадатку віншавальная паштоўка і канверт з адрасам. Фармат А4, на бел. мове.
306. Ліст загадчыка Беларускага культурнага цэнтра г. Шальчынінкай да Б. У. Кіта з віншаваннямі з нагоды Новага году і Калядаў. Літва, 1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
307. Ліст Міколы Ярчыка да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра артыкул для рускамоўных выданняў. Латвія, 1996. Фармат А4, 1л., на бел. мове.
308. Ліст Міколы Ярчыка да Б. У. Кіта асабістага зместу. Латвія, 1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
309. Ліст Міколы і Юрыя Ярчыкаў да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра абставіны ў Беларускаім фондзе культуры Латвіі. Рыга, 1995. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
310. Ліст Міколы Ярчыка да Б. У. Кіта, у якім даецца аналіз сітуацыі ў Беларусі, паведамляюцца планы ЛФБК і віншаванні з надыходзячымі святамі. Рыга, 1995. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
311. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за дасланія грошы. Вільня, 1996. 14,6 × 21,2 см, 2 с., на бел. мове.
312. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім задаюцца пытанні аб загадкавым каханні да Рывы. Вільня, 1995. 21,3 × 27,7 см, 2 с., на бел. мове.
313. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім абмяркоўваецца візіт Б. У. Кіта ў Вільню. Вільня, 1995. 15,1 × 20 см, 4 с., на бел. мове.
314. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, ў якім пералічваюцца праблемы пры завяршэнні біяграфічнай кнігі. Вільня, 1995. 19,7 × 21 см, 2 с., на бел. мове.

315. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, ў якім пералічваюцца праблемы пераводу грашовых сродкаў у Літву. Вільня, 1995. 18,5 × 23,7 см, 2 с., на бел. мове.
316. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім пералічваюцца асноўныя тэмы аўтабіяграфічнай кнігі пра Б. У. Кіта «Таленты і геніі: Жыццё і дзейнасць акадэміка Б. У. Кіта». Вільня, 1995. 21,3 × 27,8 см, 2 л., на бел. мове.
317. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра цяжкасці выдаць кнігі ў Беларусі. Вільня, 1995. 21,3 × 27,2 см, 2 с., на бел. мове.
318. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім размова ідзе пра біяграфію Б. У. Кіта. Вільня, 1995. 14 × 19,5 см, 2 л., на бел. мове.
319. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра адкрыццё музея ў беларускай школе. Вільня, 1995. 21,2 × 27,7 см, на бел. мове.
320. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб завяршэнні работы над кнігай і прапануецца дапоўніць яе фотаздымкамі з Наваградчыны. Вільня, 1995. 21,2 × 27,8 см, 2 с., на бел. мове.
321. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім задаюцца дадатковыя пытанні для новай кнігі Анішчыка. Вільня, 1995. 19,8 × 25,7 см, 2 с., на бел. мове.
322. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра выданне зборніка і ідэю выдаць вершы, напісаныя ў лагеры. Вільня, 1995. Фармат А4, 2 с., на бел. мове.
323. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта асабістага характару. Вільня, 1995. 21,3 × 27,7 см, 2 с., на бел. мове.
324. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта асабістага характару. Вільня, 1993. Фармат А4, 2 с., на бел. мове.
325. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта асабістага характару. Вільня, 1995. 21,3 × 27,7 см, 2 с., на бел. мове.
326. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім выказваецца заклапочанасць аб выданні аўтабіяграфічнай кнігі пра Б. У. Кіта. Вільня, 1996. 21,3 × 27,7 см, 2 с., на бел. мове.
327. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім выказваецца заклапочанасць аб выданні аўтабіяграфічнай кнігі пра Б. У. Кіта. Вільня, 1996. 21,3 × 27,7 см, 2 с., на бел. мове.
328. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта асабістага характару. Вільня. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
329. Ліст былога вучня Віленскай гімназіі Р. Мілюкаса да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра справы Беларускага таварыства Шальчынінкайскага раёна. Вільня, 1994. Фармат А4, 2 с., на бел. мове.
330. Ліст Р. Мілюкаса да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра цяжкасці атрымаць візу і зрабіць паперы на выезд. Вільня, 1994. 20,4 × 28,9 см, 1 л. з дадаткам, на бел. мове.
331. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб выхадзе кнігі твораў, напісаных у лагеры. Вільня, 1996. 13,6 × 20,8 см, 1 с., на бел. мове.
332. Ліст М. Сяднёва да Б. У. Кіта з падзякай за віншаванні і з найлепшымі пажаданнямі, 1994. 15,2 × 23 см, 1 с., на англ. мове.
333. Ліст А. Майсяёнка да Б. У. Кіта асабістага характару. Гродна, 1996. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
334. Ліст Б. У. Кіта да Л. Тэнэна, у якім выказваецца вялікая ўдзячнасць за ўдзел у спробе стварыць Універсітэт беларускай культуры. Франкфурт, 1996. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
335. Ліст Б. У. Кіта да Л. Тэнэна, у якім выказваецца просьба пераслаць матэрыялы дырэктару Наваградскага музея Т. Вяршыцкай. Франкфурт, 1996. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
336. Ліст д-ра І. Шлоотца да Б. У. Кіта, у якім ён просіць папярэдзіць, ці змога яго наведца 11 кастрычніка. Берлін, 1996. Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
337. Ліст д-ра І. Шлоотца да Б. У. Кіта, у якім ён перадае прывітанне са Скарынаўскага цэнтра і паведамляе аб выставе пра прапаганду нацызма ў Германіі. Берлін, 1996. Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
338. Ліст Л. Тэнэна да Б. У. Кіта, у якім ён паведамляе, што перадае копію ліста Т. Вяршыцкай і выказвае вялікую падзяку за магчымасць стаць членам камітэта Беларускага ўніверсітэта культуры. ЗША, 1996. 21,6 × 28 см, 2 л., на англ. мове.
339. Даведкі архіўныя на імя Расціслава Мілюка, загінуўшага ў маі 1944 года ў Бухенвальдзе. Літва, 1990. Копіі, фармат А4, 3 л., на пол. і ням. мовах.

340. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім зноў падымаецца пытанне аб выданні кнігі. Вільня, 1996. 21,3 × 27,7 см, 1 л., на бел. мове.
341. Ліст Л. Савік да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб выхадзе сігнальных экзэмпляраў кнігі «Космас беларуса». Мінск, 1996. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
342. Ліст А. Гатковіча да Б. У. Кіта асабістага характару. Англія, 1993. 14,8 × 21 см, 2 л., на бел. мове.
343. Ліст Р. Сіплевіч да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за ўзнагароду за партрэт. Мінск. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
344. Ліст А. Гатковіча да Б. У. Кіта асабістага характару. Англія, 1993. 20,2 × 29,5 см, 2 л., на бел. мове.
345. Ліст ад Лёнгіны і Уладзіміра да Б. У. Кіта, у якім абмяркоўваецца побыт Б. У. Кіта ў Амерыцы. ЗША, 1989. 21,6 × 27,5 см, 2 с., на бел. мове.
346. Ліст былой вучаніцы Віленскай гімназіі Яўгеніі Навумчык да Б. У. Кіта асабістага зместу. Вільня, 1995. 20,6 × 29,7 см, на бел. мове.
347. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта, у якім выказваюцца падзякі за добрыя адносіны і за ганаровае членства ў Акадэміі Еўразіі. Мінск, 1995. 20,7 × 29,7 см, 1 л., на бел. мове.
348. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта, ў якім паведамляецца пра прыезд у Франкфурт Руслана, сына В. Іпатавай. Мінск. 20,7 × 29,5 см, 1 л., на бел. мове.
349. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра святкаванне 950-годдзя Наваградка. Мінск, 1994. 20,7 × 29,5 см, 1 л., на бел. мове.
350. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб тым, што яе сын атрымаў чарговую стыпендыю і год будзе жыць у Франкфурце. Мінск, 1996. 21 × 29,7 см, 2 л., на бел. мове.
351. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта, у якім расказваецца аб недарэчнасцях у час візіту дэлегацыі г. Ляймэна ў Беларусь. Мінск, 1995. 20,5 × 30,2 см, 2 л., на бел. мове.
352. Доклад Гюнтэра Буркаса аб выставе Нелі О'Брэн, якая адбылася ў залах Гродзенскага замка ў 1995. Аргенціна, 1995. Фармат А4, 19 л., на ням. мове.
353. Ліст Б. У. Кіту ад А. Майсяёнка, ад 20.06.2005 з просьбай дапамагчы ў стварэнні экспазіцыі Б. У. Кіта ў Музеі касманаўтыкі ў Санкт-Пецярбургу. Копія, фармат А4, 1 с., на бел. мове.
354. Ліст Б. У. Кіту ад В. Купрыянава, ад 21.06.2005, у якім задаюцца пытанні аб навуковай дзейнасці акадэміка. Копія, фармат А4, 2 с., на рус. мове.
355. Старонка сайта аб В. М. Купрыянаве. Фармат А4, 1 с., на рус. мове.
356. Ліст Б. У. Кіту ад В. Купрыянава ад 15.07.2005 з падзякай Б. У. Кіту за супрацоўніцтва. Фармат А4, 1 с., на рус. мове.
357. Ліст В. Купрыянаву ад Б. У. Кіта ад 21.07.2005, у якім аўтар апісаў сваю працу ў галіне касманаўтыкі. Рукапіс, фармат А4, 7 с.
358. Ліст Б. У. Кіту ад В. Купрыянава ад 28.09.2005 з падзякай за адказы і дасланыя матэрыялы. Фармат А4, 2 с., на рус. мове.
359. Ліст В. Купрыянаву ад Б. У. Кіта ад 10.10.2005, у якім аўтар апісаў свае сустрэчы з вядомымі навукоўцамі. Рукапіс, фармат А4, 8 с.
360. Ліст др. Кантанту ад Б. У. Кіта ад 7.04.2003, у якім аўтар выказвае падзяку за дасланую кнігу «Yearbook 2002». Фармат А4, 1 с., на англ. мове.
361. Віншаванне Б. У. Кіту з 95-годдзем ад С. А. Маскевіча, рэктара Гродзенскага ўніверсітэта. Фармат А4, 1 с., на бел. мове.
362. Ліст Б. У. Кіту ад Луізы Інгрыд Чэхофф ад 8.03.2004 асабістага характару. Копія, фармат А4, 1 с., на ням. мове.
363. Ліст Б. У. Кіту ад Луізы Інгрыд Чэхофф ад 15.03.2004 асабістага характару. Фармат А4, 1 с., на ням. мове.
364. Ліст У. Арлова да Б. У. Кіта з падзякай за дасланы ліст і інфармацыя, што перадаў Б. У. Кіту сваю новую кнігу «Таямніцы Полацкай гісторыі». Мінск, 2003. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
365. Ліст В. Якавенкі да Б. У. Кіта, у якім выказваецца захапленне ад кнігі «Цярновы шлях». Мінск, 2003. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
366. Ліст Р. Гарэцкага да Б. У. Кіта, у якім выказваюцца найлепшыя пажаданні з нагоды 93-годдзя. Мінск, 2003. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.

367. Запіска В. Быкава да Б. У. Кіта, у якой пісьменнік просіць перакласці з нямецкай мовы паперы з банку. На ёй адказ Б. У. Кіта. Прага – Франкфурт, 2003. Фармат А4, 2 с., на бел. мове.
368. Ліст Б. У. Кіта да Л. Савік, у якім выказваецца прапанова крыху змяніць змест новай кнігі. Франкфурт, 2003. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
369. Ліст Б. У. Кіта да Л. Савік, у якім выказваецца прапанова перадрукаваць некаторыя лісты з альбома ў кнігу. Франкфурт, 1993. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
370. Запіска П. Саўчанкі да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра новы артыкул, які быў надрукаваны ў газеце «Рунь». Мінск, 2003. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
371. Ліст В. Сырыцы да Б. У. Кіта, ў якім апісваецца змест кнігі А. Татаранкі «Безумие» з мэтай атрымаць фінансавую падтрымку. Баранавічы, 2006. Фармат А4, 3 л., на рус. мове.
372. Віншавальны ліст А. Ліса да Б. У. Кіта з надыходзячымі Калядамі і Новым 2003 годам. Наваградак, 2003. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
373. Ліст Б. У. Кіта да Л. Савік, у якім ён просіць улічыць заўвагі, адзначаныя ў рукапісе. Франкфурт, 2004. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
374. Ліст Б. У. Кіта да Я. Шыраева, у якім навуковец паведамляе, што апошняму ўручылі Залаты медаль. Франкфурт, 2003. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
375. Заметка В. Быкава «Шчасьлівы лёс беларускага выгнанніка». 2001. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
376. Ліст У. Арлова да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца, што перадаў яму новую кнігу «Краіна Беларусь. Ілюстраваная гісторыя.». Мінск, 2003. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
377. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра справы музея. Наваградак, 2003. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
378. Ліст-віншаванне А. Ліса да Б. У. Кіта з нагоды надыходзячага Новага 2003 года і Калядаў. Наваградак, 2002. Копія, фармат А4, 1 л., на бел. мове.
379. Ліст Б. У. Кіта да Л. Савік, у якім ён просіць зрабіць некаторыя папраўкі ў кнізе. Франкфурт, 2003. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
380. Прамова д-ра І. Шлоотца, прафесара Берлінскага ўніверсітэта, на ўрачыстасцях, прысвечаных уручэнню «Прэміі Б. У. Кіта». Пераклад. Берлін, 2003. Фармат А4, 8 л., на ням. і бел. мовах.
381. Ліст Б. У. Кіта да Л. Савік, у якім ён паведамляе, што дасылае успаміны Л. Тэнэна, якія павінны быць выкарыстаны ў кнізе. Дадатак — успаміны Л. Тэнэна. Франкфурт, 2003. Фармат А4, 1 л., на бел. мове. Дадатак — 3 л., на англ. мове.
382. Ліст да Б. У. Кіта былога вучня Адміністрацыйна-гандлёвага інстытута ў Маладзечна, у якім ён выказвае ўдзячнасць і расказвае аб сустрэчы з Л. Савік. Маладзечна, 1995. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
383. Ліст В. Якавенкі да Б. У. Кіта, у якім аўтар расказвае аб сваіх кнігах «Крушэнне на ростані» і «Надлом», якія дасылае Б. У. Кіту і просіць напісаць свае ўражанні. Мінск, 2003. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
384. Ліст Б. У. Кіта да Л. Савік, у якім аўтар прадстаўляе кароткі змест кнігі, чарнавы варыянт. Франкфурт, 2004. Фармат А4, 14 л., на бел. мове.
385. Ліст Б. У. Кіта да Л. Савік, у якім праўкі да новай кнігі і адна старонка на англ. мове. Франкфурт, 1996. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
386. Ліст Б. У. Кіта да Л. Савік, у якім падаецца пераклад паведамлення д-ра І. Шлоотца на ўрачыстасцях з нагоды 95-годдзя Б. У. Кіта. Франкфурт, 2005. Фармат А4, 9 л., на бел. мове.
387. Ліст А. Міхальчанкі, старшыні Дзяржаўнага камітэта па архівам і справаходству Рэспублікі Беларусь, да Б. У. Кіта, у якім ён просіць афіцыйна пацвердзіць жаданне перадаць дакументы на захаванне. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
388. Ліст Б. У. Кіта да А. Міхальчанкі, у якім канкрэтна не агаворваецца тэрмін перадачы, але пацвярджаецца жаданне перадаць матэрыялы ў архіў. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
389. Ліст Б. У. Кіта да Г. Г. Сокала, дырэктара БЭЮК з віншаваннямі з нагоды 10-годдзя існавання навучальнай установы. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
390. Ліст С. Кошур, навук. супрацоўніка Карэліцкага музея, да Б. У. Кіта, у якім яна распавядае пра справы музея. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.

391. Ліст Славы Лягенчанкі да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца аб прыбыцці ў Франкфурт. Аўстралія, 2001. 19,8 × 29,5 см, 1 л., на бел. мове.
392. Віншавальная паштоўка з Вялікаднем ад Надзеі Барт-Юрэвіч Б. У. Кіту. ЗША. 12,1 × 14,4 см, на бел. мове.
393. Ліст Ірыны, сястры, да Б. У. Кіта, з віншаваннем з днём нараджэння. 2002. 19,1 × 27 см, 1 л., на бел. мове.
394. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта, ў якім выказваецца падзяка за дапамогу ў цяжкія хвіліны жыцця. Мінск, 2000. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
395. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта, у якім яна распавядае пра свае беларускія справы. Мінск, 2000. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
396. Ліст Льва Кіты да Б. У. Кіта з аповедам аб цяжкасцях жыцця. Мінск, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
397. Лісты А. Давідовіча да Б. У. Кіта з расказам пра работу па збору матэрыялаў аб жыцці Б. У. Кіта і просьбамі даслаць фотаздымкі, анкетныя дадзеныя для будучай кнігі, Маладзечна, 2002–2003. Фармат А4, 10 л., на бел. мове.
398. Ліст С. Кошур, супрацоўніка музея ў Карэлічах, да Б. У. Кіта, у якім яна дзякуе за дасланыя матэрыялы і просіць апісаць некаторыя фотаздымкі. Карэлічы, 2003. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
399. Лісты Алеся Ралаўца да Б. У. Кіта, у якіх паведамляе аб сваёй працы ў школе, аб сваіх новых сувязях з землякамі за мяжой. Маладзечна, 2002–2003. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
400. Ліст А. Чэмера да Б. У. Кіта, у якім ён расказвае пра сваё жыццё і дзеліцца ўражаннямі ад твораў В. Быкава. Вільня, 2002. 21,5 × 29,7 см, на бел. мове.
401. Лісты Галіны Міхайлаўны Аўдзеі, унучкі А. А. Данілевіча, да Б. У. Кіта, у якіх яна паведамляе аб сваім жыцці і просіць расказаць пра свайго дзядулю, якога яна амаль не ведала. Гродна, 2002. Фармат А4, 4 л., на рус. мове.
402. Ліст С. Кошур да Б. У. Кіта, у якім яна расказвае пра сустрэчу беларускіх пісьменнікаў у Карэлічах. Карэлічы, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
403. Ліст У. Арлова да Б. У. Кіта, у якім пісьменнік выказвае падзяку Б. У. Кіту і В. Быкаву за кнігу «Цярновы шлях». Мінск, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
404. Ліст Ірыны, сястры, да Б. У. Кіта, у якім яна распавядае пра сваё жыццё ў вёсцы Агароднікі, 2002. 19,1 × 27 см, 1 л., на бел. мове.
405. Ліст В. Іпатавай да Б. У. Кіта, у якім яна расказвае пра сустрэчу ў Глыбокім. Мінск, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
406. Лісты Вадзіма Нарбутовіча да Б. У. Кіта, у якім ён расказвае пра сваё жыццё ў Беларусі і Нямеччыне, пра сваіх дзядоў і захапляецца жыццём Б. У. Кіта. Берлін, 2002. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
407. Ліст Сяргея Законнікава да Б. У. Кіта, у якім ён паведамляе пра заснаванне новага часопіса «ТОК», просіць Б. У. Кіта стаць членам рэдакцыйнай Рады і дапамагчы знайсці спонсараў для заснавання часопіса. Мінск, 2002. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
408. Ліст Алены Глагоўскай да Б. У. Кіта, у якім яна расказвае пра свае новыя сустрэчы і задумку напісаць кнігу пра Ільшэвічаў. Гданьск, 2002. 15,5 × 21 см, 1 л., на бел. мове.
409. Ліст В. Быкава да Б. У. Кіта асабістага характару. Германія, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
410. Ліст В. Быкава да Б. У. Кіта, у якім пісьменнік просіць дапамагчы Законнікаву знайсці спонсараў. Германія, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
411. Ліст Кастуса Харашэвіча да Б. У. Кіта, у якім ён паведамляе, што ідзе падрыхтоўка да асабістай выставы з нагоды 75-годдзя. Маладзечна, 2001. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
412. Ліст Б. У. Кіта да А. Давідовіча, у якім навуковец пісьмова адказвае на пытанні, дасланыя раней. Дадатак — копія артыкула з газеты «Рунь» «Прэмія ймя Б. У. Кіта 2002 г.» Паўла Саўчанкі. Фармат А4, 5 л., на бел. мове.
413. Ліст Г. Сокала, дырэктара Эканоміка-юрыдычнага каледжа, да Б. У. Кіта, у якім віншаванні з днём нараджэння і паведамляецца аб запланаванай сустрэчы з Л. Савік. Баранавічы, 2002. Копія, фармат А4, 1 л., на бел. мове.

414. Ліст Г. Сокала, дырэктара Эканоміка-юрыдычнага каледжа, да Б. У. Кіта, у якім віншаванні з днём нараджэння і паведамляецца, як адзначылі гэтую дату навучэнцы каледжа. Баранавічы, 2001. Копія, фармат А4, 1 л., на бел. мове.
415. Ліст В. Быкава да Б. У. Кіта асабістага характару. Германія, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
416. Віншаванне з 91-й гадавінай з дня нараджэння Б. У. Кіту ад А. В. Ліса, старшыні Наваградскага райвыканкама. Наваградак, 2001. Копія, фармат А4, 1 л., на бел. мове.
417. Віншаванне з днём нараджэння Б. У. Кіту ад Тамары Вяршыцкай і супрацоўнікаў музея. Наваградак, 2001. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
418. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта. у якім яна паведамляе аб працы над часопісам «Зямля Наваградская». Наваградак, 2000. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
419. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта. у якім віншаванні з днём нараджэння і паведамляецца аб чарговым конкурсе інтэлектуалаў. Наваградак, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
420. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра першы нумар часопіса «Зямля Наваградская» і пра пераможцу чэмпіяната інтэлектуальных гульняў. Наваградак, 2001. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
421. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім выказваецца ўражанні ад юбілейнага альбома. Наваградак, 2002. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
422. Ліст Б. У. Кіта, у якім ён падрабязна расказвае пра сваю дзейнасць у часы нямецкай акупацыі. Франкфурт, 2002. Фармат А4, 9 л., на бел. мове.
423. Ліст В. Быкава да Б. У. Кіта асабістага зместу. Германія, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
424. Ліст Алены Войцік, былой вучаніцы Б. У. Кіта, дачкі Зоські Верас, да Б. У. Кіта, ў якім выказваецца падзяка за дасланы альбом, паведамляецца аб складаным становішчы беларусаў у Вільні. Вільня, 2002. 14,8 × 21 см, 1 л., на бел. мове.
425. Лісты С. Кошур да Б. У. Кіта, у якіх навіна аб выданні кнігі «Вяртанне на Радзіму», паведамленне аб няўдалых пошуках магілы маці Б. У. Кіта. Карэлічы, 2002. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
426. Ліст К. Акулы да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за «Цярновы шлях», 2001. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
427. Ліст К. Акулы да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за дасланы юбілейны альбом і заўвагі па тэксту. 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
428. Ліст Соф'і Клозман да Б. У. Кіта, у якім выказваецца захапленне жыццём Б. У. Кіта і ўдзячнасць за аповяд «Цярновы шлях». Ізраіль, 2002. 20,5 × 29,5 см, 2 л., на бел. мове.
429. Лісты Л. Кіты, брата, да Б. У. Кіта, асабістага характару. У дадатку — песні, словы і музыка Л. Кіты. Мінск, 2001. Фармат А4, 10 л., на бел. мове.
430. Лісты П. Саўчанкі да Б. У. Кіта, у якіх выказваецца ўдзячнасць за дасланыя кнігі і паведамляецца пра мерапрыемствы, прысвечаныя Б. У. Кіту. Мінск, 2002. 14,7 × 21 см, 2 л., на бел. мове.
431. Лісты К. Акулы да Б. У. Кіта, асабістага характару, 2002. 11,8 × 21,7 см, 21,5 × 27,9 см, 2 л., на бел. мове.
432. Лісты С. Кошур да Б. У. Кіта, у якіх размова ідзе аб выданні кнігі «Вяртанне на Радзіму». Карэлічы, 2002. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
433. Ліст В.В. Струк, загадчыцы аддзела культуры Карэліцкага райвыканкама, да Б. У. Кіта, у якім выказваецца вялікая ўдзячнасць за дапамогу ў выданні кнігі «Вяртанне на Радзіму». Карэлічы, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
434. Ліст П. Кузюковіча да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца, як пышна святкавалі дзевяностагоддзе навучоўца. Брэст, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
435. Ліст Фурса А. Л., былой вучаніцы гандлёвай школы ў Маладзечна, да Б. У. Кіта, у якіх расказвае аб сабе і ўспамінае сваё студэнцтва. Паставы, 1998. Фармат А4, на бел. мове.
436. Ліст Я. Фядзюшына да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра цяжкасці, з якімі сутыкнуліся пры арганізацыі «Беларускага дабрачыннага фонда». Мінск, 1992. 20,5 × 29,1 см, 1 л. на бел. мове.
437. Ліст М. Ярчыка да Б. У. Кіта, ў якім ён расказвае аб сваёй працы ў Беларусі, аб дзяржаўнай алімпіядзе, якую збіраюцца праводзіць на кафедры хіміі Брэсцкага ўніверсітэта. Брэст, 1998. 19,8 × 29,8 см, 1 л., на бел. мове.

438. Лісты Яўгеніі Навумчык, былой вучаніцы, да Б. У. Кіта, у якіх яна распавядае пра жыццё беларусаў у Вільні і выказвае падзяку за дасланую кнігу. Вільня, 1997. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
439. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра адкрыццё мемарыяльнай дошкі на будынку СШ № 1. Наваградак, 2000. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
440. Ліст С. Лягенчанка, былой вучаніцы, да Б. У. Кіта, у якім расказвае пра складаны лёс сваёй дачкі ў Германіі, просіць парады і дапамогі. Сідней, 2000. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
441. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім ён расказвае пра выпадак рабаўніцтва. Вільня, 2000. 21,3 × 27,5 см, 4 с., на бел. мове.
442. Ліст А. Фурса да Б. У. Кіта з віншаваннем з надыходзячым Новым годам і Калядамі. Паставы, 2000. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
443. Лісты Л. Кіты да Б. У. Кіта асабістага характару. Мінск, 2000. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
444. Ліст Ірыны, сястры, да Б. У. Кіта, у якім яна распавядае пра сваё жыццё і віншуе з надыходзячым Новым годам і Калядамі. Карэлічы, 2000. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
445. Ліст К. Акулы да Б. У. Кіта, у якім ён віншуе з надыходзячым Новым годам і Калядамі. Таронта, 2000. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
446. Ліст вучняў 5 класа Вараб'евіцкай школы Наваградскага раёна да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра жыццё класа і выказваецца просьба адказаць на ліст. Вараб'евічы Наваградскага раёна, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
447. Ліст Я. Лецкі да Б. У. Кіта, у якім ён выказвае сваю думку наконт супадзення тэкстаў у кнігах Л. Савік і А. Чэмера. Мінск, 2000. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
448. Ліст Л. Кіты да Б. У. Кіта, у якім віншаванне з Новым годам, ноты са словамі новых песень і музычная крыжаванка. Мінск, 2001. Фармат А4, 7 л., на бел. мове.
449. Ліст Насці, сястры, да Б. У. Кіта, у якім яна расказвае пра сваю сям'ю і ўнукаў. Валеўка Наваградскага раёна. Фармат А4, 3 л., на рус. мове.
450. Ліст Кастуся Харашэвіча да Б. У. Кіта, у якім ён просіць даслаць фотаздымак 1944 года для працы над мастацкім творам «Мае настаўнікі». Маладзечна, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
451. Лісты А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якіх паведамляецца пра жыццё і жыццёвыя турботы. Вільня, 2001. Фармат А4, 6 л., на бел. мове.
452. Ліст Ніны Леўкавічанкі, былой вучаніцы, да Б. У. Кіта, у якім яна ўспамінае выпадак са школьнага жыцця, калі была сарвана лекцыя па фізіцы. Парыж, 1999 г. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
453. Ліст І. Пракаповіча да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра краязнаўчую працу ў Паставах. Паставы, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
454. Ліст А. Фурса да Б. У. Кіта, у якім яна дзеліцца сваімі ўражаннямі пра кнігу ўспамінаў, запісаную В. Быкавым. Паставы, 2002. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
455. Ліст Ніны Леўкавічанкі да Б. У. Кіта, у якім яна ўспамінае, як калісьці ім даслалі сала ў Берлін, і віншуе з Вялікаднем. Парыж, 2001. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
456. Ліст П. Саўчанкі да Б. У. Кіта, у якім размова ідзе аб перавыданні кнігі «Партрэты віленчукоў», і калі Б. У. Кіт згодны выдаць аб сабе, то трэба даслаць 100 \$. Вільня, 2001. 21,7 × 28 см, 1 л., на бел. мове.
457. Ліст Руслана Качаткова да Б. У. Кіта, у якім ён дзеліцца ўражаннямі пра мемарыяльную дошку ў Наваградку і спадзяецца на сустрэчу ў Франкфурце. Таронта, 2001. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
458. Ліст Андрэя Майсяёнкі да Б. У. Кіта, у якім ён просіць перадаць некалькі нумароў «КГ» Васілю Быкаву. Гродна, 2001. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
459. Ліст ад членаў клуба «Айчына» СШ № 1 да Б. У. Кіта. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
460. Ліст Юрыя Шаўкова да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра відэафільм «Летуценні Язэпа Драздовіча», знятага па яго сцэнарыю. Заслаўе, 1997. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
461. Віншаванне В. Букі, доктара біялагічных навук, Б. У. Кіту з нагоды яго дня нараджэння. Гродна, 1997. Копія з факса, фармат А4, 2 л., на бел. мове.
462. Ліст Б. У. Кіта да Міхаіла Маркавіча, у якім ён просіць напісаць успаміны для В. Іпатавай, якая збірае матэрыял аб Б. Кіце для кнігі. Франкфурт, 1998. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.

463. Ліст М. Няпраўскага да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за кнігу «Космас беларуса». Брэст, 1997. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
464. Ліст М. Няпраўскага да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра Івана Іванавіча Котляра, прафесара Брэсцкага ўніверсітэта. Брэст, 1998. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
465. Ліст В. П. Платонова, прафесара матэматыкі, да Б. У. Кіта, у якім выказваюцца найлепшыя пажаданні і ўказаны паштовы адрас. Канада, 1997. Фармат А4, 1 л., на рус. мове.
466. Ліст В. П. Платонава, прафесара матэматыкі, да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за дасланыя лісты. Канада, 1997. Фармат А4, 1 л., на рус. мове.
467. Ліст Ціны Клыкоўскай, карэспандэнта незалежнай газеты, да Б. У. Кіта, у якім яна распавядае аб сваёй працы над гісторыяй моладзевых арганізацый і просіць даслаць свае ўспаміны. Пінск, 1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
468. Ліст М. Сяднёва да Б. У. Кіта з падзякай за кнігу «Космас беларуса». ЗША, 1998. 15,2 × 22,8 см, 1 л., на бел. мове.
469. Ліст А. Анішчыка да Б. У. Кіта, у якім даецца аналіз кнігі «Космас беларуса». Вільня, 1996. Фармат А4, 2,5 л., на бел. мове.
470. Ліст Л. Савік да Б. У. Кіта асабістага зместу, напісаны ў час адпачынку. Нарач, 1994. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
471. Ліст Валодзі і Лёдзі да Б. У. Кіта з падзякай за дасланую аўтабіяграфічную кнігу «Космас беларуса», 1994. 14,9 × 23 см, 1 л., на бел. мове.
472. Ліст Б. У. Кіта да В. Іпатавай, у якім выказваецца просьба адаслаць ліст падзякі сп. Тэнану за пошук фінансавай падтрымкі для УБК. Франкфурт, 1993. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
473. Ліст Руслана Качаткова да Б. У. Кіта асабістага характару. Мінск, 1993. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
474. Ліст Я. Лецкі да Б. У. Кіта асабістага характару. Мінск, 1994. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
475. Ліст Я. Лецкі да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра сход наваградцаў свету. Мінск, 1994. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
476. Ліст В. Іпатавай з анкетнымі пытаннямі і адказы Б. У. Кіта. Фармат А4, 6 л., на бел. мове.
477. Ліст Я. Лецкі да Б. У. Кіта асабістага характару. Мінск, 1995. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
478. Ліст Ю. Малаша да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца, што напісаны ім сцэнарый аб жыцці Б. У. Кіта ўхвалены і, магчыма, пачнецца праца над фільмам. У дадатку — графічная работа «Космас». Мінск, 1998. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
479. Ліст Ю. Малаша да Б. У. Кіта, у якім ён расказвае пра працу над канцэпцыяй выставы ў Заслаўскім музеі «Космас зямлян» і просіць адказаць на прапанаваныя пытанні. Мінск, 1998. Фармат А4, 5 л., на бел. мове.
480. Ліст Ю. Малаша да Б. У. Кіта, у якім ён паведамляе аб асабістай выставе «Адчуванне Драздовіча». У дадатку — верш «Паўстань з кален». Мінск, 1998. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
481. Ліст Ю. Малаша да Б. У. Кіта, у якім ён перадае сардэчныя прывітанні і паведамляе, што перадаў відэафільм «Летуценні Драздовіча». Мінск, 1998. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
482. Ліст Б. У. Кіта да Ю. Малаша, у якім выказваецца падзяка за дасланы відэафільм і згода дапамагчы ў працы над фільмам пра Б. У. Кіта. Франкфурт, 1998. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
483. Ліст былой вучаніцы Б. У. Кіта А. Л. Фурса да Б. У. Кіта, у якім яна з удзячнасцю ўспамінае пра навучальныя ўстановы, адчыненыя Б. У. Кітам у Паставах і Маладзечна. Паставы, 1998. Копія, фармат А4, 2 л., на бел. мове.
484. Ліст Б. У. Кіта да В. Іпатавай асабістага характару. Франкфурт, 1998. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
485. Ліст Б. У. Кіта да В. Іпатавай асабістага характару. Франкфурт, 1997. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
486. Ліст-віншаванне Б. У. Кіта да В. Іпатавай і Я. Фядзюшына з навагоднімі пажаданнямі. Франкфурт, 1998. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
487. Ліст Б. У. Кіта да В. Іпатавай, у якім пералічаны прозвішчы членаў «Сябрыны па рэалізацыі ідэй Барыса Кіта». Франкфурт. Фармат А4, 7 л., на бел. мове.

488. Ліст А. Мальдзіса да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца, што на чарговым пасяджэнні Камітэта беларусістаў Б. У. Кіт быў абраны ганаровым сябрам Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў. Мінск, 1992. Копія, фармат А4, 1 л., на бел. мове.
489. Ліст Б. У. Кіта да В. Іпатавай, у якім апісваюцца справы Сябрыны Б. У. Кіта. Франкфурт, 1993. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
490. Ліст Б. У. Кіта да В. Іпатавай, у якім выказваецца захапленне створанай Сябрынай Б. У. Кіта. Франкфурт, 1993. Фармат А4, 6 л., на бел. мове.
491. Ліст Я. Фядзюшына да Б. У. Кіта, у якім расказваецца, як Сябрына Б. У. Кіта адзначыла яго дзень нараджэння ў бібліятэцы Дома літаратараў. Мінск, 2003. Фармат А4, 1 л., на рус. мове.
492. Запрашэнне ў Германію на імя Я. Фядзюшына для правядзення навуковых перагавораў. Франкфурт, 1998. Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
493. Запрашэнне ў Берлін на імя Я. Фядзюшына для правядзення навуковых перагавораў. Берлін, 1996. Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
494. Ліст Т. Казевіч да Я. Фядзюшына, у якім яна просіць не пакідаць без увагі дасланы раней ліст у Бундэсбанк. Франкфурт, 1995. Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
495. Ліст Т. Казевіч, у якім паведамляецца, што Я. Фядзюшын, нам. галоўнага рэдактара газеты «Культура», прасіў аб інтэрв'ю ў генеральнага дырэктара Бундэсбанка, які прапанаваў адказаць пільмова. Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
496. Ліст Я. Фядзюшына да Х. Тэйтмейру, старшыні праўлення банка, у якім ён просіць даць эксклюзіўнае інтэрв'ю газеце «Культура». Дадатак — пытанні для інтэрв'ю. Мінск, 1995. Фармат А4, 4 л., на ням. і рус. мовах
497. Ліст Б. У. Кіта да Я. Я. Шыраева ад 20.08.1995, у якім падаюцца кароткія біяграфічныя звесткі пра Фрэдэрыка Ордвэя, Фрэдэрыка Дуранта, Аўгуста Штаатса, Уладзіміра Копаля. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
498. Ліст з Кітайскага культурнага фонда да Б. У. Кіта, ў якім выказваецца зацікаўленасць праектам Беларускага нацыянальнага ўніверсітэта. Вашынгтон, 1994. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
499. Ліст Б. У. Кіта ў Кітайскі культурны фонд, з падзякай за цікавасць да беларускага праекта і надзеяй на хуткае спатканне і абмеркаванне. Германія, 1994. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
500. Ліст Джодзі Спайра да Б. У. Кіта і Л. Тэнэна, у якім паведамляецца аб аддзяленні фонда Сораса ў Беларусі, адрас і тэлефон. Франкфурт, 1994. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
501. Ліст Роберта Брэма Б. У. Кіту, у якім выказваецца падзяка за дасланую інфармацыю пра праект Беларускага нацыянальнага ўніверсітэта. ЗША, 1994. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
502. Ліст Б. У. Кіта да Дж. Ардэна, дырэктара Мерылендскага ўніверсітэта, у якім выказваецца шчырая падзяка ўніверсітэту і выкладчыкам-калегам, якія адыгралі важную ролю ў жыцці Б. У. Кіта і яго сыноў. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
503. Ліст Л. Тэнэна да Б. У. Кіта, у якім выказваецца спачуванне ў сувязі з палітычнымі падзеямі ў Беларусі і гатоўнасць аказаць дапамогу ў стварэнні Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі. ЗША, 1995. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
504. Ліст Беклайкі, дырэктара Музея навукі, да Б. У. Кіта, у якім выказваецца просьба даслаць ілюстрацыі да выступлення ў Малазе ў кастрычніку 1989 года. ЗША, 1995. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
505. Віншавальная паштоўка ад К. Харашэвіча Б. У. Кіту з нагоды 86-годдзя з дня нараджэння. Канверт з адрасам. Маладзечна, 1996. 10,5 × 14,1 см, на бел. мове.
506. Віншавальная картка з Новым годам на імя Б. У. Кіта ад Р. Гарэцкага. 7,1 × 13,2 см, на бел. мове.
507. Ліст Б. У. Кіта да Імрэ Тоса, у якім выказваецца падзяка за дапамогу ў час працы ў Рэгенсбургу. Франкфурт, 1980. Копія, фармат А4, 1 л., на англ. мове.
508. Ліст Б. У. Кіта да Дж. Сасэра з віншаваннем з нагоды новай пасады і паведамленнем аб новай кнізе пра Б. У. Кіта, якая выйшла ў Беларусі. Франкфурт, 1993. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
509. Ліст Дж. Сасэра да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за дапамогу ў арганізацыі сустрэчы ў абшчыне баптыстаў. ЗША, 1995. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
510. Ліст Дж. Сасэра да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за тое, што яго ўключылі ў аргкамітэт па арганізацыі Беларускага ўніверсітэта. ЗША, 1994. Фармат А4, 2 л., на англ. мове.

511. Віншавальная паштоўка ад сям’і Сяднёвых з нагоды 85-годдзя з дня нараджэння Б. У. Кіта. ЗША, 1995. 12,1 × 15,6 см, на бел. мове.
512. Ліст Дж. Сасэра да Б. У. Кіта, у якім ён дзеліцца сваімі ўражаннямі пра кнігу Л. Савік і спадзяецца на хуткую сустрэчу ў 1995 годзе. ЗША, 1993. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
513. Ліст Дж. Сасэра да Б. У. Кіта асабістага характару. ЗША, 1993. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
514. Віншавальная паштоўка ад Паўла Саўчанкі з навагоднімі віншаваннямі Б. У. Кіту. Вільня, 1995. 10,5 × 15 см, на бел. мове.
515. Запрашэнне Б. У. Кіту на імпрэзу ў выдавецтва «Пейто» з нагоды выпуску ў свет кнігі «Космас беларуса». Мінск, 1996. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
516. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра знаёмства з Львом Уладзіміравічам Кіта і пра святкаванне 950-годдзя горада Наваградка. Наваградка, 1995. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
517. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра хуткую паездку дэлегацыі з Наваградка ў Ляймэн. Наваградка, 1996. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
518. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім расказваецца аб святкаванні 1 верасня ў Наваградку і ў музеі. Наваградка, 1995. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
519. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім расказваецца пра новыя задумы і планы музея. Наваградка, 1995. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
520. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра ўстаноўчы сход Згуртавання наваградцаў свету, які адбыўся 18 чэрвеня бягучага года. Наваградка, 1994. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
521. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім паведамляецца пра справы музея. Наваградка, 1996. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
522. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім выказваецца падзяка за дапамогу пры ўстанаўленні сяброўскіх сувязей з горадам Ляймэнам. Наваградка, 1995. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
523. Паштоўка віншавальная Б. У. Кіту ад рэдакцыі газеты «Голас Радзімы» з Калядамі і Новым годам. Мінск. 10,4 × 14,6 см, на бел. мове.
524. Паштоўка віншавальная Б. У. Кіту ад рэдакцыі газеты «Голас Радзімы» з Калядамі і Новым годам. Мінск. 10,6 × 14,6 см, на бел. мове.
525. Запрашэнне Б. У. Кіту ад Міжнароднай асацыяцыі беларусістаў за подпісам А. Мальдзіса прыняць удзел у рабоце круглага стала «Беларуска-нямецкае гісторыка-культурнае ўзаемадзеянне: гісторыя і сучаснасць». Мінск, 1996. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
526. Ліст генеральнага дырэктара «Молодёжный стиль» Герцыка да Б. У. Кіта з просьбай дапамагчы ў пошуку спонсараў маладзёвай арганізацыі. Мінск, 1994. Факс, на рус. мове.
527. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім паведамляюцца музейныя навіны. Наваградка, 1995. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
528. Ліст Т. Вяршыцкай да Б. У. Кіта, у якім паведамляюцца музейныя навіны. Наваградка, 1996. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
529. Ліст Б. У. Кіта сп. Эрбару, обербургамістру г. Ляймэна, у якім выказваецца падзяка за добрае стаўленне да г. Наваградка. Франкфурт, 1995. Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
530. Запрашэнне Б. У. Кіту, падпісанае П. Бяляевым, паслом Рэспублікі Беларусь у Германіі, на прэзентацыю кнігі А. Г. Лукашэнка «Рэспубліка Беларусь: шлях у будучыню». Германія, 1996. Фармат А4, 1 л., на ням. мове.

Прэмія Барыса Кіта

1. Дыплом «Arbeitskreis Belarusisch-Deutsche Begegnungen e.v. Boris-Kit-Preis 2004 wird in Würdigung der Verdienste um die Freiheit der Wissenschaften seines Landes und für sein gesellschaftliches Engagement verliehen an Uladzimir Arlou» («Рабочай групы аб'яднання Беларуска-нямецкія сустрэчы аб узнагароджванні прэміяй Барыса Кіта за 2004 год Уладзіміра Арлова як прызнанне заслуг па абароне свабоды навукі сваёй краіны і за грамадскую дзейнасць»). Копія, 29,8 × 19,8 см, рамка 21,1 × 31 см.
2. Дыплом «Arbeitskreis Belarusisch-Deutsche Begegnungen e.v. Boris-Kit-Preis 2004 wird in Würdigung der Verdienste um die Freiheit der Wissenschaften seines Landes und für sein gesellschaftliches Engagement verliehen an Radzim Garezki» (Рабочай групы аб'яднання Беларуска-нямецкія сустрэчы аб узнагароджванні прэміяй Барыса Кіта за 2004 год Радзіма Гарэцкага як прызнанне заслуг па абароне свабоды навукі сваёй краіны і за грамадскую дзейнасць»). Копія, 29,8 × 19,8 см, рамка 21,1 × 31 см.
3. Дыплом «Arbeitskreis Belarusisch-Deutsche Begegnungen e.v. Boris-Kit-Preis 2004 wird in Würdigung der Verdienste um die Freiheit der Wissenschaften seines Landes und für sein gesellschaftliches Engagement verliehen an Siarhiej Zakonnikau» (Рабочай групы аб'яднання Беларуска-нямецкія сустрэчы аб узнагароджванні прэміяй Барыса Кіта за 2004 год Сяргея Законнікава як прызнанне заслуг па абароне свабоды навукі сваёй краіны і за грамадскую дзейнасць»). Копія, 29,8 × 19,8 см, рамка 21,1 × 31 см.

Успаміны пра Барыса Кіта

1. Падборка юбілейных артыкулаў з розных інтэрнет-газет. Фармат А4, 8 л.
2. Пералік артыкулаў у перыядычных выданнях з нагоды юбілея Б. У. Кіта, напісаны яго рукой. Фармат А4, 4 л.
3. Ліст Л. Савік ад Б. У. Кіта, ад 22.05.1996, у якім размова вядзецца аб прэзентацыі кнігі Л. Савік і ў дадатку пералічваюцца заслугі Б. У. Кіта. Фармат А4, 3 л.
4. Спіс асобаў, якім выслась запрашэнні на ўрачыстасці прэзентацыі кнігі Л. Савік «Космас беларуса», складзены Б. У. Кітом. Фармат А4, 19 л.
5. Спіс найбольш выдатных спраў на працягу жыцця, складзены Б. У. Кітом. Франкфурт. Фармат А4, 16 л., на бел. мове.
6. Успаміны А. Гатковіча, ураджэнца г. Маладзечна, выхаванца Маладзечанскага адміністрацыйна-гандлёвага інстытута.
7. Успаміны П. М. Кузюковіча, прафесара медыцыны, былога вучня Б. У. Кіта, аб сустрэчы Б. У. Кіта з грамадскасцю г. Маладзечна 19.06.1992.
8. Успаміны прафесара, доктара тэхнічных навук А. Г. Раковіча пра Б. У. Кіта Мінск, 1994.
9. Успаміны Леслі Тэнэна аб супрацоўніцтве з Б. У. Кітом ад 25.12.2003, Арызона, ЗША. Фармат А4, 3 л., на англ. мове.
10. Успаміны Лены Глагоўскай «Сустрэчы з Барысам Кітом, шчаслівым сьведкам гісторыі XX ст.», Польшча, 14.10.2003. Фармат А4, 1 л., на бел. мове.
11. Успаміны А. Г. Майсяёнка «Пра першае знаёмства з прафесарам Кітом і астатні ліст акадэміка Астроўскага». Фармат А4, 10 л., на бел. мове.
12. Успаміны праф. Кшыштафа Марліча, рэктара і прафесара Акадэміі медыцыны, «Маё спатканне з праф. Барысам Кітом». Шчэцін, Польша. Фармат А4, 5 л., на пол. мове.
13. Успаміны праф. Яўгена Шыраева аб сустрэчы з Б. У. Кітом. Масква, Расія. Фармат А4, 1 л., на рус. мове.
14. Успаміны Надзеі Барт-Юрэвіч, былой вучаніцы Б. У. Кіта, «Успаміны аб прафесары Барысе Кіце». Германія. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
15. Успаміны Дзмітрыя Ярашэўскага, настаўніка гімназіі. Гота, Германія, 2003. Фармат А4, 2 л., на бел. мове.
16. Успаміны Анастасіі і Дзмітрыя Паўлоўскіх «Выпадковая сустрэча». Франкфурт, 2003. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.

17. Успаміны Эрнэста Фазана, ганаровага дырэктара Інстытута касмічнага законазнаўства «Прафесар др. Б. У. Кіт як я яго ведаю» з перакладам на бел. мову. 10.10.2003. Фармат А4, 1 л., на англ. мове, пераклад на 4 л., на бел. мове.
18. Успаміны Дж. Сасэра, прафесара, вучня Б. У. Кіта «Мой настаўнік, мой кумір, мой сябра». Германія. Фармат А4, 2 л., на англ. мове.
19. Укспаміны д-ра І. Шлоотца, асабістага ўрача Б. У. Кіта. Патсдам, Германія. Фармат А4, 2 л., на ням. мове.
20. Успаміны Вадзіма Нарбутовіча, студэнта Берлінскага ўніверсітэта, «Пра Барыса Кіта». Берлін, Германія, 2003. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
21. Успаміны В. Фалька аб сустрэчы з Б. У. Кітом. Берлін, Германія, 2004. Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
22. Успаміны Гарулі Танака, прафесара, аб сустрэчах з Б. У. Кітом «Сустрэчы з Барысам у Японіі, Амерыцы і Германіі», «Мой настаўнік доктар Б. У. Кіт». Фармат А4, 2 л., на англ. мове.
23. Успаміны Ніны Ляўкавічанкі, вучаніцы Б. У. Кіта. Парыж, Францыя. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
24. Успаміны Веранікі Чаркасавай «Жизнь во имя Родины». Мінск, Беларусь, 2003. Фармат А4, 4 л., на рус мове.
25. Успаміны Катлін Бабіт, святара епіскапальнай царквы, вучаніцы Б. У. Кіта. Вашынгтон, ЗША, 2003. Фармат А4, 1 л., пераклад Б. У. Кіта на 4 л.
26. Успаміны Славы Лягенчанкі «Мае сустрэчы з чалавекам-легендай». Сідней, Аўстралія, 2004. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
27. Успаміны Уладзіміра Караля, прафесара. Чэхія, 2004. Фармат А4, 3 л., на англ. мове.
28. Успаміны Паўла Саўчанкі аб сустрэчы з Б. У. Кітом. Вільня, 2003. Фармат А4, 4 л., на бел. мове.
29. Успаміны Гарулі Танака «Мае асабістыя ўспаміны аб Барысе Кіце» і асабісты ліст да Б. У. Кіта. Японія, 2004. Фармат А4, 4 л., на англ. мове.
30. Успаміны Г. Шостака «Барыс Кіт», Мінск, 2003. Фармат А4, 3 л., на англ. мове.
31. Успаміны Б. У. Кіта «Б. У. Кіт — адзін з першых беларусаў у Каліфорніі, ЗША (1950-1958)». Фармат А4, 6 л., на бел. мове.
32. Успаміны аб сустрэчы з Барысам Кітом Паўла Саўчанкі. Вільня, 2003. Копія, фармат А4, 5 л., на бел. мове.
33. Успаміны Надзеі Барт-Юрэвіч. Германія, 2003. Копія, фармат А4, 2 л., на бел. мове.

Намінацыі Б. У. Кіта

1. Тлумачальная запіска, у якой Б. У. Кіт апісаў асноўныя біяграфічныя інстытуты, якія займаюцца намінацыямі ў галіне навукі і культуры. Фармат А4, 3 л., на бел. мове.
2. Ліст Міжнароднай аб'яднанай канвенцыі да Б. У. Кіта ад 10.02.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на Міжнародную ўзнагароду міру. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
3. Рэкламны ліст Міжнароднай ўзнагароды міру. Фармат А4, на англ. мове.
4. Бланк, пры запаўненні якога намінант пацвярджае прыняцце ўзнагароды і гарантуе аплату. 9,3 × 21,6 см, на англ. мове.
5. Канверт (для бланка) з адрасам Міжнароднай аб'яднанай канвенцыі. 9,9 × 22,5 см.
6. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта, ад 18.11.2005 г, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «Чалавек года 2005». Фармат А4, на англ. мове.
7. Рэкламны ліст ўзнагароды «Чалавек года». Фармат А4, на англ. мове.
8. Бланк, пры запаўненні якога намінант пацвярджае прыняцце ўзнагароды і гарантуе аплату. 9,3 × 21,5 см, на англ. мове.
9. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,9 × 22,5 см.
10. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 16.12.2005, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на Міжнародную ўзнагароду «За дасягненні на працягу ўсяго жыцця». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.

11. Рэкламны ліст узнагароды «За дасягненні на працягу ўсяго жыцця». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
12. Бланк, пры запаўненні якога намінант пацвярджае прыняцце ўзнагароды і гарантуе аплату. 9,3 × 21,6 см, на англ. мове.
13. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,9 × 22,5 см.
14. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 7.04.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на Міжнародную ўзнагароду «За дасягненні на працягу ўсяго жыцця». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
15. Рэкламны ліст узнагароды «За дасягненні на працягу ўсяго жыцця». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
16. Бланк, пры запаўненні якога намінант пацвярджае прыняцце ўзнагароды і гарантуе аплату. 9,3 × 21,6 см, на англ. мове.
17. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,9 × 22,5 см.
18. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 21.10.2005, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «Амерыканскі ганаровы медаль». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
19. Рэкламны ліст узнагароды «Амерыканскі ганаровы медаль». Фармат А4, на англ. мове.
20. Бланк, пры запаўненні якога намінант пацвярджае прыняцце ўзнагароды і гарантуе аплату. 9,3 × 21,6 см, на англ. мове.
21. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,9 × 22,5 см.
22. Ліст Міжнароднай аб'яднанай канвенцыі да Б. У. Кіта ад 10.03.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца ў Ганаровы легіён Міжнароднай аб'яднанай канвенцыі. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
23. Рэкламны ліст узнагароды Ганаровага легіёна Міжнароднай аб'яднанай канвенцыі. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
24. Бланк, пры запаўненні якога намінант пацвярджае прыняцце ўзнагароды і гарантуе аплату. 9,3 × 21,6 см, на англ. мове.
25. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,9 × 22,5 см.
26. Ліст Сусветнай акадэміі літаратуры да Б. У. Кіта ад 5.05.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «Ганаровы дыплом Майстра». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
27. Рэкламны ліст «Ганаровага дыплама Майстра», на адвароце бланк для падцвярджэння узнагароды. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
28. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,9 × 22,5 см.
29. Ліст Міжнароднага біяграфічнага цэнтра (Англія) да Б. У. Кіта ад 27.01.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на атрыманне «Міжнароднага ордэна» за дасягненні. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
30. Рэкламны ліст «Міжнароднага ордэна» за дасягненні, на адвароце якога бланк для пацвярджэння прыняцця ўзнагароды і гарантыі аплаты. Фармат А4, на англ. мове.
31. Канверт (для бланка) з адрасам Міжнароднага біяграфічнага цэнтра. 8,9 × 15,2 см.
32. Ліст Міжнароднага біяграфічнага цэнтра (Англія) да Б. У. Кіта ад 24.02.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на атрыманне ўзнагароды «За дасягненні 21-га стагоддзя». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
33. Рэкламны ліст узнагароды «За дасягненні 21-га стагоддзя». На адвароце анкета і бланк для запаўнення. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
34. Ліст Міжнароднага біяграфічнага цэнтра (Англія) да Б. У. Кіта ад 24.03.2006, у якім паведамляецца, што пры Цэнтры будзе адчыняцца Зала знакамітасцей, у якой прапануецца размясціць мемарыяльную табліцу Б. У. Кіта. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
35. Рэкламны ліст мемарыяльнай табліцы, на адвароце анкета і бланк. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
36. Канверт (для бланка) з адрасам Міжнароднага біяграфічнага цэнтра. 8,9 × 15,2 см.

37. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 2.05.2006, у якім паведамляецца, што у Амерыканскай зале знакамітасцей прапануецца размясціць мемарыяльную табліцу Б. У. Кіта. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
38. Рэкламны ліст мемарыяльнай табліцы, на адвароце анкета і бланк для запаўнення. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
39. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 24.03.2006, у якім прапануецца прадставіць біяграфічныя матэрыялы для першага тома даведніка, у якім будуць прадстаўлены ўсе намінанты «Чалавек года» з 1990 года. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
40. Анкета і бланк. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
41. Ліст Міжнароднага біяграфічнага цэнтра (Англія) да Б. У. Кіта ад 21.04.2006, у якім паведамляецца, што Б. У. Кіт прапануецца на намінацыю «The Global Year of Excellence – 2006». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
42. Рэкламны ліст медаля і пасведчання, на адвароце анкета і бланк для запаўнення. 14,8 × 21 см, на англ. мове.
43. Канверт (для анкеты і бланка) з адрасам Міжнароднага біяграфічнага цэнтра. 8,9 × 15,1 см.
44. Ліст Міжнароднага біяграфічнага цэнтра (Англія) да Б. У. Кіта ад 26.05.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «За навуковыя дасягненні на працягу жыцця». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
45. Рэкламны ліст арганізацыі Міжнароднага біяграфічнага цэнтра і Міжнароднага кангрэса мастацтва, навукі і камунікацыі. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
46. Рэкламны ліст Міжнароднай узнагароды «За навуковыя дасягненні на працягу жыцця». На адвароце анкета і бланк. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
47. Канверт (для бланка) з адрасам Міжнароднага кангрэса. 10,2 × 21,6 см.
48. Ліст Міжнароднага біяграфічнага цэнтра (Англія) да Б. У. Кіта ад 16.06.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «Дыямент да Вінчы». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
49. Рэкламны ліст узнагароды « Дыямент да Вінчы» з анкетай і бланкам. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
50. Ліст Міжнароднага біяграфічнага цэнтра (Англія) да Б. У. Кіта ад 23.06.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «Міжнародны прафесіянал года – 2006». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
51. Рэкламны ліст узнагароды «Міжнародны прафесіянал года – 2006», на адвароце анкета і бланк. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
52. Канверт (для бланка) з адрасам Міжнароднага біяграфічнага цэнтра. 9,9 × 22,5 см.
53. Ліст з рэдакцый энцыклапедыі па персаналіях «Хто ёсць хто» ад 24.04.2006, у якім паведамляецца аб складанні даведніка і прапануецца Б. У. Кіту даслаць сваю біяграфію. Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
54. Рэкламны ліст артыкула ў энцыклапедыі «Хто ёсць хто». Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
55. Рахунак на размяшчэнне біяграфічнага артыкула ў энцыклапедыі «Хто ёсць хто». Фармат А4, 1 л., на ням. мове.
56. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 30.06.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «Ордэн амерыканскіх пасланцаў». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
57. Рэкламны ліст узнагароды «Ордэн амерыканскіх пасланцаў». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
58. Бланк для запаўнення, які пацвярджае прыняцце ўзнагароды. 9,3 × 21,5 см, на англ. мове.
59. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,8 × 22,5 см.
60. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 22.09.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «Прэзідэнцкая ганаровая пячатка». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
61. Рэкламны ліст узнагароды «Прэзідэнцкая ганаровая пячатка» з анкетай і бланкам на адвароце. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
62. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,9 × 22,5 см.

63. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 11.08.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «Чалавек года» і ўпісваецца ў даведнік намінантаў 1990–2006 гг. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
64. Анкета і бланк на ўзнагароду «Чалавек года». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
65. Ліст Міжнароднай біяграфічнай асацыяцыі да Б. У. Кіта ад 11.08.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «За дасягненні на працягу жыцця». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
66. Рэкламны ліст Міжнароднай Біяграфічнай Асацыяцыі. На адвароце бланк і анкета члена асацыяцыі. Фармат А4, на англ. мове.
67. Рэкламны ліст узнагароды «За дасягненні на працягу жыцця», якая ўключае мемарыяльную пліту, пасведчанне і медаль. Фармат А4, на англ. мове.
68. Ліст Міжнароднай аб'яднанай канвенцыі да Б. У. Кіта ад 28.07.2006, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «За дасягненні на працягу жыцця». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
69. Рэкламны ліст узнагароды «За дасягненні на працягу жыцця», на адвароце якога бланк і анкета. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
70. Канверт (для бланка) з адрасам офіса Міжнароднай аб'яднанай канвенцыі. 9,8 × 22,5 см.
71. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 25.08.2006, у якім паведамляецца, што яму прапаноўваецца размясціць сваю мемарыяльную пліту ў «Зале знакамітасцей» пры Амерыканскім інстытуце. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
72. Рэкламны ліст мемарыяльнай пліты, на адвароце анкета і бланк. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
73. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,8 × 22,5 см.
74. Ліст Міжнароднага біяграфічнага цэнтра (Англія) да Б. У. Кіта ад 18.11.2005, у якім паведамляецца, што яго імя можа быць упісана ў даведнік сярод імёнаў 100 знакамітых людзей за дасягненні ў навуцы на працягу жыцця. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
75. Канверт (для анкет і бланка) з адрасам Міжнароднага біяграфічнага цэнтра. 8,9 × 15,2 см.
76. Ліст Міжнароднага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 29.07.2005, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на пасаду дэпутата праўлення і ўсе прывілегіі гэтай намінацыі. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
77. Анкета і бланк для запаўнення. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
78. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,9 × 22,5 см.
79. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 26.08.2005, у якім яму прапаноўваецца стаць членам Кансультацыйнага савета навуковых даследванняў. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
80. Анкетны ліст члена Кансультацыйнага савета. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
81. Ліст Міжнароднага біяграфічнага цэнтра да Б. У. Кіта ад 23.09.2005, у якім яму прапаноўваецца размясціць сваю біяграфію ў «Блакiтнай кнiзе». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
82. Рэкламны ліст «Блакiтнай кнiгі» і бланк. Фармат А4, на англ. мове.
83. Ліст Міжнароднай аб'яднанай канвенцыі да Б. У. Кіта ад 23.09.2005, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на Міжнародную узнагароду міру. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
84. Рэкламны ліст Міжнароднай узнагароды міру. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
85. Бланк, пры запаўненні якога падцвярджаецца прыняцце намінацыі. 9,3 × 21,6 см.
86. Ліст Міжнароднага біяграфічнага цэнтра да Б. У. Кіта ад 17.06.2005, у якім паведамляецца, што імя Б. У. Кіта можа быць уключана ў лік 2000 інтэлектуалаў 21-га стагоддзя ў энцыклапедычным выданні Оксфарда. Фармат А4, 2 л., на англ. мове.
87. Рэкламны ліст з анкетай і бланкам. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
88. Ліст Міжнароднага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 13.05.2005, у якім яму прапаноўваецца стаць членам Каардынацыйнага савета навуковых даследванняў. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
89. Анкетны ліст члена Каардынацыйнага савета. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
90. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,9 × 22,5 см.

91. Афіцыйны і рэкламны ліст Міжнароднага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 2005 г., у якім паведамляецца, што ён намінуецца на «Міжнародны ордэн пасланцаў». Фармат А4, на англ. мове.
92. Канверт з адрасамі Б. У. Кіта і Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 13,4 × 18,4 см.
93. Бланк для пацвярджэння прыняцця намінацыі. 10,4 × 14 см.
94. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 14,1 × 14,6 см.
95. Рэкламны ліст «Ганаровага дыплама», на адвароце анкета і бланк. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
96. Канверт (для бланка) з адрасам Амерыканскага біяграфічнага інстытута. 9,9 × 22,6 см.
97. Рэкламны ліст з анкетай і бланкам ўзнагароды «Ключ да поспеху». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
98. Ліст Міжнароднага біяграфічнага цэнтра да Б. У. Кіта ад 13.10.2006, у якім прапануецца Б. У. Кіту стаць памочнікам генеральнага саветніка. Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
99. Рэкламны ліст намінацыі, на адвароце анкета і бланк. Фармат А4, на англ. мове.
100. Канверт (для бланка) з адрасам Міжнароднага біяграфічнага цэнтра. 9 × 15,2 см.
101. Ліст Амерыканскага біяграфічнага інстытута да Б. У. Кіта ад 3.06.2005, у якім паведамляецца, што ён намінуецца на ўзнагароду «Вялікія розумы 21-га стагоддзя». Фармат А4, 1 л., на англ. мове.
102. Рэкламны ліст ўзнагароды «Вялікія розумы 21-га стагоддзя», змешчана анкета і бланк. Фармат А3, на англ. мове.

Рукапісы твораў пра Б. У. Кіта

1. В. Іпатава «Сведка стагоддзя». Мастацка-дакументальная аповесць.
2. Рукапіс, фармат А4, 211 л., на бел. мове.
3. В. Іпатава. Матэрыялы з кнігі «Барыс Кіт. Сведка стагоддзя. Мае ўспаміны». Рукапіс, фармат А4, 87 л., на бел. мове.
4. «Цярновы шлях». Аповеды Барыса Кіта, запісаныя Васілём Быкавым улетку 2001 года ў Франкфурце-на-Майне. Рукапіс, фармат А4, 62 л., на бел. мове.
5. Чарговы варыянт кнігі «Грамадзянін свету». Рукапіс, фармат А4, на бел. мове.
6. Г. Войцік «Барыс Кіт». 3 рубрыкі «Партрэты віленчукоў». Вільня, 2001. Камп'ютарны набор у пераплёце, 15 × 21 см, на бел. мове.
7. «Барыс Кіт. Цярновы шлях». Аповеды Барыса Кіта, запісаныя Васілём Быкавым улетку 2001 года ў Франкфурце-на-Майне з 4 дадаткамі: Ліст Ніны Абрамчыкавай, удавы прэзідэнта БНР Міколы Абрамчыка, Парыж, ліпень 1999; артыкул з газеты «The Stars and Stripes» 3.01.1989, ЗША; артыкул з часопіса «Astronautik» Германія; копія пасведчання аб атрыманні Залатога медаля таварыства імя Г. Оберта, кароткі пералік дзейнасці навукоўца ў галіне астранаўтыкі. Камп'ютарны набор у пераплёце.

Рознае

1. Карыкатура на Б. У. Кіта, зробленая прафесарам Торуньскага ўніверсітэта Естмановічам. 1971 г. Папера. 21,5 × 28 см.
2. Карціна. К. Качан «Марозны дзень». Палатно, алей. 1993. 50,5 × 65,5 см.
3. Відэакасета з запісам урачыстай вечарыны ў гонар 95-годдзя Б. У. Кіта, якая адбылася ў ДOME літаратара. Мінск, 2005.
4. Відэакасета з запісам вечарыны, прысвечанай дню нараджэнню Б. У. Кіта. Мінскі інстытут культуры, 1993.
5. Відэакасета з запісам фільма «Душа не падарожніца» (пра Б. У. Кіта).
6. Медаль гліняны з выявай Б. У. Кіта, якім ўзнагароджваюць за значныя дасягненні ў галіне асветніцтва.
7. Набор графічных работ В. Петрука «Ляймэн — 1200 гадоў». 32 адз. 23 × 33 см.
8. Картка візітная на імя Б. Кіта. 5 × 8,5 см.

9. Сцяг бел-чырвона-белы, падараваны Б. У. Кіту паслом Беларусі ў Боне П. Садоўскім. Тканіна.
10. Габелен. А. Казлоўскі «Поры года». 32 × 46 см.
11. Ручнік ільняны, шэры з сіне-блакітнымі палоскамі. Падарунак Б. У. Кіту. 34 × 150 см.
12. Майка з надпісам «Найлепшаму з беларусаў Грамадзяніну свету Б. У. Кіту да 95-годдзя».
13. Ручнік ільняны, шэры, вышыты чырвона-зялёнымі ўзорамі. Вышыты тэкст: «Барысу Кіту на добры ўспамін. Карэлічы, 1994 г.» 35 × 186 см.
14. Сурвэтка белая, з вышыўкай, падараваная Б. У. Кіту. 28 × 82 см.
15. Кубак для піва з надпісам «Dr. Boris Kit». Ёмістасць 0,5 л.
16. Набор аўтаручак (2) з падстаўкай, з надпісам «Dr. Boris Kit».
17. Партфель Б. У. Кіта, скураны, карычневага колеру.
18. Галаўны ўбор акадэміка Б. У. Кіта.
19. Мантыя акадэміка Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі Б. У. Кіта.
20. Карціна. Панарама замка і сада-рэзідэнцыі курфюрста ў Гайдэльбергу. Літаграфія. 34 × 43 см.

Змест

Лідзія САВІК

Зорны космас беларуса 3

Рыгор БАРАДУЛІН. Трэці Кіт. 10

Вольга ПАТАВА. Настаўнік 12

Сяргей ЗАКОННІКАЎ. Самаму любімаму беларусу – Барысу Кіту . . 13

Васіль ЖУКОВІЧ. Барыс Кіт. 14

Жывое ўражанне 15

Валер КАЛІНОЎСКИ

Барыс Кіт: «Гэта Бог так хацеў зрабіць». 16

Валерый КУПРИЯНОВ

Судьба акадэміка астранавтыкі 20

Валерый КАЗАКОЎ-РАМАНКЕВІЧ

Вяртанне дадому, адкуль ніколі і не сыходзіў (Эсэ) 26

Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Незабыўныя дні з Барысам Кітом. 29

Радзім ГАРЭЦКІ

Сто гадоў Вялікаму Беларусу 37

У Мінску адбылася вечарына, прысвечаная

100-гадоваму юбілею Барыса Кіта 40

Вітанне гасцям святочнай вечарыны ў Мінску 41

Віншаванне ад Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь 42

Віншаванне ад Акадэміі навук Еўразіі 43

Віншаванне ад клуба «Спадчына». 44

Віншаванне ад прадстаўнікоў касмічнай тэхнікі Беларусі 45

Гісторыя стварэння персанальнага архіва Барыса Уладзіміравіча

Кіта ў Наваградскім гістарычна-краязнаўчым музеі 47

У Наваградку адкрылі музей Барыса Кіта 48

Барыс Кіт: «Усё, што маю, пашлю ў Наваградак!» 50

Хроніка жыцця Барыса Кіта	55
Барыс Кіт. Гонары і становішчы ў прафесійных арганізацыях 1958–2008 гг. Пераклад фрагментаў з біяграфіі Барыса Кіта ў ангельскай мове	57
Персанальны архіў Барыса Уладзіміравіча Кіта, ганаровага грамадзяніна Наваградка, доктара філасофскіх навук па матэматыцы, узнагароджанага найвышэйшымі ўзнагародамі ў галіне касмічных даследаванняў, у фондах Наваградскага гістарычна-краязнаўчага музея. Каталог	60

Пры аздабленні вокладкі выкарыстаны фрагмент экспазіцыі
Наваградскага гістарычна-краязнаўчага музея
і фота школы № 1 г. Наваградка (былая гімназія)

Літаратурна-мастацкае выданне

*Зорны
шлях*

Да 100-годдзя Барыса Кіта

Адказны за выпуск *Г. Вінярскі*

Рэдактар *В. Андрэева*

Вёрстка *Я. Мальдзіс*

Карэктар *В. Андрэева*

Падпісана да друку 9.03.2011. Фармат 70x100^{1/16}.

Папера афсетная. Афсетны друк.

Ум. друк. арк. 9,07. Ул.-выд. арк. 7,52.

Тыраж 300 экз. Зак. 167.

ПУП «Кнігазбор».

Ліцэнзія № 02330/0131712 ад 12.05.06.

Вул. Я. Лучыны, 38-93, 220112, Мінск.

Тэл./факс (017) 207-62-33, тэл. (029) 772-19-14, 682-83-86.

E-mail: bkniha@tut.by

Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка

ў ААТ «Аргбуд».

Ліцэнзія № 02330/0494197 ад 03.04.09.

Вул. Берасцянская, 16, 220034, Мінск.